

អង្គការពារសិទ្ធិមនុស្ស

អ្នកឧកញ៉ាមហាវិនិច្ឆ័យ ទេវា

និងកូន

អ្នកឧកញ៉ាមហាមន្ត្រី ឆ្លឹក ខុច

ក.ស ២៥០៨

ក.ស ១៩៦៥

៦១៤.
៤២

ភ្នំពេញ

ស្នាដៃនេះ

កើតឡើងពីកិច្ចសហការគ្នា រវាង
ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ និង បណ្ណាល័យអេឡិចត្រូនិចខ្មែរ
 ក្នុងគោលបំណងយ៉ាងមុតហ៍ដើម្បីថែរក្សា ការពារ កុំឲ្យបាត់បង់ទៅទៀត
 ព្រមទាំងផ្សព្វផ្សាយស្នាដៃដ៏ឯកសារទាំងនេះ
 សម្រាប់សាធារណជនប្រើប្រាស់ដោយមិនគិតកម្រៃ។

សូមថ្លែងអំណរគុណដល់
អង្គការវិប្ប កូស៊ី-កៃ វិទ្យាស្ថានបើកទូលាយ
ករុណាខ្មែរ និង មូលនិធិខ្មែរសម្រាប់ការសិក្សា
 ដែលបានគាំទ្រគម្រោងការស្នាដៃនេះ សម្រាប់ទុកក្នុងបណ្ណាល័យអេឡិចត្រូនិច។

Buddhist Institute of Ministry of Cult and Religion and eLibrary of Cambodia have made a cooperative effort to digitalize books and manuscripts in order to preserve our Cambodian literary heritage. This will promote and provide easy, instant access, free of charge to the public and future generations to come.

A sincere thank you to our generous supporters: Rishso Kosei-Kai, Open Institute, Karuna Cambodia and Cambodian Education Excellence Foundation, who made this endeavor possible.

www.budinst.gov.kh   www.elibraryofcambodia.org

វិទ្យាសាស្ត្រសិល្បៈ

គ.ស. ២៥០៨

គ.ស. ១៩៦៥

វិទ្យាសិល្បៈ

និវេទនកថា

សៀវភៅ **ក្បួនអាពាហ៍ពិពាហ៍** នេះត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញ ដោយ
មូលនិធិ នៃអង្គការហែនរិះប៊ីល (អាស្ត្រីម៉ង់) ។

យើងសង្ឃឹមថា សៀវភៅនេះនឹងបានជាវិភាគទានដល់ការពង្រឹងមិត្តភាព
រវាងប្រជាជន អាស្ត្រីម៉ង់-កម្ពុជា និងចំពោះការថែរក្សាសម្បត្តិ វប្បធម៌ សិល្បៈ
របស់ប្រជាជន កម្ពុជា ។

Acknowledgment

The reprint of *Marriage Ceremonies* is made possible with the financial support from the Heinrich-Böll-Foundation, Germany.

We hope that this book would contribute to the consolidation of the friendship between German and Cambodian people and to the preservation of Cambodian arts and culture.

ភាគទី ១

ព្រះរាជប្បដេណី

៦១៤.៥២

Ywin

ក្ស័ណ្ណសិក្សាសិក្សា

នេះ

អ្នកឧត្តរកិរិយាសិក្សាសិក្សា នៅ

ទីក្រុង

អ្នកឧត្តរកិរិយាសិក្សាសិក្សា ប្រឹក្សា-សិក្សា

រៀបរៀង

តាមបុរាណប្រវត្តិសាស្ត្រ

(ព្រះពុទ្ធសាសនា ១)

ក្នុង

ព. ស. ២៥០៨ - គ. ស. ១៩៦៥

រក្សាសិទ្ធិចំពោះអស់

៣១៨៣/៧

លោក ឡាន ប៊ុន ជាអ្នកជួយប្រតិបត្តិការ អគ្គរាជរដ្ឋាភិបាល:

អាណិត

ខ្ញុំបានទទួលក្បួនអាណិតពិតប្រាកដ នេះ ពីលោកឧត្តម កាំងពី
 គ.ស. ១៩២៥ កាលខ្ញុំបានអាយុ ២៥ ឆ្នាំ តែខ្ញុំពុំនឹកខ្លួនខ្លាញ់នឹងរៀបចំ
 បោះពុម្ពផ្សាយជូនញាតិមិត្តទេ ព្រោះយល់ថា ពិធីរៀបមន្តិលកា
 អាណិតពិតប្រាកដ គួរប្រុស-ស្រី មិនអាចនឹងឃ្លាតចាកទម្លាប់ទំនៀម
 បុរាណព្រះឡើយ ព្រោះពិធីនេះក្នុងមួយឆ្នាំ ៗ មានធ្វើគ្រប់ស្រុកគ្រប់
 តម្រូវផ្សេងៗក្នុងកម្ពុជារដ្ឋយើង ម្ល៉ោះហើយទម្លាប់ទំនៀមនោះត្រូវតែចំរើន
 រុងរឿងឡើងជាលំដាប់ ។

ឥឡូវពិធីបោះឡើយ ត្រូវបំបៅជាទុនថយគ្មានសណ្តាប់ធ្នាប់រៀប-
 រយឲ្យត្រូវតាមប្រវេណីសោះ ចេះតែកាត់មុខកាត់ក្រោយ បណ្តោយតែ
 តាមគ្នា ។ លោក-អ្នកមេបា ទ័លប្រកនិងអ្នកផ្លូវ-អ្នកមហាគំមាន ។
 ជួនកាល អ្នកផ្លូវ-អ្នកមហា ទ័លប្រកនិងលោកមេបាគំមាន ។ ម្ល៉ោះហើយ
 ត្រូវឲ្យប្រាថ្នាថា “ កាត់ ៗ ទៅ កុំរើសពេក! កុំសាញពេក! ” យ៉ាងនេះជា
 ហេតុនាំឲ្យបាត់ទម្លាប់ទំនៀមពីដួនតាអស់ ។

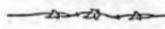
ហេតុនេះ បានជាមានមិត្តស្និទ្ធរបស់ខ្ញុំខ្លះ ចេះតែទទួលសុំឲ្យខ្ញុំ
 សរសេរក្បួននេះឡើង កុំបណ្តោយឲ្យរលាយរលត់ផុតបាត់ទៅ ចោះជា

លោក-អ្នក សម័យទំនើបមិនតាមក៏វាហើយចុះ ព្រោះដំណើរការណ៍
ទាំងឡាយ វាមិនតែងតែដើរតាមកាលៈទេសៈនិយម ។

ខ្ញុំរៀបរៀងឡើងនេះ គ្រាន់តែជាដំណឹងជូនលោក-អ្នកខាងក្រោយ
ជ្រាបទេ ព្រោះខ្ញុំមានអាយុចូលកាន់មធ្យមវ័យហើយ ។

ពិធីមង្គលដោយ ឫយបង្គំព្រះករុណា

ដល់មក គ.ស. ១៧៤៥ ព្រះបាទសម្តេច ព្រះនរោត្តម សីហនុវរ្ម័ន ព្រះចៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ទ្រង់ព្រះមេត្តាដល់រូបខ្ញុំ ដែលជាខ្ញុំក្រោមល្អិតល្អនៃព្រះបាទយុគល តាំងពីសម្តេចព្រះរាជអយ្យកោ សុធារស មក ព្រះអង្គទ្រង់ព្រះតម្រិះព្រះរាជទាន ព្រះរាជទូត្តារក្សល លើត្បូង យកខ្ញុំពីគ្រូបង្រៀនមកធ្វើជាចាងហ្វានក្រុមព្រះរាជមន្ទីរ ខ្ញុំក៏បាន ឃើញច្បាប់ចាស់ចែងពីព្រះរាជពិធីផ្សេងៗ គ្រប់ទ្វេសមាស ។

ពិធីវិវាហមង្គលការរបស់ប្រជារាស្ត្រខ្មែរមាន ៣ ប្រភេទ គឺ: វិវាហ- មង្គលដោយឫយបង្គំព្រះករុណា ១ ប្រភេទ, វិវាហមង្គល តាមទម្លាប់ ទំនៀមប្រវេណីពីបុរាណ ១ ប្រភេទ, វិវាហមង្គល ដោយវេរកត្តាឫយ ព្រះសង្ឃ ១ ប្រភេទ ។

ក្នុងទំនេរ ខ្ញុំនឹងបរិយាយរៀបរាប់អំពី ពិធីវិវាហមង្គល ដោយ ឫយបង្គំព្រះករុណា ជាអម្ចាស់ជីវិតលើត្បូង ចំពោះព្រះរាជវង្សានុវង្ស ពួកព្រះញាតិ និង បុត្រមន្ត្រីជាដើម តាមច្បាប់ចាស់ ។

ក៏ឯពិធីវិវាហមង្គល ដែលព្រះករុណា ជាអម្ចាស់ជីវិតលើត្បូង ទ្រង់ ព្រះមេត្តាប្រោសរាប់អាន មិនមែនសុទ្ធតែធ្វើតាំងអស់គ្នាទេ មានខ្លះធ្វើ

ខ្លះមិនធ្វើ ខ្លះគេរៀបចំទៅតាមទម្លាប់ចំនៀមបុរាណ នៅទីលំនៅរបស់គេ ក៏មានជាច្រើន ។

មន្តលកាវែបបនេះ មានគ្រឿងពជបណ្ណាការ “ តង្វាយ ” តាមវែបប ដែលគេធ្លាប់ធ្វើមកហើយ ដូចមានតទៅត៖

ខាងត្បូងប្រស

១- ស្វាព្រះពរ

២- ផ្កាស្រស់ ១ ពានតូច (ផ្កាម្លិះឬ ផ្ការីកឬ ផ្កាម្លិះលាយនិងផ្ការីក ផ្កាស្វា)

៣- ស្វាបត្រាមាស ១ (ទម្ងន់ពី ១ ដី ឡើងទៅ ដាក់តម្កល់លើ ពានមាសតូច ១)

ខាងត្បូងស្រី

១- សន្និណា(១)១ (តិប្រអប់គ្រឿងមាសមួយគ្រឿង) មានគ្រឿង ស្វាគ្រប់ និង មានគ្រឿងទេស , ក្រវាញ , ដង្កាំ , តុំសែន , ទេញ្ចូ , សម្បុរល្ងូង , ដាក់ក្នុងសន្និណានោះ ។

២- ដង្កាប់មាស ១ “ ទម្ងន់ ១ ដី ដាក់ក្នុងសន្និណានោះដែរ ។

---

១ សន្និណា = ធ្វើអំពីស្លឹកចេក រាងបួនជ្រុង តម្កល់លើពោក - បើគិតតាមរបៀប សាមញ្ញ គឺប្រអប់ស្វាឬចំងង ព្រោះមានកូនប្រអប់តូចៗ ដាក់នៅខាងក្នុង ទិដ្ឋមានរាប់ល្អោះ ខាងលើនេះស្រាប់ ។

រាជបណ្ណការរួមគ្នា

- ១ - សំពត់ព្រៃ ១ គី
- ២ - ទឹកអប់ ៤ ដប (ព្រែកដាក់ជា ២ ពាន)
- ៣ - ផ្លែឈើស្រស់ (ច្រើនមុខ)
- ៤ - ផ្លែឈើគ្រៀម (ច្រើនមុខ)
- ៥ - ទំស្រស់ (ច្រើនមុខ)
- ៦ - ទំគ្រៀម (ច្រើនមុខ)

... ។ ល ។ តាមរកបាន - តាមចូលបិត្ត ។

របស់ទាំងនេះ គេរៀបដាក់តុប្រាក់ ឬ តោក ក្នុង ១ មុខ ១ គូ ។
គ្រប់មុខទាំងអស់ ។

របស់ណាដាក់ដប - ដាក់បំពង់ គេរៀបឲ្យមានគូ ២ ដប ឬ ៤ ដប
ក្នុង ១ គូ ឬ ១ តោក ។

អ្នកកាន់តម្បាយចូលគ្រាប់បង្កំគាល់ មានប្រុស - មានស្រី រៀបចំ
ខ្លួនប្រាណឲ្យស្អាតល្អសមរម្យ ។

របៀបតែងកាយ បុត្រា - បុត្រី

សាមីខ្លួន បុត្រា វេលាដែលទៅថ្វាយបង្គំព្រះករុណាតាមទម្លាប់
រៀនមក ឲ្យស្ងៀកសំពត់សារបាប់បងក្សិន ពាក់អាវសារបាប់ និងពាក់
អាវងាយក្រហមពីក្រៅ ។

បុត្រី ឲ្យស្ងៀកសំពត់សារបាប់សំឡាយ ក្រវត់ខ្លឹមខាត់ ពានា
ស្បៃបាក់ខ្លិន (បែបយ៉ាងល្ងោន) និងប្រដាប់ដោយគ្រឿងមាសពេជ្រ
តាមសមគួរ ។

មុនពេលនឹងទៅថ្វាយបង្គំព្រះករុណា ត្រូវប្រណិប័តន៍ ប្តឹងសេនា
បតីក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង និងចាងហ្វាងក្រុមព្រះរាជមន្ទីរ ដែលដៅ
ក្រសួង ជ្រាបតាមការណ៍ ។ ចាងហ្វាងព្រះរាជមន្ទីរ គប្បីធ្វើចុកហ្វាយ
ក្រាបបង្គំទូលស្មើព្រះករុណា ទ្រង់ជ្រាបជាមុនថា :

សូមព្រះគេជៈតម្កល់លើត្បូង

សូមទ្រង់ជ្រាម ក្រោមល្អិតចូលីព្រះបាទ ។

ដ្បិតនៅថ្ងៃ . . . . . នេះ ជាថ្ងៃជ័យជោគ ឧត្តមបូក្សដ៏ប្រសើរ
ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមព្រះរាជទានវរោកាស នាំ . . . . . ចូលមកក្រាប
ថ្វាយបង្គំល្អិតចូលីព្រះបាទ ទទួលព្រះគេជៈព្រះពរ ។

លុះដល់ឧកាសនោះហើយ មាតាបិតា ឬ អាណាព្យាបាលចាំ-
 សន្សំខាង ត្រូវនាំបុត្រា-បុត្រី ទៅថ្វាយបង្គំព្រះករុណា ក្នុងព្រះបរមរាជវាំង
 ដោយរថសេះ និងពត់មនុស្សឲ្យនាំយកទូរ្រៀងរាជបណ្ណាការ នៅក្នុង
 វេលាជាមួយគ្នានោះ ។ កាលទៅដល់ព្រះបរមរាជវាំងហើយ នឹងមាន
 ទៅភ្នាក់ងារក្រុមរឿងហ្នឹង “ព្រះរាជមន្ទីរ” នាំតន្ត្រីទៅកាន់ក្រឡាព្រះ
 គំនាល់ តាមវេលាទៅភ្នាក់ងាររៀបចំរៀងទុក ។

ក្នុងកិច្ចនេះ បានហ្វានរឿងហ្នឹងនឹងភរិយា ជាភ្នាក់ងារ នាំចូលថ្វាយ
 បង្គំ និងក្រាបទូលចូល ។ បានហ្វានរឿងហ្នឹង ត្រូវតែនិយាយស្ងៀមស្ងាត់
 សារបាប ពាក់អាវសារបាប ហើយពាក់អាវដោយក្រហមពីក្រៅ ១ ជាប់
 ទៀត នាំតន្ត្រីបុត្រាចូលកាន់ក្រឡាព្រះគំនាល់ ។

ភរិយាបានហ្វានរឿងហ្នឹង តែនិយាយ ស្ងៀមស្ងាត់ជាមួយភ័ណ្ឌ
 ពានាជាហ្មឺមវែង នាំតន្ត្រីទៅកាន់ក្រឡាព្រះគំនាល់ ដែលទៅ
 ភ្នាក់ងាររៀបចំម្រងខាងក្នុង ៗ ទី ដោយឡែកផ្សេង ។

របៀបរៀបចំក្រឡាព្រះគំនាល់នោះ ទៅភ្នាក់ងាររៀបក្រាលព្រំ
 ហើយរៀបដាក់ព្រះទីនាំងកោប្ល់ខាងម្ខាង ទុកឧកាសមុខព្រះទីនាំងកោប្ល់
 ជាទីថ្វាយបង្គំ ។

ពោលតាមព្រះរាជនិយមក្នុងរជ្ជកាលមុនៗ កាលព្រះករុណាស្តេច
 យោងមកប្រថាប់ នៅព្រះទីនាំងកោច្ឆ័រហើយ បានហ្វានរឿនហ្វូងនាំសាមី
 ខ្លួនកូនប្រុស ចូលទៅក្រាបថ្វាយបង្គំ ព្យាបាល ហើយឲ្យហ្មឺមនៅទីនោះ ។
 លំដាប់នោះ បានហ្វានរឿនហ្វូងក្រាបបង្គំទូលត្រង់ តាមដំណើរសព្វគ្រប់
 ទៅតាមដែលគួរនឹងក្រាបទូលទ្រង់ជ្រាប ឬ តាមដែលត្រាស់សួរ ស្រេច
 ហើយយកពានផ្កា បង្ហាន់ចូលទៅថ្វាយព្រះករុណា ។ ទ្រង់បាចផ្កាព្រះ
 រាជទានព្រះពរ រួចហើយក្រាបថ្វាយបង្គំរំរេយចេញទៅ ។

“ ឯគ្រឿងបណ្តា ក្រា ចៅភ្នាក់ងារ ទទួលយកទៅទុកថ្វាយព្រះ
 ករុណាជាខាងក្រោយ ” ។

លំដាប់នោះ ព្រះករុណាស្តេចយោងទៅឯកូនស្រី ដែលរង់ចាំខាងក្នុង ។
 ភរិយាបានហ្វានរឿនហ្វូង នាំបុត្រីចូលទៅក្រាបថ្វាយបង្គំ ព្យាបាល ហើយ
 ក្រាបទូលត្រង់សព្វគ្រប់តាមការណ៍ រួចបើកសង្កេត យកដម្លាប់មាស
 ចូលទៅថ្វាយព្រះករុណា ។ ទ្រង់ទទួលហើយព្រះរាជទានព្រះពរ ។ ចប់
 ហើយថ្វាយបង្គំ ព្យាបាល រំរេយចេញទៅ ។

ក្នុងរជ្ជកាល ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេច ព្រះ សីហនុវរ្ម័ន (ព្រះបរម
 រាជាណុកោដ្ឋ) ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឲ្យកូនប្រុសកូនស្រីអង្គុយរាជ ។

វេលាដែលព្រះករុណាស្តេចយាងចេញមក ឲ្យក្រោកឡើងឈរថ្វាយបង្គំ
តែត្រូវឲ្យនៅទីផ្សេងពីគ្នាដូចពីដើម ។

លុះដល់មករដ្ឋកាលបច្ចុប្បន្ននេះ គឺព្រះករុណា “ ព្រះបាទសម្តេច
“ ព្រះស៊ីសុវត្ថិមុនីវង្ស ” ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឲ្យកូនប្រុស-ស្រី
រួមមកថ្វាយបង្គំក្នុងទីជាមួយគ្នា គឺឲ្យអង្គុយកៅអី ។ វេលាព្រះករុណា
ស្តេចយាងចេញមក កូនប្រុស-ស្រី ក្រោកឈរទទឹងមុខថ្វាយបង្គំព្រះ
ករុណាទ្រង់បាចផ្កាព្រះរាជទានពរដូចមុន ។

ចប់ពិធីដោយថ្វាយបង្គំព្រះករុណាតែប៉ុណ្ណោះ ។

ពោលតាមលក្ខណមង្គលការដោយថ្វាយបង្គំព្រះករុណានេះ ទុកជា
បានការហើយ តែពួកអ្នកថ្វាយបង្គំនោះ ច្រើនត្រឡប់ទៅរៀបមង្គលការ
តាមទំនៀមបុរាណនៅទីលំនៅរបស់ខ្លួនម្តងទៀត ដើម្បីនឹងបានលៀង
ភ្លឺវ័យកចំណងដែរ តាមសណ្តាប់ស្រុករៀងៗ ខ្លួន ។

កំរុំសេចក្តីឧលឆ្លងពិធីកំដាប់ពាក្យ (លើកស្ទា)

សូមព្រះគរុណាសម្តែងលើស្បែក

សូមព្រះរាជពានក្រាបបង្គំទូល ព្រះករុណា ជាអម្ចាស់ជីវិត
សម្តែងព្រះមហាក្សត្រិយានី និង សម្តែងព្រះឧបយុវរាជ
សូមស្រង់ជ្រាប ក្រោមល្អិតល្អនៃព្រះបាទ ។

ដ្បិតសម្តេច . . . . . មានព្រះហឫទ័យ ក្រេកអរសាមនស្ស
យ៉ាងរីករាយជាទីបំផុត ចំពោះព្រះករុណាជាអម្ចាស់ជីវិតលើស្បែក ទាំងពីរ
ព្រះអង្គ ព្រមទាំង សម្តេចព្រះឧបយុវរាជ ដែលមានព្រះរាជហឫទ័យ
ប្រោសប្រណី ព្រះរាជពាន ព្រះអង្គម្ចាស់ក្សត្រី . . . . ជាព្រះរាជនគ្គា ជា
ព្រះរាជបុត្រី សម្តេចព្រះឧបយុវរាជ ជាគូនិង . . . . ជាព្រះរាជបុត្រ
ព្រះអង្គម្ចាស់ . . . និង . . . . ។

ថ្ងៃនេះ ជាសុភមង្គល ប្រកបដោយបូក្ស មានជោគជ័យ សិរីមហា
ប្រសើរ សម្តេច . . . . សូមព្រះរាជពាន ធំនូវភ្លឺរាយ ជាក៏សុភារ
បណ្ណការ មកក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ ជា (ពិធីកំដាប់ពាក្យ) រវាងគូដណ្តឹង
ទាំងពីរអង្គនេះ តាមព្រះរាជប្រវេណី ។

សូមល្អិតល្អន់ព្រះបាទ ព្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ទទួលខ្ញុំភ័យ

• តាមតម្រាបបុរាណកាលនេះ ដោយព្រះមហាករុណា !

សូមព្រះគេជះភ្នំលំលើស្បង

ឧកញ៉ាមហាមន្ត្រីឧលឆ្នង

លំដាប់គេទៅនេះ, សូមជូនរបៀប ពិធីវិវាហមង្គល ក្នុងរជ្ជកាល
ព្រះករុណា ព្រះបាទសម្តេច ព្រះនរោត្តម - សុរាម្រិត និង
សម្តេចព្រះមហាក្សត្រិយានី ស៊ីសុវត្ថិ - កុសុមៈធារីរត្ន
សិរីវង្សនា ជាអម្ចាស់ជីវិតលើគ្រឿង ។

ក្នុងរជ្ជកាលនេះ ក៏ពុំមានប្តីកម្មវិញរជ្ជកាល ព្រះករុណា ព្រះបាទ
សម្តេច ព្រះស៊ីសុវត្ថិ - មុនីវង្សដែរ គ្រាន់តែសូមបញ្ជាក់ខ្ញុំរបៀប
ពាត់ពិធី កាលពីក្នុងឧត្តាសពិធីក៏ជាប់ពាក្យ និង ពិធីវិវាហមង្គលព្រះរាជ-
បុត្រាព្រះករុណា ព្រះបរមទិត្តិយកោដ្ឋ និង ព្រះរាជបុត្រីព្រះករុណា
ព្រះបាទសម្តេច ព្រះនរោត្តម - សីហានុវ្ម័ន ដូចគេទៅនេះ ៖

របៀបព្រះរាជគិធីកិច្ចជាប់ពាក្យ

ទកញ្ជាមហាទេព ហែព្រះរាជបុត្រា និង រាជបណ្ឌាការ ចេញពី
តំណក់ ដោយក្បួនហែទៅក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ សម្តេច ព្រះមហា
ក្សត្រិយានី ជាអម្ចាស់ជីវិតលើគ្រឿង និង សម្តេចព្រះឧបយុវរាជ
ព្រះប្រមុខរដ្ឋ នៅព្រះមហាប្រាសាទខេមរិន្ទ ។ អ្នកទកញ្ជាមហាមន្ត្រី
ចាងហ្វាងក្រុមព្រះរាជមន្ទីរ សូត្រសេចក្តីទូលធ្ងន់ ថ្វាយរាជបណ្ឌាការ ។
(រួចពិធីក៏ជាប់ពាក្យ មានលៀងទំកេសជ្ជៈ នៅទីសួន ក្នុងព្រះបរមរាជវាំង)

“ គំរូសេចក្តីទូលធ្ងន់មានពោលនៅទាំងក្រោយ ”

ព្រះរាជតំណែងហមន្តល

មានភ្ញៀវតិរិយស ស្តេចយាង និង អញ្ជើញមកជួបជុំ នៅព្រះមហា
មន្ទីរ គឺមានព្រះរាជវង្សានុវង្ស ក្សត្រិ ក្សត្រា ចៅជិត ចៅចម ដំបៅ
ខ្លួនណាង ក្រុមទុក្ខមប្រឹក្សាព្រះរាជបល្ល័ង្ក ប្រធានសភាទាំងពីរ គណៈ
រដ្ឋមន្ត្រី អនុរដ្ឋលេខាធិការ មន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ " បាហាន . ស៊ីវិល " នាយក
ការិយាល័យ និងនាយកខ្លួនការិយាល័យ តាមសេចក្តីអញ្ជើញពីក្រុមព្រះរាជមន្ទីរ។

ព្រះអង្គម្ចាស់ក្សត្រិ - ក្សត្រា ទាំងពីរព្រះអង្គ ស្តេចយាងមកដល់
ដោយមានអ្នកទុកញ៉ាំមហាមន្ត្រី ស្លៀកសំពត់ពណ៌តាមថ្ងៃ អាវកុតស
កត្រង់ ពាក់អាវដោយ ចាំខ្នងនៅកើយខាងមុខ នាព្រះទីនាំងទេព
វិនិច្ឆ័យ រួចវាចូលទៅកាន់ទីរាហមន្តល នៅព្រះមហាមន្ទីរ ។

សម្លេងព្រះមហាក្សត្រិយា ដ៏ ជាអម្ចាស់ជីវិតលើក្បួន និង
សម្លេងព្រះទុបយុវរាជ ស្តេចយាងជាព្រះរាជាកបតិ ។

ក្រោយដែលព្រះអង្គទ្រង់ប្រថាប់សំរួលព្រះឥរិយាបថរហោយ ។

មុខគ្រួសារ ដ៏ត្រូវបានការដូចគ្នាដែរ ៖

សង្ឃការ និមន្តព្រះសង្ឃ ១៧ អង្គ ចំរើនព្រះបិតុ ។ ចំរើនព្រះ
បិតុរួច អ្នកទុកញ៉ាមហាមន្ត្រី ចាត់ចែងរៀបកន្លែងថ្វាយព្រះបិតុ ។
រួចអ្នកទុកញ៉ាមហាមន្ត្រី សូត្រសេចក្តីទូលធួន ថ្វាយព្រះបិតុ, បុរេតុ
ថ្វាយពិធីបន្ទិលពាលគពៅទៀត ។ (មើលតំរូវ សេចក្តីទូលធួន និង
ផែនទីខាងក្រោម) ។

ពិធីថ្ងៃ ទី ១ នេះ មានលៀងភោជនាហារ ជាកិត្តិយស ចំពោះភ្ញៀវ
នៅក្នុងទីសួនមុខព្រះទីនាំងទេវវិនិច្ឆ័យ តាមសេចក្តីអះព្រើញ ។

ព្រះអង្គម្ចាស់ក្សត្រី - ក្សត្រា ស្តេចយាងចេញទទួលភ្ញៀវ នៅកើយ
ព្រះទីនាំងទេវវិនិច្ឆ័យ ក្រោមព្រះរាជាធិបតីភាព នៃសម្តេចព្រះប្រមុខរដ្ឋ
ជាអម្ចាស់ ។

- មានតំណាងនាម៉ឺនសព្វមុខមន្ត្រី " បាហាន - ស៊ីវិល " ម្នាក់ចូល
ថ្វាយព្រះពរជ័យមន្ត្រីល ។

ព្រះអង្គម្ចាស់ក្សត្រី - ក្សត្រា ទ្រង់ថ្ងែងតបវិញ ។

ព្រះរាជពិធី ឡាយបង្គំទទួលព្រះគេដៈព្រះពរ

ពិធីថ្ងៃទីពីរ មានភ្ញៀវកិត្តិយសដូចពិធីថ្ងៃទី ១ ដែរ , តែពិធីនេះ ធ្វើ
នៅព្រះទីនាំងទេវវិនិច្ឆ័យ នៅក្រោមព្រះរាជាធិបតីភាព ខ្មែរសម្តេចចំរើន
ព្រះអង្គ ។ ឯអ្នកទកញ្ជាមហាមន្ត្រី ក៏ចាំទទួលព្រះអង្គម្ចាស់ក្សត្រី-ក្សត្រា
នៅកើយ ព្រះទីនាំងទេវវិនិច្ឆ័យ ដូចពិធីថ្ងៃទី ១ ។

ក្រោយដែលអ្នកទកញ្ជាមហាមន្ត្រី ដង្ហែព្រះអង្គម្ចាស់ក្សត្រី-ក្សត្រា
ថ្វាយបង្គំ ៣ ជនរួចហើយ, អ្នកទកញ្ជាមហាមន្ត្រី សូត្រសេចក្តីទូលឆ្លងរួច
សម្តេច ព្រះមហាក្សត្រិយា ជី និង សម្តេចព្រះប្រមុខរដ្ឋ
ព្រះរាជបាទព្រះគេដៈព្រះពរ និង ទឹកកូស ទឹកស័ន្ទ (បារក្ខថ្វាយស័ន្ទ) ។

រួចមានលៀងទិ - ភេសជ្ជៈ នៅព្រះទីនាំងកោដិវិយ ចំពោះភ្ញៀវ
ដែលបានមកគ្រាបបង្គំគាល់ ក្នុងឧកាសព្រះរាជពិធីនេះ ។

ក្នុងក្រឹត្យទីពីរនេះ មានមហោស្រព នៅព្រះមហាប្រាសាទខេមរិន្ទ
ព្រះរាជបាទដល់ភ្ញៀវជាខ្ពស់ និង អង្គទូតនានាផង ។

ក្ស័រ សេចក្តី ទូល ធ្លង់ សូម ព្រះ រាជ ទាន ព្រះ គេជៈ ព្រះ ពារ

សូម ព្រះ គេជៈ តម្កល់ លើ គ្បង

សូម ព្រះ រាជ ទាន ក្រាប បង្គំ ទូល ស ម្តេច ព្រះ មហា ក្ស័រ ត្រិ យា ជិះ
ជា អម្ចាស់ ជីវិត

សូម ទ្រង់ ជ្រាប ក្រោម ល្អ ឆ្ងល់ ព្រះ បាទ ។

ជ្ញិត ព្រះ អង្គ ម្ចាស់ ក្សត្រី ឧ រោ ត្តម - ប ទុ ម បុ ត្តា ជា ព្រះ រាជ បុត្រី
ស ម្តេច ព្រះ ឧ ប យុ វ រាជ បាទ ជ្ញិត ជា ព្រះ ជា យា - ស្វា មី ជា មួយ
និង ព្រះ អង្គ ម្ចាស់ ក្សត្រា ស៊ី សុវត្ថុ - ជីវ ជី មុ ជីវ ក្ស ជា ព្រះ រាជ បុត្រា
ព្រះ ករុណា ព្រះ បាទ ស ម្តេច ព្រះ ស៊ី សុវត្ថុ - មុ ជីវ ជ័ ជ័ (ព្រះ បរម
ទ ត្តិ យ កោ ជ័) និង យុ ទ ព្រះ ម្ចាស់ បុ ត្តា ឧ វ ល ក ត្ត ណ៍ (តា ត) ។

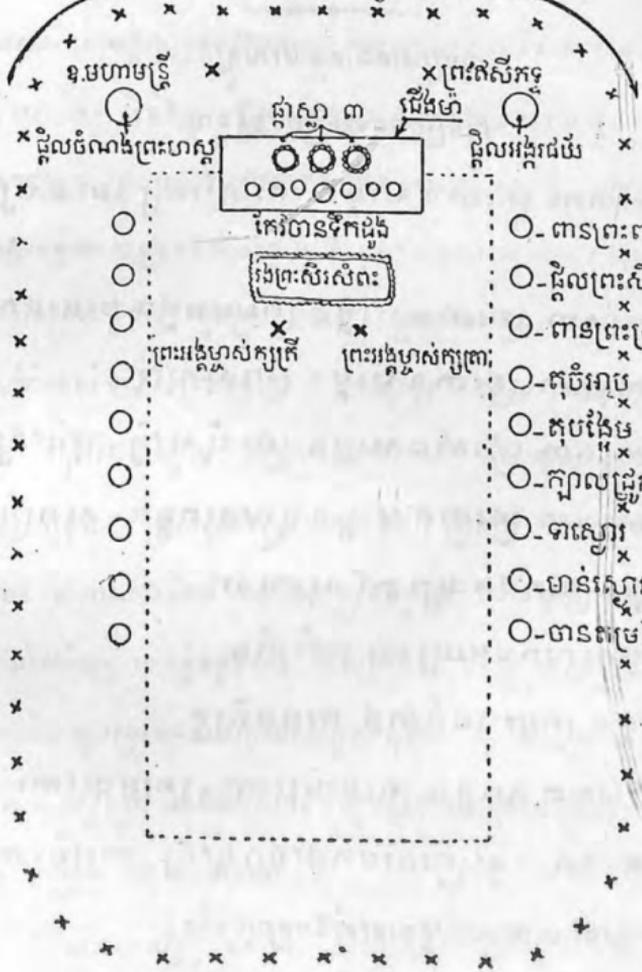
ថ្ងៃ ខែ ជា ថ្ងៃ អាទិត្យ សោ ភា ជា សុ ក ម ឆ័ ល ប្រ ក ប ដោ យ បុ ក្ស
ដោ គ ជ័ យ ម ហា ប្រ សើ វ ។

ទូល ព្រះ បង្គំ ជា ខ្ញុំ សូម ព្រះ រាជ ទាន ព្រះ បរម រាជ វ រោ ក្សា ស តា ត្ត
អា ពា ហ៍ ពិ ពា ហ៍ ទាំង ពីរ ព្រះ អង្គ ចូល មក ក្រាប បង្គំ យុ វ បង្គំ សូម ព្រះ រាជ ទាន
ព្រះ គេជៈ ព្រះ ពារ ។

សូម ព្រះ គេជៈ តម្កល់ លើ គ្បង

ឧ ក ត្តា ម ហា ម ត្រិ ទូ ល ធ្ល ង់

ដំណើរពពិលទៅទក្ខិណាត់ណិ

ផែនទីថ្វាយព្រះបិតា
ឈមមុខទៅទិសដង្កើមរស

សេចក្តីទូលំទូលាយព្រះបិតា

សូមព្រះគេងៈតម្កល់លើត្បូង

សូមព្រះរាជពន្យាក្រាបបង្គំទូល

ព្រះករុណា ព្រះបាទសម្តេច ព្រះហរិរក្សរាមា ៧ ស្សរា -
ដំបត់

ព្រះករុណា ព្រះបាទសម្តេច ព្រះនរោត្តម បរមនេវរត្ន

ព្រះករុណា ព្រះបាទសម្តេច ព្រះស៊ីសុវត្ថិ

ព្រះករុណា ព្រះបាទសម្តេច ព្រះស៊ីសុវត្ថិ - មុនីវង្ស

ព្រះករុណា ព្រះបាទសម្តេច ព្រះនរោត្តម - សុរាម្រិត

សម្តេចព្រះរាជអយ្យកោ សុធារស

សម្តេចព្រះរាជអយ្យកោ ដំណឹង

សម្តេច ព្រះវររាជជំនាប បរមបតិក្រ

ដែល ព្រះសម្តេច ព្រះអយ្យកោ - ព្រះអយ្យកោ - ទ្ធិត -
ល្អិត - លា ខ្ញុំព្រះបរមរាជវង្ស ធុវង្ស ក្សត្រី - ក្សត្រា
ដែលទ្រង់សោយព្រះទ័វន្តក្រៅទាំងអម្បាលម៉ឺន,

សូមទ្រង់ជ្រាប ក្រោមល្អិតចូលព្រះបាទ ។

ជូត សម្តេចព្រះមហាក្សត្រិយាដ៏ កុសុមៈ ធារិត្ត

និង សម្ពុត ព្រះឧបាយករាជ ព្រះអង្គជ្រងំមានព្រះរាជបញ្ជា ឲ្យរៀប
ព្រះរាជពិធីវិវាហមង្គលព្រះអង្គម្ចាស់ក្សត្រីជាព្រះរាជនក្ខត្តា និងជាព្រះរាជបុត្រី
ជា ជា យា - ស្វា មិនិងព្រះអង្គម្ចាស់ក្សត្រា ស៊ីសុវត្ថិ - ជីវ័នមុជីរក្ស
ជាព្រះរាជបុត្រា ព្រះករុណា ព្រះបាទសម្តេច ព្រះស៊ីសុវត្ថិ - មុជីវ័នមុជីរក្ស
(ព្រះបរមទត្តិយកោដ្ឋ) និងយុទ្ធព្រះម្ចាង បុត្រា លទ្ធា លក្ខណ៍ (តាត)។

ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សូមព្រះរាជទាន ព្រះបរមរាជវរោហិត មាតុ
អាពាហ៍ពិពាហ៍ ទាំងពិព្រះអង្គនេះ មកសូមព្រះរាជទាន ព្រះបរមរាជ
នុញ្ញាត រៀបវិវាហមង្គល តាមព្រះរាជប្រវេណី និង សូមព្រះរាជទាន
អញ្ជើញស្តេចយាង ព្រះករុណា ថ្ងៃវិសេសគ្រប់ៗ ព្រះអង្គ មកគង់ប្រថាប់
ក្នុងទីនេះ ជាព្រះរាជពិធីគី សោយគ្រឿងភ្លឺយ ដែលបានរៀបតាក់ -
វត្តផ្ទះយាយីប្រណិតផ្នែកផ្នែកនេះ តាមព្រះរាជហឫទ័យ ក៏សាន្ត ។

ហើយសូមព្រះរាជទានព្រះពរស័ក្តិសាធុការ ដល់ព្រះអង្គម្ចាស់
ក្សត្រី - ក្សត្រា ទាំងពិព្រះអង្គ សូមឲ្យបានជាគូគាប់ ប្រកបដោយ
អាយុៈ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ ,

កុំបីមានឧបសគ្គអ្វី មករាំងរា លុះអវសានកាល ។

សូមព្រះគេជៈគម្ពល៍លើគ្បង

ឧត្តរាមហា ចន្ទ្រីន្ទ លី ធួ ធួ

ព្រះសទ្ធិថវា

១៩

ព្រះអង្គម្ចាស់ ស៊ីសុវត្ថិ - ជីវ័ន្ទ មុនី រក្ស ថ្ងៃទី១៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំស្រូវ ១៩៦៣ ។
ពិធីល្បែងសាយភក្តី នៅក្នុងរាត្រីថ្ងៃសៅរ៍ទី ២៧ កក្កដា ១៩៦៣ ។

ទ្រង់

ឯកទុក្ខម

លោកជំទាវ

លោកស្រី

អស់លោក

ខ្ញុំសូមថ្ងៃសេចក្តីកតញ្ញាដ៏ជ្រាលជ្រៅជាទីបំផុត ចំពោះទ្រង់ -
ឯកទុក្ខម - លោកជំទាវ - លោកស្រី និង អស់លោក ដែលបានស្តាប់យោង
និងអញ្ជើញ យ៉ាងណែនណាំតាន់តាប់ មកកាន់ពិធីល្បែងសាយភក្តី
ក្នុងឧកាសវិវាហមង្គលរបស់ខ្ញុំ ជាហេតុនាំឲ្យពិធីនេះ មានរុងរឿងយ៉ាង
អធិកអធិម្មត្រៃលែង ។ ខ្ញុំមានហឫទ័យរំភើបញាប់ញ័រជាទីបំផុត
ចំពោះកាយវិការ និង សេចក្តីរាប់អានដ៏ថ្លៃថ្លានេះ ។

នៅទីបំផុត ខ្ញុំសូមថ្ងៃអំណរគុណយ៉ាងស្មោះស្ម័គ្រ ចំពោះស័ព្ទ-
សាធុការពារ ដែលអស់លោកជំទាវនាំណាងទ្រង់ - ឯកទុក្ខម - លោកជំទាវ -

លោកស្រី និងអស់លោក បានថ្ងៃថ្ងាយមកខ្ញុំក្នុងឈ្មោះនេះ ។ ខ្ញុំសូម
 ទទួលពរទាំងនោះ ដោយសេចក្តីរីករាយយ៉ាងក្រៃលែង ហើយខ្ញុំសូម
 បួងសួងដល់ទេពនិករអមរមេឃ សូមឲ្យលោកគ្រូក្រសាលជួយបំបាច់
 រក្សាទ្រង់ - ឯកទុក្ខម - លោកជំទាវ លោកស្រី និង អស់លោក ឲ្យបាន
 សេចក្តីសុខក្រេមក្សាន្តជាវិនិច្ឆ័យទៅ ។

សម្រេច

កាលបរិច្ឆេទ - ១៦ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៦៧
 ទីកន្លែង - ភ្នំពេញ
 លោក ១២ ឃុំ ១២០០ - ខេត្តកណ្តាល - ប្រទេសកម្ពុជា - ទីក្រុងភ្នំពេញ
 លោក ១២ ឃុំ ១២០០ - ខេត្តកណ្តាល - ប្រទេសកម្ពុជា - ទីក្រុងភ្នំពេញ
 លោក ១២ ឃុំ ១២០០ - ខេត្តកណ្តាល - ប្រទេសកម្ពុជា - ទីក្រុងភ្នំពេញ
 លោក ១២ ឃុំ ១២០០ - ខេត្តកណ្តាល - ប្រទេសកម្ពុជា - ទីក្រុងភ្នំពេញ

ព្រះសង្ឃថា

២៩

ព្រះអង្គម្ចាស់ព្យត្រី ឯ រោគុម - បទុមបុត្រា ទ្រង់ថ្វីងទៅកាន់ភ្នំ ក្នុង
ទកសពីធីលៀងសាយភត្ត ទៅក្នុងភព្រី ថ្ងៃសៅរ៍ទី ២៦ កក្កដា ១៩៦៣ ។

ទ្រង់

ឯកទុក្ខម

លោកជំទាវ

លោកស្រី

អស់លោក

ខ្ញុំសូមទ្រង់ - ឯកទុក្ខម - លោកជំទាវ - លោក និង អស់លោក
អនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំ ថ្ងៃនេះសេចក្តីរិះដ្ឋលហេតុជ័យរបស់ខ្ញុំ យ៉ាងខ្លាំងមហិមា
ដោយបានឃើញ ទ្រង់ - ឯកទុក្ខម - លោកជំទាវ - លោកស្រី និង អស់
លោក បានស្តេចយាង និង អញ្ជើញមកកាន់ពិធីវិវាហមង្គលនេះយ៉ាងកុះករ
ដើម្បីសំដែងសេចក្តីរាប់អានដ៏ស្មោះស្ម័គ្រដល់រូបខ្ញុំ ។

ខ្ញុំសូមថ្ងៃនេះសេចក្តីកតញ្ញាយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ចំពោះសេចក្តីរាប់អាន
ដ៏ស្មោះស្ម័គ្រនេះ ។

ស្ម័គ្រសាធុការពរដែលអស់លោកជាគុណន៍ ទ្រង់ ឯកទុក្ខម - លោក
 ជំទាវ - លោកស្រី និង អស់លោក បានប្រសិទ្ធិថ្វាយមកខ្ញុំក្នុងឧកាសនេះ
 នាំឲ្យខ្ញុំមានហឫទ័យរីកបយ៉ាងក្រៃលែង ហើយខ្ញុំសូមថ្ងៃអំណរគុណ
 ចំពោះស្ម័គ្រសាធុការពរមហាប្រសើរទាំងនោះ ។

នៅទីបំផុតនេះ ខ្ញុំសូមគុណបុណ្យព្រះរតនត្រ័យ និង បូព៌ាទុក្ខាពនៃ
 វត្តសក្តិសិទ្ធិក្នុងពិភពលោក មេត្តាជួយព្យាបាល ទ្រង់ - ឯកទុក្ខម - លោក
 ជំទាវ - លោកស្រី និង អស់លោក ឲ្យបានជួបប្រទះវត្តនិងសេចក្តីសុខ
 សេចក្តីចម្រើន ប្រាសចាកកយន្តរាយផ្សេងៗ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ !

ព្រះរាជប្រកាស

(លេខ ៣៣ ស្តី ចុះថ្ងៃ ១៤ មីនា ១៩០៩)

ប្រការ ១ - តាំងពីថ្ងៃចេញព្រះរាជប្រកាសនេះ ព្រះរាជបុត្រា ព្រះរាជបុត្រី ព្រះករុណាព្រះបាទត្រីភ័ក្ត្រជាតិមុនៗ និង ព្រះរាជបុត្រា ព្រះរាជបុត្រីព្រះករុណាត្រីភ័ក្ត្រសព្វថ្ងៃ បើមានសេចក្តីមេត្រីចង់បានគ្នា ជាស្វាមី-ភរិយា ឬ ស្តេចក្សត្រាណា ក្រៅពីព្រះរាជបុត្រា ចង់បានព្រះរាជ បុត្រីព្រះករុណាធ្វើជាភរិយា នោះត្រូវឱ្យស្តេចក្សត្រានោះធ្វើជាចុកហ្វាយ ក្រាបបង្គំទូលថ្វាយសុំព្រះករុណាជាអម្ចាស់ជីវិតលើក្បួន បើព្រះរាជបុត្រា ព្រះករុណា ឬ ស្តេចណាចង់បានស្តេចក្សត្រីឯទៀត ក្រៅពីព្រះរាជបុត្រី ព្រះករុណា នោះត្រូវឱ្យព្រះរាជបុត្រា ឬ ស្តេចនោះ ធ្វើចុកហ្វាយសុំ ដណ្តឹងដល់មាតាបិតាស្តេចក្សត្រីនោះ បើស្តេចក្សត្រីនោះគ្មានបិតាមាតា ឱ្យព្រះរាជបុត្រាព្រះករុណា ឬ ស្តេចនោះ ធ្វើចុកហ្វាយសុំដណ្តឹងដល់ អាណាព្យាបាល ដែលចិញ្ចឹមរក្សាស្តេចក្សត្រីនោះ ឱ្យបិតាមាតា ឬ អាណាព្យាបាលនោះ គិតយល់ដូចម្តេចឱ្យធ្វើចុកហ្វាយ ក្រាបបង្គំទូល ថ្វាយចុកហ្វាយសុំដណ្តឹងនោះ ដល់ព្រះករុណា ស្រេចខ្ញុំទ្រង់ព្រះមេត្តា ប្រោសដូចម្តេច តាមសព្វព្រះរាជហឫទ័យ ។

ប្រការ ២- បើព្រះករុណាទ្រង់ព្រះមេត្តាព្រៀបស ព្រះរាជទាន
 តាមសេចក្តីសុំដូចមានខាងលើនេះ និង មានចុកហ្វាយឡាយព្រះហស្ត-
 លេខាព្រះរាជទានដំណឹង ដល់ស្តេចក្សត្រា-ក្សត្រី ដែលសព្វព្រះខ័យ
 និងគ្នានោះ ហើយព្រះរាជវង្ស ឬ ព្រះញាតិពាងសងខាង ត្រូវគិតគ្នា
 ថែបូក្សល្អជាកំណត់ រៀបរីកហមង្គលនោះ ឲ្យស្តេចក្សត្រាធ្វើចុកហ្វាយ
 ក្រាបបង្គំទូលថ្វាយកំណត់នោះ សូមទ្រង់ជ្រាប ព្រះករុណានិងទ្រង់
 ព្រះរាជទានព្រះប្រជុំ ព្រះរាជវង្ស និង ព្រះញាតិពាងសងខាង និង ស្តេច
 ក្សត្រា-ក្សត្រី ដែលផ្សំផ្គុំ និង គ្នានោះ មកជួបគ្នាម្តង នៅបំពោះព្រះកក្រ
 ជាមុន ឲ្យស្តាប់គ្នា ឲ្យច្បាស់ជាស្មើគ្នា ក្នុងវេលាជួបជុំនេះ ហៅថា “ តំដី
 តំដីជាប់សត្តសញ្ញា ” ដែលពស្រ្ត ហៅថា “ តំដីជាប់ពាក្យ ”
 ត្រូវឲ្យខាងក្សត្រា យករបស់ដ៏សមគួរមកទុកឲ្យខាងក្សត្រី ជាទីសំគាល់
 សេចក្តីរួបរួមវាសនានិងគ្នាទៅមុខ ហើយឲ្យមានចំព្រៀនក្សត្រា ១ វង់
 ថ្វាយទៅខាងក្សត្រី ៗ ថ្វាយចំព្រៀន ១ វង់ ទៅខាងក្សត្រា ឲ្យពាក់ជាប់
 និងព្រះហស្ត ជារបស់រំលឹកជាទិព្វដកបតទៅ ។ ក្នុងវង់ចំព្រៀននោះ ឲ្យ
 ធ្លាក់អក្សរនាមរបស់ក្សត្រា-ក្សត្រីភ្ជាប់គ្នា ។ ក្នុងតំដីតំដីជាប់សត្ត
 សញ្ញា នេះ ស្តេចក្សត្រាមានអ្នកដ៏សមគួរ ២ នាក់ ប្តីប្រពន្ធ ហៅថា
 “ អ្នកធម៌ហា ” និង ខាងក្សត្រី មានអ្នកដ៏សមគួរ ២ នាក់ ប្តីប្រពន្ធ

ហៅថា “ អ្នកមេតា ” មកដួបដុំជួយកំដរ ហើយនិងឲ្យធ្វើជាបន្ទាល់
ខាងក្បត្រា - ក្បត្រីទាំងសិនខាងក្នុងវិវាហមន្តលផង ទើបព្រះករុណា
ទ្រង់សម្រេចកំណត់ថ្ងៃរៀបវិវាហមន្តលការនោះ ។

ប្រការ ៣- ដល់កំណត់រៀបវិវាហមន្តល ថ្ងៃគំរប់១ វេលាសៀល
ក្រុមរឿងហ្នឹងត្រូវអញ្ជើញស្តេចក្បត្រា និង មេបាខាងស្តេចក្បត្រី ៧ ថ្ងៃយ
បង្គំព្រះបិតាក្នុងហោព្រះអង្គ ក្រាបបង្គំទូលសូមព្រះរាជានុញ្ញាត រៀប
វិវាហមន្តលនេះ ហើយត្រូវក្រុមហោរា រៀបប្រកាសទៅតាងនូវព្រហ្ម
និង អ្នកតាសូមជ្រាប និង សូមព្រះគេជះព្រះពាក្យក្នុងពិធីនេះហៅ “ ក្រុង
ពាលី ” ហើយនិងមន្តព្រះសង្ឃ ១៧ អង្គ តាមគ្រលីង សូត្រព្រះចិញ្ចមន្ត
ក្នុងព្រះទីនាំងទេវវិទិច្ច័យ ត្រូវឲ្យស្តេចក្បត្រា - ក្បត្រី ទាំង ២ អង្គនោះ
តែងអង្គតាមទំនៀម, ឲ្យមហាប្រសន្តំមុខស្តេចក្បត្រា មានមហាគលីក
១២ នាក់ អញ្ជើញគ្រឿង និង មហាស្រីនាំមុខស្តេចក្បត្រី មានសាវ័ជ្ជិក
១២ នាក់ អញ្ជើញគ្រឿងវៃហតិកំណត់ចេញមកនមស្សការព្រះពុទ្ធរូប និង
ស្តាប់សូត្រព្រះចិញ្ចមន្តគ្រប់ ៣ ព្រឹក ដួបដុំព្រះរាជវង្សានុវង្សនិងក្ស័យវង្ស
អញ្ជើញមកក្នុងវិវាហមន្តលការនេះ, បើស្តេចនោះនៅក្រៅព្រះបរមរាជវាំង
ត្រូវរៀបក្បួនវៃហ ដួបបុរសសម្រេចក្នុងប្រការ ៥ ក្នុងព្រះរាជប្រកាស
នេះផង ។

ប្រការ ៤ - នៅថ្ងៃរាប់ ៤ វេលាព្រឹករៀបចំដំបូង ស្តេចក្សត្រា-
ក្សត្រី ទាំង២ អង្គ ចេញមកក្នុងព្រះទីនាំងទេវវិនិច្ឆ័យ តាមក្បួនវិហារដែល
មកផ្ទុំមកបង្ហាញយប់នឹងព្រះករុណា ជាសម្តេចព្រះវររាជបិតា និង អ្នកមាតា
ៗ ផង (ភ្លេងខ្មែរត្រូវលេងភ្លេងព្រះដោង) ។

ទើបមានព្រះរាជទង្គិក ត្រាស់ឲ្យទុកញ៉ាំងវិវារៀនដ៏យ ជាសេនាបតី
មុខក្រសួងរបៀបវិវាហមន្ទិលនោះ ទូលព្រះរាជទង្គិក សូត្រសេចក្តី
សញ្ញាវិវាហមន្ទិល ដូចមានតម្រូវនឹងព្រះរាជទុក្ខញ្ញត ជាប់ក្នុងព្រះរាជ-
ប្រកាសនេះ ឲ្យស្តេចទាំង២ អង្គ ស្តាប់ ហើយបើទូលព្រម នឹងត្រូវឲ្យ
ស្តេចទាំង២ អង្គ ឡាយព្រះនាមក្នុងសញ្ញានោះ ជាមួយនិងសម្តេចព្រះវរ
រាជបិតា និង អ្នកមាតា និង បន្ទាល់ទាំងសងខាង និង សេនាបតី មុខ
ក្រសួងខាងព្រះបរមរាជវាំង ។ ត្រូវថ្ងៃសេចក្តីថា "ស្តេចទាំង ២ អង្គ
នោះ បានរៀបវិវាហមន្ទិលត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ហើយ" រួចត្រូវរៀបបន្ទីល
ពពិល ១៧ ជុំ ត្រូវលេងភ្លេង លាភពុទ្ធ ក្រុមបុរាណត្រូវផ្សំស្នំថ្វាយ
ព្រះករុណាទ្រង់ព្រះរាជទានព្រះសិក្ខាសព្វព្រះរាជស័ន្ទ ឲ្យស្តេចទាំង ២ អង្គ
និងសៀកស្លឹកក្រូច ព្រះរាជទានឲ្យសៀកនៅព្រះកាលី(១) ខាងស្តាំ

- ព្រះកាលី = ព្រឿង (ព . វ . ស .) ។

ហើយទ្រង់ចឹម(១) គ្រឿងមន្ទារកិសេក ស្តេចទាំង ២ អង្គ “ ជាមង្គល
 ដោតជ័យ ជួសអំបោះចងដៃ និង ជួសផ្កាស្វា ដែលរៀប
 មង្គលការរាស្ត្រ ” ហើយទ្រង់ព្រះរាជទានសាធុការពរ ជាសិរីសុខា
 មហាប្រសើរគ្រឿងទៅ ស្តេចទាំង ២ អង្គ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះករុណា និង
 ព្រះមាតាពា ដង រួចព្រះករុណាព្រះរាជទានសញ្ញានោះ ឲ្យ ១ ច្បាប់ ១ អង្គ
 “ ជាជំនួសទាន់ស្វា ក្នុងមង្គលការរាស្ត្រនឹងត្បូង ”
 រួចលេងក្នុងបាតបាត ។ ស្តេចក្សត្រាកាន់ស្បៃ ស្តេចក្សត្រិចូលទៅ
 កាន់ប៉ានក្នុងជាមួយគ្នា ដោយក្បួនហែដូចដែល ទើបស្តេចក្សត្រាចេញ
 មកវិញ ទទួលគំនាប់អស់ព្រះរាជវង្សានុវង្ស និងគ្រឿង ដែលមកជួបជុំនោះ
 សូមអញ្ជើញលៀងគោដទាហារជាសោមនស្ស តាមចុកហ្មួយអញ្ជើញ
 ពីព្រះនាមសម្តេចព្រះវររាជបិតា ក្នុងឧកាសនេះនឹងគូបព្រះហស្តព្រះស្វាមី
 ព្រះរាជភរិយា បានតាមទំនៀម ។

---

១ - ទ្រង់ចឹមគ្រឿងមន្ទារកិសេក = លាបគ្រឿងព្រមរួម រួចមានអធិប្បាយតទៅ

គេយកៈ ម្សៅលាបមុខ , ប្រេងម្លិះ, ប្រេងរំពេក , ប្រេងច័ន្ទ, ល្បើត មកលាយឲ្យច្រួល
 គ្នា ហើយយកចង្កុលនៃផ្អិត រួចលាបនៅប្រដុំចិញ្ចើម - នៅស្បែកត្រីទាំងសងខាង - នៅបាត
 នៃទាំងពីរ ឲ្យមនុស្សណាដែលគេត្រូវធ្វើពិធីចំរើនឲ្យនូវជ័យមង្គល ដូចពិធីខ្លាំងនាគ និងពិធី
 រៀបមង្គលអាពាហ៍ពិពាហ៍ (នេះជាពិធីព្រាហ្មណ៍) ។

ប្រការ ៥- វេលាល្ងាចនោះ ត្រូវរៀបក្បួនវៃហស្តច ព្រះស្វាមី
 គង់លើព្រះសលៀង ព្រះរាជករិយាគង់សិរិកា^(១) ចុះរាជរថ ស្រេចនៅ
 ព្រះករុណា ច្រំព្រះមេត្តាប្រោស ឲ្យវៃហស្តចកាន់តំណក់ព្រះស្វាមី
 ក្បួនវៃហដូចវៃហម្បិវៃហមន្តល តែបើស្តេចក្សត្រា គង់ព្រះសលៀង^(២)
 ត្រូវមានក្រុមតំរូវវៃហមុខ កាន់វិញ្ញាត់បាច់ ១ នាក់ និង ដើរអម ដៃប្រណម្យ
 ៨នាក់, បើគង់រាជរថ មានក្រុមយុទ្ធនាសេះ ១ នាក់ វៃហខាងមុខ, និង៨នាក់
 វៃហក្រោយ ទៅឯតំណក់ជាមុន ចាំទទួលព្រះរាជករិយាជាមួយ និងព្រះ
 មាតា ឯព្រះរាជករិយា ត្រូវឲ្យព្រះមាតាជូនទៅជាមួយនិងក្បួនវៃហ ទៅដល់
 តំណក់នោះព្រះស្វាមី ត្រូវទទួលកៀកព្រះហស្តព្រះរាជករិយាចូលទៅក្នុង
 តំណក់ រៀបត្រៀងសឡើយសែនថ្វាយព្រះបិតា សូមសិរិស្នស្តីជ័យមន្តល
 ហើយរៀបជូនព្រះបន្ទូងជាបរមសុខក្សេមក្សាន្ត ចំរើនគ្រប់ប្រការត្រៀងទៅ ។

ប្រការ ៦- បើស្តេចគ្រប់អង្គឯទៀត ក្រៅពីព្រះរាជបុត្រា-បុត្រី
 ព្រះករុណា ទាំងសងខាង និងរៀបវៃហមន្តលនោះ ក៏ត្រូវធ្វើតាមព្រះធម៌
 បញ្ញត្តិនេះ, ប៉ុន្តែត្រូវសូត្រមន្តតែ ១ ថ្ងៃ ហើយព្រះសង្ឃតែ ៨ អង្គ និង
 មហាភលិក និង សាវ័ជ្ជកវៃហតែ ៦ នាក់ ។

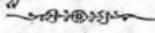

១- សិរិកា - គ្រែស្នែង (ធីសលៀងនិង) ។
 ២- សលៀង - គ្រែស្នែងលាត ។ - ៧- គ្រែស្នែងមានដំបូល ។

ប្រការ ៧- របៀបដូចមានខាងលើនេះ សម្រាប់រៀបវែកហាម
 មន្ត្រីល តែព្រះរាជករិយាធំក្នុងព្រះរាជវាំងរាជវាំង, ឯករិយាតូចចុះទៅនោះ
 បើព្រះរាជបុត្រ ព្រះករុណាបាំងសងខាង ឬ តែម្ចាស់ ត្រូវធ្វើតាមរបៀប
 វែកហាមមន្ត្រីលស្តេចក្រៅពីព្រះរាជបុត្របាំងសងខាង ដូចមានក្នុងប្រការ ៦
 ខាងលើនេះ របៀបតូចនេះ បើស្តេចគ្រប់អង្គយកកូននាហ្មឺនសព្វមុខមន្ត្រី
 ឬ កូនរាស្ត្រ ធ្វើជាករិយាធំនោះ ត្រូវរៀបនៅតំណក់ នៅផ្ទះសាមីខ្លួន
 ព្រះករុណា និងស្តេចយាងទៅជាអធិបតី និង ទុកញាតិវង្សវ័រវៀងជ័យ ឬ ឲ្យ
 តែរាជបំរើ ឬ បំរើទៅជួសកំប៉ាន បើស្តេចនោះយកកូននាហ្មឺន កូនមន្ត្រី ឬ
 កូនរាស្ត្រ ធ្វើជាករិយាតូចចុះមកនោះ ត្រូវរៀបតាមសុខចិត្តបាំងសងខាង
 នៅតំណក់-នៅផ្ទះ តាមច្បាប់ក្រមទសករិយា ព្រះករុណាមិនទ្រង់ស្តេច
 យាងទៅជាអធិបតីទេ តែឲ្យមានសំបុត្រ សូមឡាយព្រះហស្តលេខា
 ទ្រង់ព្រះរាជានុញ្ញាត ហើយកត់ទុកក្នុងក្រមព្រះរាជាយុត្តកៈផង ។

ក្បួន រាជ សត្វ

ព្រះបាទ សម្តេច ព្រះហរិរក្សរាមា ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជា
 ធិបតី ទ្រង់ព្រះចិន្តាយល់ថា រាជសីហ្គបុរាណដែលធ្វើទុកមក ថាបើក្រ
 ជាស្តេចទ្រង់រាជ្យហើយយកស្តេចស្រ្តីឯណា ជាមហេសី បើមាតាបិតាបាន
 រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវហៅដូច្នោះ, បើយកខ្លួនឯងត្រូវហៅដូច្នោះ, បើ
 យកស្រ្តីដែលមិនមែនជាស្តេច ក៏ស្នើឲ្យហៅថាដូច្នោះដូច្នោះ, សេចក្តីតាំង
 អម្បាលនេះ ទ្រង់ព្រះតវរយល់ថា និង សន្មតហៅពុំបាន លុះតែម្ចាស់
 ផែនដីទ្រង់តាំងនាមហើយមានព្រះរាជពិធីឲ្យធ្វើដូច្នោះដូច្នោះ ទើបហៅបាន
 ទើបទ្រង់មានព្រះរាជបញ្ញត្តិ ទុកបែបបទ, បើ និង តាំងជាទីអ្នក ត្រូវឲ្យ
 មានសុវណ្ណប័ត្រ ហើយឲ្យមានពិធីព្រាហ្មណ៍ធ្វើផ្សេងៗ ដើម្បីជាច្បាប់
 សណ្តាប់ព្រះរាជប្រវេណីតទៅឲ្យដឹងដូច្នោះ ។

ប្រការ ១ - បើម្ចាស់ផែនដីយកខត្តិយកញ្ញាឯណា ជាបុរាណ
 រីកា មានវិធីព្រាហ្មណ៍ថ្វាយទឹកកូស៍ទឹកស្អុន លើព្រះរាជអាសនៈបុស្សក
 រួមជាមួយនិងម្ចាស់ផែនដី រឺខត្តិយកញ្ញានោះហៅថា សម្តេច ព្រះអគ្គ
 មហេសី ឬ សម្តេច ព្រះអា^(១) អគ្គមហេសី តាមសុវណ្ណប័ត្រ បើ

១ - ព្រះអាអគ្គមហេសី = ពាក្យ អា មួយម៉ត់នេះ ជាពាក្យធម្មបទ ដើម្បីឲ្យងាយ
 ប្រើក្នុងការតែងពាក្យឃ្លាង ។

មានពិធីប្រាហ្មណ៍ថ្វាយទឹកកូស៍ទឹកស្អុំតែពុំបានរួមភាសន៍ និងម្ចាស់ផែនដី
 ទេ ហើយបានទ្រង់ព្រះរាជទានទឹកស្អុំ ដោយព្រះហស្តឯង អង្គុយកន្លែង
 ទាបជាងម្ចាស់ផែនដី ហៅថា “ សម្តេចព្រះអគ្គរាជទេព ”
 ឯខត្តិយកញ្ញាដូចមានព្រះនាមមកនេះ បើមានព្រះរាជបុត្រនិងម្ចាស់ផែនដី
 បើជាក្សត្រា ហៅថា “ សម្តេចព្រះរាជឱរស, សម្តេចបរមរាជ
 ឱរស ឬ សម្តេចព្រះបរមរាជបុត្រា ឬ សម្តេចព្រះអយ្យ-
 ប្បុត្រ ” ក៏ប៉ាន, បើជាក្សត្រី ហៅថា “ សម្តេចព្រះរាជធីតា ”
 ព្រះនាមទាំងអម្បាលនេះ ស្រេចហើយតែទ្រង់តាំង ។

ប្រការ ២- ខត្តិយកញ្ញាឯណាដែលម្ចាស់ផែនដី យកជាពុទ្ធ-
 បរិចារិកា តែពុំបានទ្រង់ព្រះរាជទានព្រះបរមរាជានុញ្ញាត ឲ្យមានពិធី
 ប្រាហ្មណ៍ថ្វាយទឹកកូស៍ទឹកស្អុំ គ្រាន់តែទ្រង់ទទួលយកស្អុំអំពីដៃ
 ប្រាហ្មណ៍មកព្រះរាជទាន រឺខត្តិយកញ្ញានោះ ហៅថា “ ព្រះអគ្គ-
 ជាយា ” បើមានព្រះរាជបុត្រ និង ម្ចាស់ផែនដី ទោះបីជាក្សត្រក្តី
 ក្សត្រីក្តី ហៅថា “ សម្តេចព្រះរាជបុត្រា - បុត្រី ” តែយស-
 ជយជាន់ក្សត្រ ទិសម្តេចក្នុងប្រការ ១, បើពុំមានសុវណ្ណប័ត្រ តាំងជា
 ព្រះអគ្គជាយា ទេ ត្រូវហៅតាមនាមដើម, បើមានព្រះរាជបុត្រ
 ហៅថា “ ព្រះរាជបុត្រា - បុត្រី ព្រះអង្គម្ចាស់នេះនោះ ” ។

ប្រការ ៣- បើម្ចាស់ផែនដីទ្រង់យកស្រ្តីទាំងឡាយ ក្រៅចាកអំពី ក្សត្រ១ក្តីយកញា មកជាបាទបរិចារិក ហើយបានទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ព្រះរាជទានទឹកស្អីដោយព្រះហស្តឯង រឺស្រ្តីនោះ ហៅថា “ ចៅចម ” ឯចៅចមមាន ៦ ជាន់ ដូចមាននាមដូច្នោះ ៖

- ១ - ព្រះបិយា អារាជព្រះបរម ; ២ - ព្រះស្នំ អារាជ ព្រះម្ចាង ; ៣ - ព្រះស្រីផ្ការ អារាជព្រះមែនាង ; ៤ - ព្រះ គ្រាមការ អារាជព្រះនាង ; ៥ - ព្រះស្រីការ អារាជអ្នក ម្ចាង ; ៦ - ព្រះកំណាត់ អារាជអ្នកនាង ។

រួមទាំងអស់ ហៅថា “ ចៅចម ” សុទ្ធសឹងមានព្រះរាជទ្រព្យអារាមនាម, ឯស្រ្តីក្រៅអំពីនេះ ហៅថា “ អស់នឹងអ្នក ” រឺស្រ្តីទាំងអម្បាល នេះ បើមានព្រះរាជបុត្រនិងម្ចាស់ផែនដី ហៅថា “ ព្រះអង្គម្ចាស់នឹង អស់ដូចគ្នា ” បើចេញចុកហួយខ្យាយព្រះហស្ត ឲ្យព្រះរាជបុត្រ បុត្រី ព្រះអង្គម្ចាស់នេះ - នោះ តាមព្រះនាម តែមានយសវ័យជាន់ក្សត្រ ទិសម្តេចក្នុងប្រការ ២ ត្រូវអង្គុយក្រោយ, ឯក្សត្រក្នុងប្រការ ៣ បើ

និងស្រីនិងក្សត្រជំនុំម្តេចព្រះរាជ

}	ឱរស	ត្រូវនិយាយថា ទូលបង្គំ
	ធីតា	

ជាខ្ញុំ ម្ចាស់, ឆ្លើយថា ព្រះករុណាពិសេស, មែម្ចាស់ ។

ប្រការ ២ - ក្សត្រឯណា ជាសម្តេចឧត្តមយោធា ព្រះមហា
 ឧបរាជក្តី យកខត្តិយកញ្ញាឯណាជាបាទបរិចារិកា ហើយមានពិធី
 ព្រាហ្មណ៍ ថ្វាយទឹកកូស៍ ទឹកស័ន្ទ លើរាជអាសន៍រួមជាមួយ និង ស្វាមី
 វិទ្ធក្តិយកញ្ញានោះ មានព្រះនាម ហៅថា “ សម្តេចព្រះមហេសី ”
 បើពុំបានរួមរាជអាសន៍ និង ព្រះស្វាមីទេ គឺអង្គុយទីដទៃ ហើយទទួល
 ទឹកស័ន្ទ ហៅថា “ ព្រះរាជទេតី ” បើមានព្រះបរិយបុត្រក្សត្រាត្តិ -
 ក្សត្រីត្តិ និង ថ្វាយព្រះនាមថា “ សម្តេច ” ក៏បាន តែត្រូវយកសេចក្តី
 គ្រាបបង្គំទទួលអម្ចាស់ផែនដី សូមព្រះរាជទានព្រះសុវណ្ណប័ត្រ បើទ្រង់
 ព្រះមេត្តាប្រោស ព្រះរាជទានព្រះបរមរាជានុញ្ញាតទើបតាំងបាន និង តាំង
 ដោយអំពើព្រះរាជហឫទ័យឯងពុំបាន , បើក្សត្រទី ឧត្តមយោធា ឬ
 មហា ឧបរាជ យកស្ត្រីពុំមែនជាក្សត្រមកធ្វើជាបាទបរិចារិកា ទ្រង់
 ព្រះរាជទានបរមរាជានុញ្ញាត ឲ្យតាំងដោយព្រះអង្គឯងបាន តាំងអំពី

ទី ព្រះ, ទី គ្រូម ការ ចុះមក, បើមានព្រះ } ឧត្តម
 } ដីតា ហៅថា

ព្រះអង្គម្ចាស់តាំងអស់ ដូចព្រះរាជបុត្រម្ចាស់ផែនដី តែយសថយជាង
 ព្រះរាជបុត្រម្ចាស់ផែនដី ត្រូវអង្គុយក្រោយព្រះរាជបុត្រម្ចាស់ផែនដី ឯព្រះ

រាជបុត្រក្សត្រ ច័ព្រះមហាឧបរាជ ត្រូវអង្គុយក្រោយព្រះ $\left. \begin{array}{l} \text{ឱរស} \\ \text{ធីតា} \end{array} \right\} \text{ក្សត្រ}$

ច័ព្រះឧកយោរាជ ដ្បិតយសថយជាងក្សត្រឧកយោរាជ , ឯព្រះអង្គម្ចាស់ជា

ព្រះ $\left\{ \begin{array}{l} \text{ឱរស} \\ \text{ធីតា} \end{array} \right. \text{ក្សត្រចាំនិព័ន្ធព្រះអង្គ ដូចមានព្រះនាមមកនេះ បើនិរេចញ$

ចុកហាយឡាយព្រះហស្ត ដាក់ថាចុកហាយព្រះរាជបុត្រា ឬ ព្រះរាជបុត្រី ព្រះអង្គម្ចាស់នេះ ដូចព្រះរាជបុត្រក្សត្រទ្រង់រាជ្យជាអម្ចាស់ផែនដី ពុំបាន ។

ប្រការ ៥ - បើក្សត្រច័សម្តេចជាព្រះរាជបុត្រក្សត្រទ្រង់រាជ្យក្តី ឬ ព្រះរាជបុត្រក្សត្រឧកយោរាជ , ឧបរាជក្តី យកស្តេចក្សត្រិខត្តិយកញ្ញាឯណា ច័ព្រះអង្គម្ចាស់ ជាបាទបរិចារិកា ហៅថា “ ព្រះទេតិ ” បើមានប័យបុត្រ ក្សត្រា ហៅថា “ ព្រះឱរស ” បើជាក្សត្រី ហៅថា “ ព្រះធីតា ” ព្រះអង្គម្ចាស់នេះ - នោះ ដូចព្រះរាជបុត្រក្សត្រច័ព្រះឧកយោរាជ ព្រះមហា

ឧបរាជ ឲ្យយសថយជាងក្សត្រព្រះ $\left\{ \begin{array}{l} \text{ឱរស} \\ \text{ធីតា} \end{array} \right\} \text{ក្សត្រចាំនិព័ន្ធ គឺសម្តេច}$

ព្រះឧកយោរាជ ព្រះមហាឧបរាជ ដូចចេញព្រះនាមមកនេះ តែត្រូវអង្គុយ បន្ទាប់ក្សត្រ ជាព្រះ ឱរស - ធីតា ព្រះមហាឧបរាជ , បើក្សត្រច័សម្តេច យកខត្តិយកញ្ញាឯណា ច័អ្នកអង្គម្ចាស់ជាបាទបរិចារិកា ហៅថា “ ព្រះ

ជាយា ” បើមានព្រះ

}	ឱរស
}	ធីតា

 ហៅថា “ អ្នកអង្គម្ចាស់ ”

បើយកស្រីក្រៅចាកខត្តិយកញ្ញា គឺអ្នករាជវង្សក្តី ឯបុត្រសេនាបតីចក្ខុសម្ភក្តី ឬ បុត្រមន្ត្រីនៃបុត្រភាណាប្រជាជនទាំងពួង មកធ្វើជាបាទបរិចារិកា ហៅថា “ អ្នកម្ចាស់ ” បើមានព្រះ ឱរស - ធីតា ហៅថា “ អ្នកអង្គម្ចាស់ ” ដូចគ្នា ។

ប្រការ ៦ - បើក្សត្រច័ត្រះអង្គម្ចាស់ យកខត្តិយកញ្ញាឯណាច័ត្រះអង្គម្ចាស់ដូចគ្នាជាបាទបរិចារិកា ហៅថា “ ព្រះជាយា ” បើមានព្រះបិយបុត្រជាក្សត្រា ហៅថា “ ព្រះឱរស ” ជាក្សត្រី ហៅថា “ ព្រះ

ធីតា ” ច័ត្រះអង្គម្ចាស់ដូចព្រះវរ

}	ធីតា
}	មាតា

 ដោយហេតុមានជាតិស្មើគ្នា,

បើយកស្រីច័ត្រះអង្គម្ចាស់ ជាបាទបរិចារិកា ហៅថា “ ជាយា ” បើ

មានព្រះបិយបុត្រ ហៅថា ព្រះ

}	ឱរស
}	ធីតា

 នៃជាច័ត្រះអង្គម្ចាស់ ព្រោះព្រះ

មាតាជាតុំស្មើនឹងព្រះបិតា, បើយកស្រីជាអ្នករាជវង្សក្តី ព្រះវង្សក្តីឬបុត្រសេនាបតីនៃបុត្រប្រជាជនទាំងពួងជាបាទបរិចារិកា ហៅថា(អ្នកម្ចាស់)

បើមានបីយបុត្រឲ្យហៅថាព្រះ $\left\{ \begin{array}{l} ឱរស - \\ ធីតា \end{array} \right.$ ដូចគ្នា តែជាទីអ្នកអង្គម្ចាស់ ។

ប្រការ ៧ - បើអ្នកអង្គម្ចាស់យកគ្រូទីអ្នកអង្គម្ចាស់ដូចគ្នា ជាបាទ-

បរិចារិកាហៅថា "ដាយា" បើមានបីយបុត្រ ហៅថាព្រះ $\left\{ \begin{array}{l} ឱរស \\ ធីតា \end{array} \right.$ ទីអ្នក

អង្គម្ចាស់ដូចព្រះ $\left\{ \begin{array}{l} មិត្តា \\ មាតា \end{array} \right.$ ដ្បិតមានជាតិស្មើគ្នាទាំងពីរ, បើយកស្រ្តី

ក្រៅចាកទីអ្នកអង្គម្ចាស់ដូចគ្នា ជាបាទបរិចារិកា ហៅថា "សិរាម",
បើមានបីយបុត្រ ហៅថា ឱរស - ធីតា ជាទីអ្នកករណ៍ផ្សេង, ឯទី
អ្នកករណ៍នេះ ពុំត្រូវប្រើពាក្យករណ៍សព្វថា សោយ ថា ស្រី ធំ ឡើយ
ត្រូវឲ្យនិយាយតាមពាក្យធម្មតា ។

ប្រការ ៨ - បើអ្នកករណ៍និងអ្នកករណ៍ន័យគ្នាជាស្វាមីភរិយា
ហើយមានបុត្រ ឲ្យហៅថា បុត្រប្រុស បុត្រស្រី ជាទីអ្នកករណ៍ដូច
មាតាបិតា ដ្បិតមានជាតិស្មើគ្នា, បើអ្នកករណ៍ន័យ ទៅយកស្រ្តីទីព្រះវង្សក្តី ឬ
ស្រ្តីមានជាតិចាបជាតិក្តីជាភរិយា ហើយមានបុត្រឲ្យហៅថា "ព្រះវង្ស"

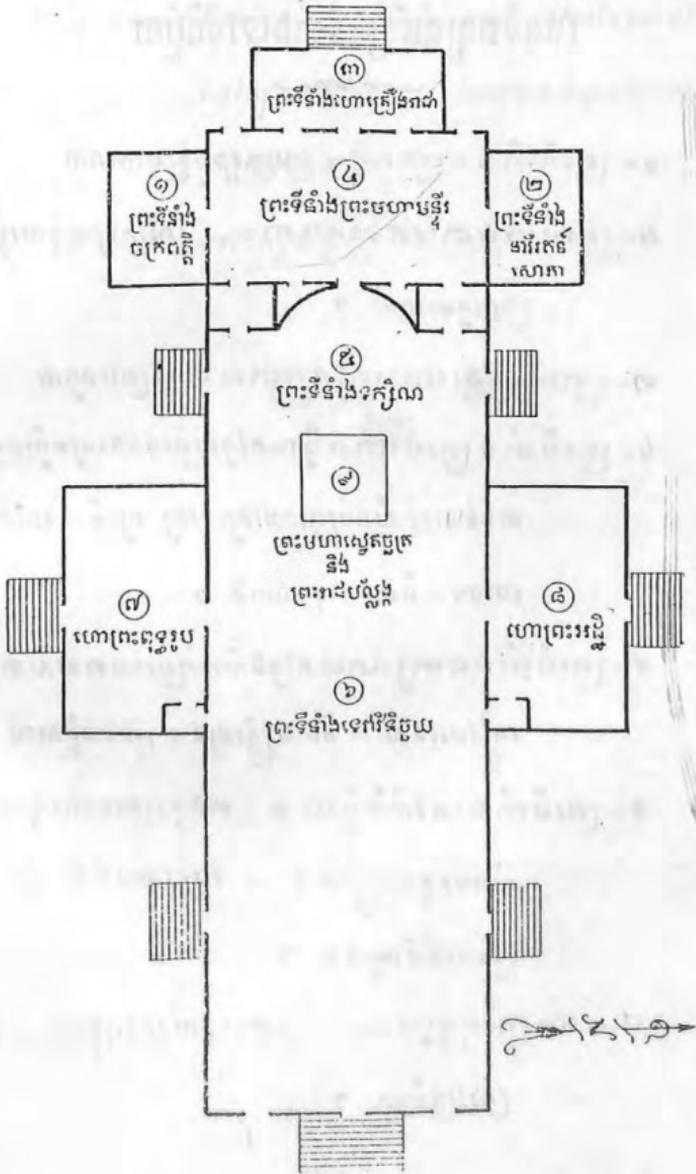
ប្រការ ៩ - បើព្រះវង្ស និង ព្រះវង្ស យកគ្នាជាស្វាមីភរិយា

ហើយមានបុត្រ ឲ្យហៅថា ព្រះវង្ស ដ្បិតមាតាបិតាមានជាតិស្មើគ្នា, បើ
ជាព្រះវង្សទៅយកភរិយាក្រៅ ចាកព្រះវង្ស បើមានបុត្រ ត្រូវដាច់ក្រសែ
ព្រះវង្ស នឹងហៅថាព្រះវង្សពុំបាន ដ្បិតមាតាបិតាមានជាតិពុំស្មើគ្នា ។ ២-

(ចម្លងចេញពីក្បួនរាជសព្ទ)

— ផែនទីព្រះទីនាំងទេវវិទិច្ច័យ នៅក្នុងព្រះបរមរាជវាំងចតុមុន្ត +

ផែនទីពន្យល់ពីព្រះទីតាំងទេវវិនិច្ឆ័យ

- ១- ព្រះដីដំបង គ្រួសត្រី = ព្រះក្រឡាបន្ទំព្រះករុណា
- ២- ព្រះដីដំបង ធារីរតន៍សោកា = ព្រះក្រឡាបន្ទំសម្តេច
ព្រះអគ្គមហេសី ។
- ៣- ព្រះដីដំបង ហោត្រៀងរាជា = កន្លែងព្រះស្វាយ
- ៤- ព្រះដីដំបង ព្រះមហាមជ្ជិរ = កន្លែងព្រះមហាស្វេតច្នៃក្រក្រ
ជាទីតាំងសំរាប់ព្រះរាជវង្សានុវង្ស ក្សត្រី - ចៅជិត -
ចៅចម - ជំទាវ - ខុនណាង ។
- ៥- ព្រះដីដំបង ធាត្រៀង = កន្លែងសំរាប់ព្រះរាជទានសេនាបតី
ភ្ញៀវបរទេស - និង មន្ត្រីផ្សេងៗ ក្រាបបង្គំគាល់ ។
- ៦- ព្រះដីដំបង ទេវវិនិច្ឆ័យ = ទាំងមុខព្រះមហាស្វេតច្នៃក្រ
សំរាប់ទទួលភ្ញៀវធំៗ - ទទួលសារតាំង និង ធ្វើ
ព្រះរាជពិធីផ្សេងៗ ។
- ៧- ហោត្រៀងតុន្រូប = បន្ទប់តម្កល់ព្រះតុន្រូប និង
ព្រះវត្របិដក ។

៨- ហោ ព្រះអង្គិ = បទ្ធកម្ពុលព្រះអង្គិ អម្ពាស៍ ផែនដី និង ព្រះ

រាជវង្ស ទុវង្ស ខ្លះ ដែលពុំទាន់បានហែទៅបញ្ចុះ

ក្នុងព្រះចេតិយ ។

៩- ព្រះមហាសេនាស្ន័ត្រ និង ព្រះរាជបល្ល័ង្ក

៖ ព្រះរាជពិធីឡើងព្រះទីនាំងព្រះមហាមន្ទីរ
ជាប់នឹងព្រះទីនាំងឧត្តរាណា ពិធានក្រោយ

ថ្ងៃសុក្រ ៣ កើត ខែទុតិយា ឆ្នាំរោងសិរិទ្ធិស័ក ព.ស. ២៤៧២

ត្រូវនឹងថ្ងៃទី ២០ កក្កដា គ.ស. ១៩២៧ ។

រសៀលម៉ោង ៤ រៀបព្រះរាជពិធីឡើងព្រះទីនាំងព្រះមហាមន្ទីរ ។

របៀបចាត់តោរ

ព្រះករុណា ជាអម្ចាស់ជីវិតលើគ្រប់ស្តេចយាងចេញពីព្រះរាជវាំងភ្នំ
បីខ្នង មកឡើងព្រះមហាមន្ទីរតាមមាតិកាដែលក្រាលកន្លែងនិងសំពត់ស ។

១- ទុកញ៉ាំង្ស្រាពេជ្រ ចាងហ្វានព្រះរាជបណ្ឌិត្យ និងមន្តព្រះពុទ្ធរូប
តម្កល់លើព្រះសុដ្ឋិការ(១) ចាំនិព្រះកូស៍ ព័ណ៌ស ហែមុខ ។

២- សម្តេចព្រះវរស័កទ្ធិបតី ចាងហ្វានបារតូបពេហិត , ព្រះ
ព្រហ្មធិរាជបារតូ , ទុកញ៉ាំងហោរាធិបតី ចាងហ្វានហោរាសាស្ត្រ ហែ-
ក្រោយព្រះពុទ្ធរូប ។

៣- ទុកញ៉ាំងកោសាធិបតី និង ទុកញ៉ាំងព្រះឃ្វាំងធិបតី “នាយឃ្វាំង”

អញ្ជើញភ្នំកង្កែប ១ គូ តម្កល់លើព្រះសុដ្ឋិការ ។

១- ព្រះសុដ្ឋិការ = ពោក (ពាក្យរាជសព្ទ) ។

៤- ទុកញ៉ាបវនោយក (នាយ ឃ្នាំង) អញ្ជើញ កុយ ១ គូ តម្កល់
លើព្រះពានមាន ហែក្រោយ ទុកញ៉ាហោរាធិបតី ។

(របស់ទាំងនេះជាគ្រឿងគ្រជាក់គ្រជុំ ចំរើនព្រះសិរីសួស្តីជ័យមង្គល
ថ្វាយ) ។

៥- ស្រ្តីកែវម្នាក់ ស្នេកសារបាប់ស ឬ “ ល្បើក ” សំឡូយ
ពានាភាគស ប៉ាន់ភូម(១) អញ្ជើញព្រះទម្រង់អសុឡី(២) ហែក្រោយ
ព្រះករុណា ។

៦- ស្រ្តីទាំង ៤ ខ្លឹម (៤ នាក់) ស្នេកសំពត់សារបាប់ព័ណ៌ ឬ
“ ល្បើកព័ណ៌ ” ពានាព័ណ៌ល្បើង កាន់ថ្នាំមាន ប្រាក់, ហែតមក
ក្រោយទៀត (ស្រ្តីទាំង ៤ នាក់នេះ ត្រូវរើសយកក្នុងព្រះរាជក្រកូល
ប្រកបដោយលក្ខណៈល្អ) ។

៧- ស្រ្តីម្នាក់ ស្នេកសារបាប់ឬ “ ល្បើក ” សំឡូយ ពានាភាគស
ប៉ាន់ភូម អញ្ជើញព្រះពានមានតម្កល់ថវិកា(៣) សារបាប់ដាក់ត្បូងផ្សេងៗ

១- ប៉ាន់ភូម = សំពត់ជាក់នៃខ្សែសយ ឬ ចំងាយខ្សែសយ ។

២- អសុឡី = លំពែងផងដែរ មានចងរោមកន្ទុយជាមួយទៅច្រើន ធំសោកខ្លាំងនៃល
ព្រះទ័ព្វ ។

៣- ថវិកា = ថង់ (ពាក្យពន្យល់) ។

៨- ស្ត្រីម្នាក់ ស្ងៀមពាក់ដូចខាងលើនេះ អញ្ជើញព្រះពាន តម្កល់
ថវិកាសារបាប់ ដាក់សុវណ្ណ ។

៩- ស្ត្រីម្នាក់ ស្ងៀមពាក់ដូចគ្នា អញ្ជើញព្រះពាន តម្កល់ថវិកា
សារបាប់ ដាក់រាជគេជៈ ។

១០- ស្ត្រីម្នាក់ ស្ងៀមពាក់ដូចគ្នា អញ្ជើញព្រះពាន តម្កល់មណី
សិលាបិទមាស ។

១១- ស្ត្រីម្នាក់ ស្ងៀមពាក់ដូចគ្នា អញ្ជើញព្រះពាន តម្កល់គ្រឡាច
បិទមាស ។

១២- ស្ត្រីម្នាក់ ស្ងៀមពាក់ដូចគ្នា អញ្ជើញព្រះពាន តម្កល់ថវិកា
ដាក់ល្អិតជុំកន្លងបិទមាស ។

១៣- ស្ត្រីម្នាក់ស្ងៀមពាក់ដូចគ្នា បំណងវិទ្យាស្នាញី ពាក់ជំងាត្យង្គ-
ពេជ្រ ទទឹមមរកត ។

១៤- ស្ត្រីម្នាក់ ស្ងៀមពាក់ដូចគ្នា អញ្ជើញត្រៀងសំរាប់ព្រះរាជ
អស្សរិយយស ព្រះមហាក្សត្រ ។

១៥- ព្រះរាជវង្សនុវង្សក្សត្រី និង ស្រីស្នំ - ក្រម្ការ ខ្ញុំរាជការស្រី
ជំទាវ ខុនណាង គ្រប់គ្រូម វៃហតាម ។

១៦- ខាងលើ ឧកញ៉ាមហាមន្ត្រី, ឧកញ៉ាមហាទេព ស្ងៀក
សំពត់ ពាក់អាវសារបាប់ និងអាវដោយ ពាក់លំផក(១) ។

១៧- ព្រះព្រហ្មធិរាជ, ព្រះជយធិបតី, ព្រះមិទ្ធិធិបតី, ព្រះ
ធម្មរាជ បុរាណាចារ្យ ៤ នាក់នេះ ស្ងៀកស ពាក់អាវដោយស តំណាង
ទៅតា ឈរចាំនៅព្រះសោបារនៈ(២) ព្រះទីនាំងមហាមន្ត្រី, មាន “ ចំអាប
១ គុ, បន្តិម ១ គុ”, “ ក្បាលជ្រូកស្ងោរ ១ គុ ” ថ្វាយទៅតាដែល
រក្សាព្រះសោបារនៈ ។

លុះក្បែរទេវ ដល់

សម្តេចព្រះវសិកទ្ធិធិបតី និងឧកញ៉ាហោរាធិបតីចាងហ្វាន សូត្រ
ប្រកាសទៅតាថា:

កោរឆ្មោ ទេវ ស ឡាយោ , បពិត្រអស់ពួកទៅតាដ៏ចម្រើន !
បានអញ្ជើញមកសន្និបាតប្រជុំព្រមក្នុងទីស្ថាននេះហើយ ឬ ទៅណា ?

តំណាងទេវតាទាំង ៤ ឆ្លើយថា:

យើងបិតនៅរក្សាព្រះមហាស្ងួតច្បង និង ព្រះមហាមន្ត្រី ក្នុងព្រះ

១ - លំផក = ប្រដាប់ពាក់នៅក្បាល ធ្វើដោយសំពត់ស្លាប់ មានពុលស្រួច សម្រាប់
ពាក់ក្នុងពិធីហែង ។ មានពិធីបំបួសនាគនាគឺម ។

២- ព្រះសោបារនៈ = និរោធិ៍ ឬ ចង្កោង ។

បរមរាជវាំងនេះជាទិព្វ មិនបានទៅណាទេ ។ អ្នកមានការអ្វី ចូរវែច្នាំង
សេចក្តីមក ?

ទើបសម្តេចព្រះវសិកទូធិបតី និងឧកញ៉ាហោរាធិបតី ចាងហ្វាន
ឆ្លើយថា :

- យើងខ្ញុំហែព្រះករុណា ជាអម្ចាស់ជីវិតលើក្បួន ព្រះនាមព្រះបាទ
សម្តេចព្រះស៊ីសុវត្ថិ- មុនីវង្ស ចម្រើនក្រុងស្រុករាជបរមិន្ទ ក្នុងវិណយ
ក្រែកែវហ្វានសុភវណ្ណ ព្រះទៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី ស្តេចព្រះរាជដំណើរ
មានគ្រឿងឥស្សរិយយស គ្រប់តាមទំនៀមព្រះមហាក្សត្រិយ៍ មកទៀង
ព្រះទីនាំង ព្រះមហាមន្ទីរ ជាទីគង់ក្រោមព្រះមហាសេនាបតី ទ្រង់ត្រង់រាជ
សម្បត្តិ ជាអម្ចាស់ជីវិតលើក្បួន ។

- យើងខ្ញុំសូមទៅតា ចំរើនព្រះជន្មវស្សា ប៉ុន្តែឲ្យបាន ១០០ ព្រះ
វស្សា ជាសុខរក្សមក្សានុប័តថេរចេរកាលតទៅ! , បើទៅតាយល់ថាវេលា
នេះ “ ជាមហាវិជ័យមន្ត្រីល មានបូក្រដោត ចូរសម្តែងប្រាប់មក ” ។

ទៅតា ឆ្លើយថា :

- យើងបិតានៅព្រះមហាមន្ទីរ និង ព្រះមហាសេនាបតី ក្នុងព្រះបរម-
រាជវាំងនេះ បម្រើឲ្យព្រះបាទសម្តេច ព្រះស៊ីសុវត្ថិ- មុនីវង្ស
ស្រេចហើយ ។

- វេលានេះ ជាវ័យម្តងលម្អក្សណ្ណ!

- យើងជាទេវតា សូមថ្វាយព្រះមហាសេនាច្ឆត្រ និង ព្រះមហាមន្ទីរថាន សូមអញ្ជើញស្តេចឡើងគង់ តាមសព្វព្រះរាជហឫទ័យ , សូមចំរើនសុខសួស្តីជ័យមង្គលមហាប្រសើរ , សូមថ្វាយព្រះជន្មាយុឲ្យបាន១០០ ព្រះវស្សា គ្រងរាជសម្បត្តិ រក្សាព្រះពុទ្ធសាសនា និង ច្បាប់ទម្លាប់ទំនៀមព្រះនគរ ព្រះរាជវង្សនូវង្ស ព្រះស្នំ ក្រម្ការ សេនាបតី នាហ្មឺនសព្វមុខមន្ត្រី កវីបណ្ឌិត ព្រាហ្មញ្ញ្រិទ្ធ ហោរាចារ្យ ដំបៅវុទ្ធនាណន និង បណ្ឌិតស្រ្ត ឲ្យបានប្រកបដោយនូវសេចក្តីសុខ មហាប្រសើរ ថតថេរថេរកាលតទៅ !

- សម្តេចព្រះវសិកខ្នុរ និង ទុកញ៉ាហោរាធិបតីចានហ្វាន ទទួលសំព័ន្ធសាធុការពារ

ហើយក្រាបបង្គំទូល អញ្ជើញព្រះករុណា ទ្រង់ស្តេចយាងឡើងតាមព្រះរោសាបាន ។

- ព្រាហ្មណ៍ជូនស័ន្ទ-ខ្នងគងជ័យ-ប្រគុំត្បូរតម្រិះ-ពិណពាទ្យ ។
ទើបអ្នកទុកញ៉ាវាំងវះរៀងជ័យ ចេញមកទទួល ក្រាបថ្វាយបង្គំ អញ្ជើញស្តេចយាងចូលទៅក្នុងព្រះមហាមន្ទីរ ក្រឡាព្រះបន្ទំ “ ព្រះទីនាំង

ចក្រភក្តិ ។ ទ្រង់ទេសសព្វគ្រប់តាមព្រះរាជហឫទ័យ រួចរស្មីចយោធិ៍ចេញ
ទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ព្រះសង្ឃចំរើនព្រះបរិត្ត ក្នុងព្រះទីតាំងទេវវិនិច្ឆ័យ ។

ព្រះរាជវង្សានុវង្ស ក្សត្រី-ក្សត្រា ព្រះស្នេម ក្រម្ការ ជំពាវ-ខុនណាត
សេនាបតី នាហ្មឺនសព្វមុខមន្ត្រី ដែលហែជាក្សនចាំដំបូន្មាន ក៏ហែចេញ
តាមទៅទាំងអស់ ទៅកាន់ទីកន្លែង ដែលក្រុមព្រះរាជមន្ទីរ រៀបចំចាត់ទុក
ជាមុនស្រាប់ ។

- ចប់ព្រះបរិត្ត ក្សនវហយោធិ៍ចូលព្រះមហាមន្ទីរវិញ ។

- ព្រះរាជវង្សានុវង្ស-ព្រះស្នេម ក្រម្ការ-ជំពាវ-ខុនណាត-សេនាបតី
នាហ្មឺនសព្វមុខមន្ត្រី ក្រាបបង្គំបង្គំលា ។

ចប់ព្រះរាជពិធីតែប៉ុណ្ណោះ

ព្រះរាជពិធីនេះ ត្រាន់តែជូនជ្រាបពីរបៀបឡើង
ព្រះរាជតំណា ក៏នៃព្រះមហាក្សត្រយើងប៉ុណ្ណោះ ។
ឯរបៀបយើងជាជនសាមញ្ញ សំរាប់ពិធីឡើងផ្ទះថ្មី
ខ្ញុំនឹងរៀបចំជូនទៅខាងចុង ។

របៀប ក្បួន ហែ ឡើង ព្រះ តិណ្ណ ក្រំ

១- ព្រះ គុរុបេ

២- ចាង ហ្វាង បារត្យ - ព្រះ ព្រហ្ម ធិបតី - ចាង ហ្វាង ហោរា

៣- មន្ត្រី អញ្ជើញ ភ្នំ ដំរី ១ គូ ២ នាក់

៤- មន្ត្រី អញ្ជើញ កុយ ១ នាក់

ព្រះ គរុណា

៥- ស្រី កាន់ កាន់ ព្រះ ទម្រង់ អស្សុទ្ធិ

៦- ស្រី កាន់ ផ្កា មាស ២ នាក់

៧- ស្រី កាន់ ផ្កា ប្រាក់ ២ នាក់

៨- ស្រី កាន់ ថវិកា គ្រូ ១ នាក់

៩- ស្រី កាន់ ថវិកា សុវណ្ណ ១ នាក់

} គតិ ២៤

១០- ស្រី កាន់ ថវិកា ព្រះ ភេជៈ ១ នាក់

១១- ស្រី កាន់ ព្រះ ពាន សិលា បិទ មាស ១ នាក់

} គតិ ២៤

១២- ស្រី កាន់ ព្រះ ពាន គ្រឿង បិទ មាស ១ នាក់

១៣- ស្រី កាន់ ថវិកា ល្អ ក្នុង មាស . . . ១ នាក់

} គតិ ២៤

- ១៤- ស្រី បីឆ្មាញី . . . . . ១ នាក់
- ១៥- ស្រី អញ្ជើញគ្រឿងឥស្សរិយយស ១ នាក់
- ១៦- ព្រះរាជវង្សនូវង្ស
- ១៧- ខ្ញុំរាជការប្រុស - ស្រី (១៧ជិត, ១៧បម, ដំបៅ, ខ្ពងណាង
មន្ត្រី ធំ - តូច) ។

តតា
៧

ក្រោយព្រះករុណា រៀបជាគូព្រំអស់ទើបក្រុមមើល

ភាគទី ២

សេចក្តីអធិប្បាយសំរាប់សាមញ្ញជន

ក្នុង ពេល ចាស់ ចាស់ ហើយ ម្តង ក្រោយ នេះ មុន ទាំង ចុះ កាន់ ពុំ អ្វី ឲ្យ បាន ពី វិសហ ជីវិត ទូទៅ ម៉ឺន ជា មធ្យម ឲ្យ ជួយ គ្រូ មើល រឹត ទំ សេចក្តី តំណ ឃ្លា ល្អៗ អនុរៈ ព្យញ្ជនៈ ដែល មិន ត្រឹម ត្រូវ តាម ក្បួន ច្បាប់ អក្សរ សាស្ត្រ ខ្មែរ ទាំង ប៉ុន្មាន ។

រឿងវិវាហមន្តលក្ខណ៍ខេមរជាតិ

អ្នកទុកញាមហានិជ្ជប្បយ ចាងហ្វាង “ លោ ” រឿងត្រួត
បានរៀបរៀងតាមសម័យថ្មី និង បែបចាស់ ទុកជាសណ្តាប់តទៅ

ព. ស. ២៤៦៨   គ. ស. ១៩២៥

នាំផ្លូវសប្តស័ក

ក្រុងភ្នំពេញ ចតុមុខ

បវត្តិវិភាគ

រឿងរៀបរវាងហមន្តលការខេមរជាតិយើង

ដែលបានប្រព្រឹត្តធ្វើរឿងមកគ្រប់និគមជនបទ សឹងតែធ្វើតាមគ្នាជា-
គម្រាប់គៗ មក ដល់បច្ចុប្បន្ននេះ ហើយសឹងតែប្រកាន់ថា ធ្វើតាមច្បាប់
ក្បួនពីបុរាណគ្រប់ៗ គ្នា តែច្បាប់ក្បួនបុរាណនោះ ក៏ពុំសូវមានអ្នកណាខឹង
បានប្រទះឃើញ ។ ទើបតែក្នុងសម័យនេះ ខ្ញុំបានឃើញច្បាប់ក្បួនចាស់
មាននៅក្នុង ឃុំសំរោង ស្រុកភ្នំពេញ ក្រោមបង្គាប់លោកចៅហ្វាយ
វៃត្រកណ្តាល ។ ខ្ញុំខ្លួនកមកចំឡង់ទុកគ្រាន់ជាបែបផែន ហើយបាន
ប្រៀបធៀបនិងរបៀបដែលអ្នកនគរធ្វើក្នុងសម័យថ្មីនេះ ក៏ឃើញថាធ្វើតាម
របៀបចាស់មែន មានឃ្លៀងឃ្លាតខ្លះក៏មានបន្តិចបន្តួច ។

ឯរបៀបវិវាហមន្តលការនេះ តាមក្បួនច្បាប់ចាស់នោះ បទខ្លះអាងយក
សណ្តាប់តាម ព្រះវេស្សន្តរបរមពោធិសត្វ របៀបវិវាហមន្តលការ
ព្រះរាជបុត្រា បុត្រី គឺ ដាលី និងទាង ត្រីស្នា, បទខ្លះក៏អាងយកតាម
រឿង រាមកេរ្តិ៍ គឺយកតាមសណ្តាប់កាលព្រះរាម និង ទាង សេតា
របៀបវិវាហមន្តលការ ។ ក្នុងគម្ពីរធម្មបទ (សម័យពុទ្ធកាល) ក៏មានរបៀប
វិវាហមន្តលការ បុណ្យវិញ្ញាណសេដ្ឋី និង ទាង វិសា ទា ដែរ ។ល។

លុះគ្រាគ្រោយមកទៀត កាលរាជ្យព្រះបាទសម្តេច ព្រះជ័យ
ចេស្តា រាមាធិបតី ជាអម្ចាស់ជីវិត ទ្រង់បានតែងតាំងរៀបវារៈហមន្តល
នេះ ទុកជាសណ្តាប់ច្បាប់ក្នុងតមកទៀត, បានជាយើងរាល់គ្នាយក
សណ្តាប់តាមបែបនោះ ធ្វើតាមរៀងរាបដរាបមកដល់បច្ចុប្បន្ននេះ ។

តែក្នុងចាស់នោះ របៀបពាក្យពេចន៍ និង របៀបកិច្ចដែលធ្វើនោះ
ច្រើនប្រឡូកប្រឡំមុនជាគ្រោយ គ្រោយជាមុនក៏មាន ពុំពិរោះក្លោះក្លាយ
ទាំងពាក្យអធិប្បាយក៏ពុំសូវបានសេចក្តី ។

ហេតុនេះ ទើបខ្ញុំរៀបរៀងរឿងវិញ ឲ្យសមតាមរបៀបនិយម
សម័យថ្មី តែតម្រាយសេចក្តីយកតាមន័យក្នុងចាស់ ដែលបានពណ៌នា
ទុកមកទាំងអស់ និង មានប្លែកពីក្នុងចាស់ក៏ទេ ដើម្បីទុកជាសណ្តាប់
ទំលាប់ទំនៀមតទៅដល់អ្នកស្រុកទាំងឡាយ ដែលនឹងធ្វើជាមេបាតុធ្វើជា
អ្នកផ្លូវ-អ្នកមហាត្តិ គួរឲ្យចេះចាំរបៀបទំនៀមបុរាណគតិ ដែលលោករៀប-
រៀងទុកមកទើបគួរ ព្រោះទេមដោតិយើងនេះប្រកាន់ទំលាប់ទំនៀមណាស់
ហេតុនេះគួរឲ្យស្រាវហ័មើលឲ្យចេះចាំតាមន័យ ដូចមានអធិប្បាយតទៅ :

នេះជាសេចក្តីអធិប្បាយរបស់លោកឌីកុក្ខុំ

អាណត្តិ

ខ្ញុំទុកញ៉ាំងហាមទ្រុឌ ឆ្មាំក - ឆ្មាំក បានទទួលអំណោយក្នុងនេះពី
 លោកជាបិតា ក៏បានសិក្សាអំពីសំណាក់លោកថែមទៀត សូមសេចក្តីបំភ្លឺ
 ពន្យល់អំពីកិច្ចផ្សេងៗ ដែលត្រូវប្រតិបត្តិឲ្យត្រឹមត្រូវតាមប្រវេណីពីបុរាណ។
 លោកបិតាក៏មេត្តាណែនាំបំភ្លឺឲ្យយល់គ្រប់ពិធីកុំមានខ្វះខាត ។ ខ្ញុំបាទក៏ខ្ញុំ
 ចំណាំតាមទុកក្នុងសតិបញ្ញា ដើម្បីបញ្ចេញតម្លៃជិតឆ្ងាយ ដែលមក
 ហៅកេរ្តិ៍ទៅឲ្យជួយ នៅវេលាដែលមានអាពាហ៍ពិពាហ៍មន្ត្រីលក្ខណៈ
 កូនចៅប្រុសស្រីតែរាល់ៗ ឆ្នាំ ។

ខ្ញុំពុំបានគិតវែងឆ្ងាយថាប្រវេណីនេះ នឹង លេច់បាត់ទៅវិញក្រោយ
 រសោះ ទើបតាំងពីប្រវេណីយល់ គ.ស. ១៩៤០ តមក របៀបរបៀបចំ
 កូនប្រុសស្រីឲ្យមាន ភរិយា - ស្វាមី ចេះតែឃ្លាតបន្តិចម្តងៗ ពុំប្រាកដថា
 ខ្លួនរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ យកតាមប្រវេណីជាតិណា , ចេះតែថា : ខ្លះថា
 ធ្វើឲ្យខ្ញុំស្រួល , ខ្លះថាធ្វើតែ ១ ពេលស្រួល , ខ្លះថា តុំ-
 ជិយាយ វែងតែក , ខ្លះថាធ្វើត្រឹមនេះទានហើយ , ខ្លះឃើញ
 ព្រះរាជវង្សានុវង្សទ្រង់រៀបចំតាមរបៀបក្សត្រខត្តិយត្រកូល ខ្លួនជាពន្ធុ
 យល់ច្រឡំថា ធ្វើបែបនេះវិញស្រួល , ក្រេបគិតថា ខ្លួនជាពន្ធុ មាន
 ប្រវេណីខុសពីវង្សក្សត្រនោះរសោះ ។

ខ្ញុំឃើញការណែនាំរបស់គេក៏ត្រូវបានដូច្នោះ បានជាខ្ញុំរៀបចំក្បួននេះបោះពុម្ព
 ផ្សាយចែកជូនញាតិមិត្តជ្រាប, ខ្ញុំនឹងរំលឹកហេតុដែលនាំឱ្យវិបត្តិកើតឡើង
 បណ្តាលឱ្យបុរាណប្រវេណីខ្មែរជាតិខាងអាណាប័ព្វពាហ៍ឃ្លៀងឃ្លាតខុស
 ពីរបៀបចាស់, គឺមតិការព្រមព្រៀង (La civilisation européenne)
 ផ្សាយចូលមកកាន់ប្រទេសកម្ពុជា នាំឱ្យយុវជនកូនខ្មែរជំនាន់ក្រោយ
 លះបង់ចោលទម្លាប់ចំនៀមដ៏ដូនដីតា ស្ទើរតែទាំងអស់ ។ ខ្មែរជំនាន់ចាស់
 គេមានសេចក្តីអៀនខ្មាសណាស់ គេមិនបណ្តោយឱ្យស្រី និង ប្រុសនៅ
 ច្រឡំច្រឡំគ្នា តាមអំពើចិត្តឡើយ, គេមិនបណ្តោយឱ្យក្រមុំ-កម្លោះ ដើរ
 លេង ឬឈរនិយាយគ្នាលេងតែពីរនាក់ទេ ពោះជាស្រ្តីដែលមានប្តីហើយ
 ក្តី ក៏គេគុំសូរអាចហាននិយាយលេងកំផ្លង់ឡេះឡោះ ជាមួយ និងប្រុស
 ឈ្មោលដទៃ ក្រៅពីប្តីរបស់ខ្លួនឡើយ ។ សូម្បីតែនៅពេលព្រះរាជ-
 ពិធីអ្វីៗ មួយ នៅក្នុងព្រះបរមរាជវាំង ព្រះករុណាជាមហាសីមាសីក៏ត្រូវ
 គ្រប់ព្រះអង្គ ក៏ទ្រង់ព្រះរាជទានព្រះរាជសេវាកាមាត្យ ឱ្យរៀបចំទីកន្លែង
 ព្រះរាជទានខ្ញុំរាជការព្រះអង្គ ចូលក្រាបបង្គំគាល់ដោយខ្លួនពីគ្នា ប្តីមាន
 កន្លែង១ ភរិយាអស់លោកគឺ ជំពាវ ខុនណាង មានកន្លែង១ដោយខ្លួន ។

“ ហេតុដែលនាំឱ្យឃ្លាតចាកទម្លាប់ចំនៀមនេះ គឺឃ្លាតចេញមកពី

សាលារៀនជាដំបូង, ព្រោះនៅសាលារៀនមានរបៀបឲ្យសិស្សនុសិស្ស
ស្រី-ប្រុស រៀនជាមួយគ្នា ៖ ម៉្លោះហើយកិរិយារៀនខ្លាសរវាង គ្រប់
ទិសគម្លោះ ក៏ចេះតែបាត់ទៅៗ, ស្រីនិងប្រុសត្រូវបំបែកជាមិត្តស្និទ្ធ
ជិតដិតគ្នាដូចជាស្រីនិងស្រី ឬ ប្រុសនិងប្រុសដូច្នោះអស់ទៅ ។ រហូតដល់
ទៅលេងវប្បធម៌ ឧប រូបភាព កៀកកើយគ្នា «dancing» ស្រីនិងប្រុស
ប្រុសនិងស្រី ជិតដិតស្និទ្ធស្នាលនិងគ្នា ឥតរញ្ជា ថាភ្នឹងកាយវេទ និង
បណ្តាលឲ្យទៅជាអ្វីឡើយ ។

ឥឡូវក្តី ម្តាយក្តី ដែលមានប្រាថ្នាចង់ឲ្យកូនមានចំណេះចេះដឹង
ជាមនុស្សមានមុខមានមាត់និងគេ ឬ នឹងបានជារៀននិងគេក្នុងប្រទេស,
ម៉្លោះហើយក៏ចេះតែប្រថុយសំណាងទៅ ថាសម្រេចនៅខ្លួនគេចុះ ។
ដល់បណ្តែតបណ្តោយ យូរៗ ទៅ, ឥឡូវនេះ ខ្លះទៅជាយកប្តីខ្លួនឯង
យកប្រពន្ធខ្លួនឯង ។ ម្តាយទុកឥឡូវដាក់គម្លោះព្រមយកទេ គេថាស្រេច
នៅចិត្តគេទេតើ ដែលត្រូវរម្មស្នេហ៍ រម្មទុករម្មសុខជាមួយគ្នាទៅអនាគត
ពុំមែនឥឡូវមកទទួលកិច្ចការសនាដំនួសគេទេ ។ មាតាបិតាខ្លះ គិត
ពុំជ្រៅទៅពុំឆ្ងាយ ទ័លតំនិត ក៏ទម្លាក់បន្ទុកចោលខ្លះទៅ ទើបអនុគ្រោះ
រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ឲ្យទាំងទើសទ័លទៅ ។ លុះដល់ពេលនិងចាត់
ចែងវគ្គមន្តលក្ខណៈ ក៏ពុំបានពិចារណារកក្បួនគម្រោងបុណ្យ ឲ្យបាន

ហ្មត់ចត់ឡើយ, ចាំល្អើយ ។ ត្រូវសត្រូវសឲ្យតែហើយៗទៅ កុំឲ្យ
មានកាស្រូវដល់ក្តីឈ្មោះ, មិនតែប៉ុណ្ណោះ មានខ្លះបណ្តើរគ្នាដើរលេង
មុនពេលដែលរៀបមន្តលកាឲ្យ យើងជាចាស់ឃាត់គេកុំឈ្នះ ក៏ត្រូវតែ
បណ្តោយទៅ ។

ទោសដូចមានបរិយាយមកទាំងអម្បាលនេះហើយ បានជាខ្ញុំម្នាក់-
ទំនៀមខ្មែរ សំរាប់រៀបមន្តលកាពីបុរាណមក ក៏ប្រក្សាយឃ្លាតចាកពីគ្រួសារ
បុរាណអស់ ។

បំណងមាតាបិតា

មាតាបិតា ឬ អាណាព្យាបាល ចំញឹមបុត្រធីតាមក បានចំរើនវ័យ ពេញក្រមុំ - កម្លោះ ហើយវ័យមានចិត្តគិតចង់ទុកដាក់កូនទៅឲ្យមាន គ្រួសារតាមប្រវេណី ដើម្បីនឹងបានតពូជពង្សវង្សក្រកូលតទៅទៀត ។ ចង់ឲ្យកូនទៅបានប៉ុន្តែជំងឺជារាជន ឬ ជាមន្ត្រី គហបតី មានសម្បត្តិទ្រព្យ ប្រកបសុខសាន្តសំរាប់ចិត្តប្តី និងប្រពន្ធ ។ មាតាបិតាគណញាតិមាន ភារៈយ៉ាងសំខាន់ដែលត្រូវពិនិត្យឲ្យល្អិតល្អ ឲ្យត្រូវនឹងពាក្យបុរាណបាន ចង់ជាស្លាកទុកមកថាៈ “ អាគ្រូ ឆ័ត្តី អាគ្រូ ឆ័ត្តី ចុះ ឲ្យតែល្អ, គ្រូ ឆ័ត្តី ចុះ ឲ្យតែមាន ” នេះមានន័យថា “ កាក្រក់តែបូ តែមាន ឫកពាកិរិយាមារយាទសណ្តាប់ធ្នាប់ល្អ, គ្រូតែសម្បត្តិទ្រព្យ តែគ្រង់ពូជ អំបូរមិនថោកថយដុនដាប់ជាខ្ញុំកំដរឆេឡើយ ” ក៏ឯការដែលនឹងទុកដាក់ កូនទៅដៅសន្តាន អាចឲ្យគុណក៏មាន ឲ្យទោសក៏មាន គឺបើទុកដាក់ ទៅលើមនុស្សមានគុណសម្បត្តិក្នុងខ្លួន ជាអនុជាតបុត្រឬជាអតីជាតបុត្រ ក៏ជាកំពូព្រឌីដ៏ប្រសើរ តែនឹងបានសុខសប្បាយ រីករាយ រុងរឿង ចំរុន ចំរើនតទៅ ។ បើប្រទះប៉ះទៅលើពាលមានសន្តានចិត្តជ្រកជ្រក ជាអវជ្ជាតបុត្រ ជាបថោកបំផុត ដោយប្រព្រឹត្តិក្រៅគន្លងធម៌នោះ ។

វេទន៍ចង្អុលបង្ហាញឲ្យធនធានគ្មានចំរើនសោះ ក៏ធ្លាក់ទៅជាមនុស្ស
ចាបថោកក្រីក្រលំបាកភោគយ៉ាត ក្តៅក្រហាយឥតសប្បាយគ្រប់ពេល
វេលាក្រីក្រជាអចិន្ត្រៃយ៍ ជួនកាលមានអន្តរាយដល់ទៅលែងលះគ្នាទៅ
ក៏ស៊ីនិមាម ។

ហេតុនេះ មាតាបិតាកាលទុកដាក់កូនទៅឲ្យមានភរិយា - ស្វាមី គេ
តែងគិតដល់ ពូជពង្ស កិរិយា មារយាទ, ឆ្នាំ - ខែ - ថ្ងៃ, ធាតុ
និង សមត្ថភាព ជាប្រមាណ តាមពាក្យបុរាណចារ្យចង់ទុកជាសុភាសិត
ថា “ ធ្វើស្រែ មើលស្មៅ ទុកដាក់កូនទៅ មើលដៅ
សត្វ ” ព្រោះលោកយល់ថា ធ្វើស្រែមានខុស ១ ឆ្នាំ ក្រូច ១ ឆ្នាំ,
ដំរីលើមានប្តីប្រពន្ធ តែខុសហើយ វេទន៍ខុសមួយជីវិត ។ មានភាសិត
មួយបទទៀតចែងថា: “ បើបើសនាង ឲ្យក្មេងមើលម្តាយដង
បើចង់ឲ្យឃ្នក់ឃ្នង ឲ្យមើលដល់ជីដូនទៀត ” ភាសិតនេះ
ខ្ញុំបានទទួលផ្ទាល់អំពីព្រះរាជទូត ។ សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ផ្នាក
ជីមួយ (១៩-បុគ) ។

អាស្រ័យខ្លាចឲ្យទោសដូចបានពោលមកខាងលើនេះហើយ បាន
ជាលោកបង្កើតឲ្យមានប្រវេណី ដណ្តឹងរៀបមន្តលកា ដោយសេចក្តី

ព្រមព្រៀងជាការលើមាតាបិតា ឬ អាណាព្យាបាល ពុំមែនកូនចៅ
ជ្រើសរើសយកប្តីប្រពន្ធតាមតែចំណើចិត្តខ្លួនឯងនោះទេ ។

រឿងរៀបមន្តលក្ខណៈនេះ លោកចែកវិញក្នុង ២ យ៉ាងគឺ:

អាវាហម ម្តង ១, វិវាហម ម្តង ១

បើអ្នកគ្រប់គ្រងកូនប្រុស ទៅដណ្តឹងកូនស្រីបានហើយ វាមួយកមក
រៀបមន្តលក្ខណៈខាងផ្ទះប្រុស លោកឱ្យហៅថា វិវាហម ម្តង ។

បើអ្នកគ្រប់គ្រងកូនស្រី ព្រមព្រៀងតាមសេចក្តីដណ្តឹងពីខាងប្រុស
ហើយ ព្រមឱ្យយកកូនប្រុស ចូលមករៀបមន្តលក្ខណៈខាងផ្ទះស្រី
លោកឱ្យហៅថា អាវាហម ម្តង ។

តែសព្វថ្ងៃនេះ ថ្ងៃកំពែក លោកអ្នកធ្វើសំបុត្រអេឡិចត្រូនិក មកជា
កិត្តិយស(១)ល្បីល្បាញ ហោរ ក្នុងធុកាសរៀបមន្តលក្ខណៈកូនចៅលោកៗ
តែងសរសេរសំបុត្រហៅភ្ញៀវ ដាក់ចំណងជើងថា: “ អាវាហមវិវាហ
ម ម្តង ឬ ថា អាពាហ៍ពិពាហ៍ ” គឺបានសេចក្តីថា “ រៀបការនៅ
លំនៅទាំងសងខាង ” ។

១- មានខ្លះបោះសំបុត្រករណីថា “ អេឡិចត្រូនិក ទៅជាអធិបតី ” ទោះខុសទេ
ត្រូវថា: “ ទៅជាកិត្តិយស ” វិញ ទើបត្រូវបើយើងអញ្ជើញភ្ញៀវរាប់រយ ទៅជាអធិបតី
ទាំងអស់គ្នាទោះ ៗ មិនដឹងជាអ្នកណាស្តាប់អ្នកណាទេ បើសុទ្ធតែជំទាស់អស់គ្នាហើយ ។

ពិធីរៀបមន្តលក្ខារ

វគ្គទី ១

១១- នឹងសម្តែងអំពីរបៀបកិច្ច ដែលនឹងរៀបមន្តលក្ខារ, បណ្តាជនខ្មុំជននឹងរៀបបុត្រ ប្រុស - ស្រី ឲ្យជាសម្ពន្ធសង្វាសជាករិយា-ស្វាមី និងភ្នំ ដោយមាតាបិតាទាំងសងខាងព្រមព្រៀងគ្នាហើយ ទើបត្រូវរៀបជារបៀបចេញមុខ ដូចមានអធិប្បាយខាងក្រោមនេះ ។

ដើមឡើយត្រូវឲ្យមាតាបិតាខាងកូនប្រុស ពឹងពុំនឹង រកស្រីចាស់ម៉្លោះ ដែលជាអ្នកមុខ-ការ មានគ្រូស្រករ មិនដែលអក់ក្ល ហៅថា អ្នកតែច្បូវ កូនចាស់ ហៅថា អ្នកឃ្មាយ ឲ្យទៅដល់មាតាបិតា-មេចាខាងកូនស្រី ៣ ជើង, តែមុននឹងទៅ ត្រូវឲ្យដំណឹងទៅមាតាបិតាខាងស្រីដឹងជាមុនសិន ។

របៀបនិយាយតែច្បូវ

១- ដើម្បីឲ្យអ្នកតែច្បូវ ឡើងទៅ ជំរុបមេចាខាងស្រីថា “សូមទាន ជំរុបអស់លោក ដំណាវ ខុនណាង ត្រកូលរាមច្បង មេចាធំ - តូច សូមទានជ្រាប”, ឲ្យនិយាយជាពាក្យក្តួសមយ៉ាងនេះ ជំរុបជាមុន ទើបរាយសេចក្តីថា “ដ្បិតលោក...អ្នក... (ឲ្យចេញនាម

បូណ៌រ) ព័ន្ធខ្ញុំឲ្យមកជំរាបលោក... អ្នក... ថា “ សព្វថ្ងៃនេះ មាន
ចិត្តគិតនឹកប្រគិតខ្លួនស្រីស្រឡាញ់លោក-អ្នកណាស់ ចិត្តចង់មកលេងឲ្យ
ស្គាល់ នឹង បានជាសម្បូរមិត្តដ៏ស្និទ្ធតទៅ តែក្រែងចិត្តលោក-អ្នកឯណោះ
មិនសម្រេចសម្រេចស្រឡាញ់មក បានជាព័ន្ធខ្ញុំឲ្យមកប្រណិប័តន៍ចង់ដឹង
ប្រសាសន៍ តើនឹងដូចម្តេច ?

មាតាបិតាខាងស្រីតបថា “ ស្រេច នឹង លោក-អ្នក ខាងណោះ
បើចិត្តស្មោះចំពោះនឹកចង់មកលេងនឹងខ្ញុំ ៗ ក៏មានអំណរដែរ តែខ្ញុំគ្មាន
ក៏សុំរបស់អ្វីជាសមគួរ នឹងតបសេចក្តីបដិសណ្ឋារវិញទេ ” ។

២- ជឿជំហ្មត្រាប្រើ ឲ្យនិយាយចេញរល្មោះសាមីដើមការ ព័ន្ធខ្ញុំឲ្យមក
ជំរាបថា: “ អ្វិតព្រោះ: លោក... អ្នក... មានស្រែដើងស្រុក
សំបុកដើងលាន មានជាតិដីដ៏ល្អ, លោក-អ្នក ឯណោះ
ចង់យកពូជស្រូវមកសាបព្រោះផង ក្រែងបានប្រកបបានពូជពារតទៅ,
តើប្រសាសន៍នឹងមេត្តាដូចម្តេច ? ”

មេចា ខាងស្រីថា: “ ស្រែខ្ញុំនោះប័ណ្ណអាគ្រកក់ មានមែន
ក្រែងតែពុំប្រកបគ្នា តែបើអ្នកកាលយ ឲ្យមកញឹកញាប់
បើអ្នករលឹក ឲ្យមកម្តង ៗ ” ។

៣- ជើងក្រោយ ឲ្យរៀបស្នាម បន្តិចបន្តួច តាមគួរសម យក
 ទៅជាមួយផង , ឲ្យជំរុំបចេញឈ្មោះដូចមុនថា “ កាលជើងមុនមាន
 ប្រសាសន៍ថា : “ បើ អា លី យ ឲ្យមកត្រូវតា ។ បើ រលី តា ឲ្យ
 មកត្រូវតា ។ ” ឥឡូវអ្នកឯណោះ ថា : បើ .. លោក - អ្នក មេត្តាបំភាន
 សូមកំរយនឹងដើរទៅមក គួរតែសូមអភ័យទោស ” ។

មេចា ខាងស្រីថា : “ ឡូ អ្នកដងទាំងពួង តែងដើរ
 ជំរុំ អ្នកដងទាំងពួង តែងឡើង ” ខ្ញុំមិនដឹងថាដូច
 ចរ គ្រូចតែអ្នកទស្សនាហ៍ទៅមកគង់តែនឹងដឹង ” ។

ចប់ច្បាប់ ៣ ជើងតែប៉ុណ្ណោះ

របៀបនិយាយដណ្តឹង

១ ២ - លំដាប់តមកទៀត ត្រូវឲ្យមាតាបិតាខាងប្រុស រកស្រីអ្នកមុខ
 អ្នកការពារ ទាក់ ដែលមានគុស្រកមិនដែលអភ័ព្វ ឲ្យធ្វើជាអ្នកផ្លូវទៅសុំ
 ដណ្តឹង ពូ ជើងទៀត ត្រូវឲ្យរៀប “ រង ស ឡា ច^(១) ១ ” ក្រាលកន្លែង
 បញ្ចាំណិរៀបប្រអប់គ្រឿងគ្រប់ប្រដាប់ ព្រមទាំងស្លាម្លូ និង បណ្តាការ
 តាមគួរសម ហើយឲ្យអ្នកផ្លូវស្រីទាំង ពូ ទាក់ ទាំងបណ្តាការទៅជូនមេ ទា
 ខាងស្រី ត្រូវនិយាយដូចមានខាងក្រោមនេះ ៖

“ ត្រូវជូនពតិមានទៅខាងស្រី សុំពេលវេលាជាមុន ”

១- ដើម្បីមុន ឲ្យជំរាបបង្គំនិមេ ទា ស្រី ថា “ សូមទាន សូមជំរាបអស់
 លោក មេ ទា ជំនាវ ទុន ណាង ត្រកូលរៀម ច្បង សូមជ្រាប
 ជឿត (ឲ្យចេញនាម ឬ វារមាតាបិតាខាងប្រុស) ព័ន្ធចំទាំង ពូ ទាក់
 ឲ្យជា អ្នកផ្លូវ ទាក់សុភារបណ្តាការ មកជូនលោក មេ ទា សុំស្គាល់
 សុំស្រឡាញ់ ជាសម្ពន្ធមិត្រ និង អស់លោក មេ ទា ទាំងអស់គ្រឿងទៅ
 ហើយសូមដណ្តឹង ត្រូវស្រីលោក មេ ទា (ឈ្មោះ ខាង . . .) ជានៅ
 ជំនេរឥតមានទាក់ទាមសំដីនឹងអ្នកណាទេ ឬ ដូចម្តេច ? ”

១- បើគ្មានឯ យកវាសមកប្រើជំនួសក៏បាន ។

មេចាស្រី ភបថា "អ្នកទាំង ៣ នាក់នេះ ជាអ្នក ឆ្លៀត សំដីនេះ ពេញហៅត្រូវ ស្តាប់ទៅពេញហៅពីក្រោយ ឈ្មោះកំល្ល, យើងមេចាកមិន សល់គ្រាន់ ត្រង់ដែលគេមកសុំស្គាល់សុំស្រឡាញ់នោះ, តែត្រូវ ឆ្លៀត យើងនោះសោតជាប់សំដីនិងញាតិ គេបាននាវាទុកតាំងពីតូចមក តែ ឥឡូវបានដំណឹងមកយូរហើយ ។

អ្នក ឆ្លៀត ជំរាបថា " បើដូច្នោះ សុំឲ្យលោកមេចាដោះជំពាក់សំដី និងញាតិនោះឲ្យបានត្រង់បានប្រកបនិងបានជាសម្រេចនិងគ្នាទៅ" ។

មេចា ភបថា " បើដូច្នោះ ចាំមើលយើងដោះសេចក្តីជំពាក់សំដី នោះមើលសិន, បើអ្នកទស្សនាទៅមកគន់តែនឹងដឹង " ។

២- ដើម្បីបញ្ចប់ ឲ្យអ្នក ឆ្លៀតនិយាយថា "សូមទានសូមជំរាប(១) " សូមជ្រាប ។ ដ្បិតដើម្បីខ្ញុំសុំឲ្យលោកមេចា ដោះពាក្យដែលជំពាក់ នោះ ឥឡូវនេះលោកដោះរួចហើយឬនៅ ? " ។

មេចា ភបថា " យើងបានដោះពាក្យជំពាក់នោះរួចហើយ " ។
លំដាប់នោះ អ្នក ឆ្លៀតជំរាបថា: "សូមទាន សូមជំរាប(២)សូមជ្រាប"។
ដ្បិតលោក ... អ្នក... (ឲ្យចេញឈ្មោះ) ពឹងខ្ញុំឲ្យជាអ្នកផ្តល់មកសុំជាសាច់-

---

១- ២- អស់លោក មេចា ជំពាក់ ខ្លួនណាស់ ត្រកូលរៀបចំសូមជ្រាប ។

សត្វានជាស្តានមេត្រី សុំដណ្តឹងខាង (ឲ្យចេញឈ្មោះ) ជាកូនលោក
អ្នក (ឲ្យចេញឈ្មោះ) ឲ្យជាកូនម្តងទៀត និង (ឲ្យចេញឈ្មោះ) ជាកូន
លោក - អ្នក (ឲ្យចេញឈ្មោះ) គួរពុំគួរសូមអភ័យពោស ។

មេចា គបថា “ យើងសព្វថ្ងៃរកតែញាតិច្រើន ក្រែងដើរជិត
ឆ្ងាយស្ទើរដំណើរគ្រាន់នឹងបានជាទីសំចត ស្តាប់គាស្រីយសោះបារម្ភ តែ
ត្រង់មកសុំដណ្តឹងកូនយើងនេះ យើងយល់ថាអ្នកខាងណោះមិនគួរនឹងមក
ចង់ជាប់ជាសាច់សត្វាននឹងយើងសោះ ព្រោះកូនយើងរូបឆោមលោម
ព័ណ៌សម្បុរមិនឆែត ហើយល្ងង់ខ្លៅ មិនចេះធ្វើការរកស៊ីឲ្យប្រាកដផង
ក្រែងបានទៅជាញាតិសាច់ ហើយត្រឡប់ជាមានដំណោះតិះដៀលដោយ
ហេតុផ្សេងៗ ដល់មកយើងជាមេចា ” ។

អ្នកម្តង គបថា “ ហេតុត្រង់ណោះ សុំកុំឲ្យលោកមេចាព្រួយ
ពោះបីក្រែកល្អសខ្លៅជួរជើងដូចម្តេច ចេះតែស្រឡាញ់មិនមានរន្លឿស
គ្មានខ្លាញ់ដោយហេតុអ្វីៗទេ បានជាសង្វាតសុំទាំងម៉ែ សូមលោក
មេចាមេត្តាអនុគ្រោះអនុញ្ញាតឲ្យបាន ” ។

មេចា គបថា “ បើដូច្នោះអ្នកទៅសិនចុះ ចាំយើងពិគ្រោះនឹង
ញាតិជិតឆ្ងាយមើលសិន ” ។

៣- ជើងក្រោយ អ្នកដូរ ត្រូវប៉ងថា " សូមទាន សូមជំរាប
 អស់លោក មេទា ជំនាវ ខុន ណាង ត្រកូល រៀម ធួង ធួង សូម
 ជ្រាប ។ ជ្រូកខ្ញុំមក ១ ជើង ២ ជើងមុន ដូចលោកមេបាជ្រាបស្រាប់
 អង្សាខ្ញុំមកជាគំរប់ ៣ ជើងនេះ សូមដឹងប្រសាសន៍ជាស្រេច លោក
 មេទា នឹងអនុកូលចូលចិត្តឲ្យជាសាច់សន្តាន ជាស្ពានមេត្រីឬទេ ? ។

មេទា ឆាប់ថា " អ្នកដូរ មកជើងមុនយើងក៏ចាំសំដីបាន
 អង្សាអ្នកមកជើងនេះ ថាអ្នក (ឈ្មោះ...) ពឹងឲ្យមកសុំដណ្តឹងនាង
 (ឈ្មោះ...) ជាកូនយើង ឲ្យជាកូនម្តងវង្សនឹង (ឈ្មោះ...) ជាកូន
 (លោក... អ្នក...) យើងជា មេទាស្រី នឹងសម្រេចសេចក្តីពុំបាន
 ត្រូវតែ អ្នកដូរ ទៅជំរាបដល់លោក មេទា ប្រុសជាមេទាធំ ទើប
 នឹងសំរេចសេចក្តីឲ្យអ្នកបាន ហើយត្រូវឲ្យ មេទាស្រី ជូនសេចក្តីតាម
 អ្នកដូរ និយាយនោះទៅ មេទាប្រុស " ។

១ ៣- ឲ្យអ្នកដូរ វិបរទៅនិយាយនឹងមេទាប្រុសថា " សូម
 ទាន សូមប្រណិប័តន៍ អស់លោក មេទា ឧកញ៉ា ពញាច្រះ
 ត្រកូល រៀម ធួង ធួង សូមទានជ្រាប ។ ជ្រូកលោក-អ្នក (ឈ្មោះ
 ឬ ម៉ាវ) ពឹងខ្ញុំចាំ ៣ នាក់ ឲ្យជា អ្នកដូរ មកសុំដណ្តឹងនាង

(ឈ្មោះ . . .) ជាកូនលោក មេទា ឲ្យជាកូនម្តងទៀត និង
(ឈ្មោះ . . .) នោះខ្ញុំទាំងឡាយជា អ្នកតម្កល់ បានទៅប្រណិប័តន៍
រលាកមេទាស្រី ១ ជើង ២ ជើង គំរប់ជា ៣ ជើងហើយ ដូចលោក
ប្រាប់ស្រាប់ នោះលោកមេទាស្រី មានប្រសាសន៍ថា “មិនស្រេច
ដាច់ខាតនឹងលោកមេទាស្រីទេ ថាស្រេចនឹងមេទាប្រុសជាធំ” ។

សេចក្តីនេះ , សូមលោក មេទា មេត្តាអនុញ្ញាតឲ្យបានជាសាច់
សន្តានជាស្តានមេត្រីសម្តែងឲ្យតទៅ ។

គួរពុំភ្នែកសូមអភ័យទោស ។

មេទាប្រុស ថា “អ្នកនិយាយសុំដណ្តឹងកូនទៅយើងនេះ យើង
មេទា នឹងនិយាយកិច្ចការរឿ ជាស្រេចដាច់ខាត និង អ្នក ជា អ្នកតម្កល់
ពុំបានទេ ដូចអ្នកជាស្រី ស្មារតីតិច ច្រើនភ្លេចមុខ . ក្រោយ ក្រែង
នឹងទទួលការសព្វគ្រប់ទៅពុំបាន, បើដូច្នោះ អ្នកត្រឡប់ទៅប្រាប់អ្នកសាមី
ដើមការឲ្យពិនិត្យរកប្រុស ៣ នាក់ ដែលចេះដឹងចាំវិធីមន្តលការ ហើយ
ប្រកបមានគុស្រករ មិនអត់ព ធ្លាប់ធ្វើជា មហា មកប្រស្រ័យនឹងយើង
ជា មេទា ដើម្បីនឹងបាននិយាយការតទៅ ។

“ត្រង់ណោះត្រូវឲ្យ អ្នកតម្កល់ ទៅប្រាប់អ្នកសាមីដើមការតាមសំដី
មេទា ” ។

លំដាប់នេះ ត្រូវឲ្យអ្នកសាមីដើមការ រៀបចំរង់ ពាណិជ្ជកម្ម
ឲ្យ អ្នកមហា ដែលបានពិនិត្យមកបំរុងទុកនោះ ព្រមទាំងអ្នកដូរ
ស្រី , ឯអ្នកដូរស្រី ត្រូវប្រើឆ្មារសព្វដដែល ឡើងទៅរកមេទា
ប្រុស ហើយអ្នកដូរស្រី ជំរាបមេទា ជាមុនថា “ សូមទាន សូម
ជំរាបអស់លោកមេទា ទុកញ៉ា ពញាព្រះ ត្រកូល រៀមច្បង
សូមទានជ្រាប ” ។

ដ្បិតជើងមុនលោកមេទាមានប្រសាសន៍ថា ឲ្យអ្នកសាមីដើមការ
ពិនិត្យ មហាប្រុស ឲ្យមកប្រណិប័តន៍និយាយមន្តលការ នឹង លោក
មេទា ឥឡូវអ្នកសាមីដើមការរកបានហើយ ឲ្យខ្ញុំជា អ្នកដូរ តាំងមក
ប្រណិប័តន៍លោកមេទា មានប្រសាសន៍ជាមន្តលការតទៅ ។

ទើបឲ្យមហាប្រុស ជំរាបទៅ មេទា ថា “ សូមទាន សូមជំរាប
អស់លោក មេទា ទុកញ៉ា ពញាព្រះ ត្រកូល រៀមច្បង
ធំ- កូច សូមទានជ្រាប ” ។

ដ្បិតអ្នកសាមីដើមការពិនិត្យរកខ្ញុំប្របាទ “ នាម ឬ ឈ្មោះ , ប្រពន្ធ-
ឈ្មោះ... នៅក្នុង - ខេត្ត ” ឲ្យធ្វើជា មហា មកប្រណិប័តន៍លោក
មេទា ជំរាបមន្តលការតទៅ , សេចក្តីនេះ សូមលោកមេទា ពិតពិល
រមិលមើលសណ្ឋានរូបរាងខ្ញុំប្របាទ ទាំង ពុទ្ធាក៏ ល្អមធ្វើជាមហាធំ- កូច

និយាយមន្តិលការនឹងលោក មេនា ជាគូសមបូរេ សូមទានប្រសាសន៍

គូរគូសមអក្ខយពោស ។

មេនា គបថា យើងជា មេនា ពិនិត្យទៅឃើញថា អ្នកទាំង
៣ នាក់នេះ គូសមល្មមធ្វើជា មហា និយាយមន្តិលការបានហើយ ឲ្យ
រៀបចំខ្លួនប្រាណតាមរបៀបមហាមកចុះ ។

មហា ត្រូវប្តឹងថា បើលោកយល់ឃើញថាខ្ញុំប្របាទទាំង ៣ នាក់
គូសមហើយ សូមអនុញ្ញាត ពាក់អាវុធដោយ ស្រាយពាក់ថង់ តម្រង់មាត់
វែង អុជទៀន ប្រណិប័តន៍លោក មេនា “ មេនា ក៏បង្គាប់ឲ្យពាក់
អាវុធជឿន ឲ្យពាក់ស្រាអុជទៀន ឲ្យជំរាបមេនា ” ។

សូមទាន សូមជំរាបអស់លោក មេនា ឧត្តត្យា ពាក្យព្រះ
ត្រកូល រៀបច្បង សូមជ្រាប, ដ្បិតលោក-អ្នក (ឈ្មោះ បូ ឆារ)
ជាសាមីដើមការពឹងខ្ញុំប្របាទទាំង ៣ នាក់ ជា មហា មកប្រណិប័តន៍
លោកមេនា សុំដណ្តឹងនាង (ឈ្មោះ...) ជាកូនស្រីលោក មេនា
ឲ្យជាគូសម្ពន្ធវ័ន្ធនឹង (ឈ្មោះ...) ជាកូនអ្នកសាមីដើមការ ឲ្យបានជា
សាច់សន្តានដ៏ស្និទ្ធតទៅ,

គូរគូសមអក្ខយពោស ។

មេនាគបថា “ ដែលមហាជំរាបយើងនេះ យើងក៏ស្តាប់បាន

តែយើងមិនដែលបានឃើញស្តាប់កូនប្រុសអ្នកសាមីដើមការ មិនដឹងជា
 សណ្ឋានរូបឆោមល្អ អាត្រក់ ក្រែង ក្នុង ខ្នាត ខ្លីន ទុព្វលភាពយ៉ាងណាទេ,
 មួយទៀត បើរូបឆោមលាមព៌ណិល្អបរិសុទ្ធហើយ តែគិរិយាមារយាទ
 ទុដ្ឋិនរបបលក្ខណ៍ ជាអ្នកលេងល្បែង មានសេចក្តីស្រមៃយ ជក់កាកៀន
 ញៀនកញ្ឆា លេងបៀប្រាជ្ញកំភាគជាដើមនេះមួយ មិនបេះធ្វើការកសិ
 ដូចអ្នកទាំងពួងនេះមួយ ឬ មួយមានស្រីកំណាច់ប្រកាន់ចិត្តនេះមួយ ។

និយមួយទៀត ក្រែងមានជំពាក់បំណុលបុលការគេ និងងាប់ដល់មក
 កូនយើងនេះមួយ , ហេតុទាំងនេះយើងមេបុរាណិនិត្យមិនទាន់បាន ចាំ
 យើងស៊ើបស៊ីត្តស្តាប់មើលសិន បើឃើញថាជាល្អបរិសុទ្ធតែមានមោះ
 ចំពោះគ្រងបទឯណាមួយទេ យើងមេបុរាណិនិត្យ ។

មហា តបថា “ គ្រងសាមីខ្លួនកូនប្រុស និង នាំមកជូនលោក
 មេបុរាណិនិត្យមើល ឯគ្រងគិរិយាមារយាទកូនប្រុសអ្នកសាមីដើមការនោះ
 ជាបុរសសុភាពរៀបរយល្អបរិសុទ្ធតែមានសេចក្តីសៅហ្មង ងាយបទ
 អាត្រក់ឯណាមួយទេ ទាំងមានចំណេះវិជ្ជាធ្វើវត្តារកសិដូចអ្នកទាំងពួង
 បើលោកមេបុរាណិនិត្យហើយឃើញថា សាមីខ្លួនកូនប្រុសនោះ ជា
 មនុស្សជួរជាតិមារយាទអាត្រក់ ដូចប្រសាសន៍បទឯណាមួយនេះ មហា

ខ្ញុំបាទទទួលខុសលើខ្លួន តាមច្បាប់សម្រាប់ស្រុក, ភ័ស្តុតាមណាការ
ក៏សូមជូនលោកពិសាខទេ មិនឱ្យលោកមេបាបនឹងខាតអ្វីសោះទុកជាដាច់
ព្រេងសំណាងនឹងគ្នាទៅ” ។

ទេនា តបថា “ បើអ្នកមហាហានរ៉ាប់រង ទទួលខុសត្រូវលើខ្លួន
ជាប្រាកដដូច្នោះ ពិតជាគ្មានលិខិតសញ្ញាគំរែមន តែវាចាក្នុងច្របូជ្រាបយ៉ាង
នេះ ក៏យកជាតិចូសន្យាបានហើយ បើអ្នកមហាហានប្រាកដ នេះយើង
ជាមេបាត់ព្រមឱ្យ តែបើយើងឱ្យទៅហើយនៅមិនទាន់រៀបមន្តលក្ខណៈ
ហើយស៊ើបទៅដឹងថា កូនប្រុសអ្នកសាមីដើមការនោះ ប្រព្រឹត្តបទពាក្រក៏
ឯណា នីមួយ នោះយើងនឹងហៅអ្នកមហាមកប្រាប់មិនព្រមឱ្យវិញបានដាច់
មានបទអ្វីមកដំទាស់ទេ ” ។

មហា ជំរាបថា “ ដែលលោកមេបាមានប្រសាសន៍មកទាំងប៉ុន្មាន
មហាខ្ញុំបាទទទួលតាមប្រសាសន៍ទាំងអស់ ឱ្យតែបានជាសាច់សន្តាន
ជាស្តានមេត្រីទៅ ” ។

ទេនា តបថា “ បើដូច្នោះយើងក៏ព្រមឱ្យកូនស្រីយើងទៅជាកូន
វាសនាមេសម្ពន្ធវង្ស នឹងកូនប្រុសអ្នកសាមីដើមការខាងណោះ ឱ្យអ្នក
មហាទៅប្រាប់អ្នកសាមីដើមការចុះ ថាយើងព្រមឱ្យហើយ ” ។

១៤ - ខណៈនេះ ត្រូវឲ្យអ្នកសាមីដើមការរៀបជំនួសទទួលអំណរ និង ស្វាម្មសម្រាប់ស៊ីស្វាដក់ស្វាកនៃរូងស្រេចហើយត្រូវឲ្យមហាមានបង្វែរ អ្នកដូរមាននិសម្បូចនិងពានស្រាដូចគ្នា នាំភ័ស្តុភារបណ្តា ការឡើងទៅ ជំរុបមេចាច់ “សូមទាន សូមជំរុបអស់លោក មេចា ឧ កញ្ជា- តញ្ជា ព្រះ ត្រកូល រៀបច្បងសូមជ្រាប” ។ ដ្បិតអ្នកសាមីដើមការ មានអំណរនិងប្រសាសន៍នៃលោក មេចា ដែលព្រមអនុញ្ញាតឲ្យជាសាច់ សន្តានជា ស្តានមេត្រឲ្យបានជាសម្បូរនឹងរូតទៅនោះណាស់ អំឡូវឲ្យនាំ ភ័ស្តុភារបណ្តា ការមកជូនលោក មេចា ទទួលអំណរទាំងស៊ីស្វាដក់ កនៃរូង ក្នុងគ្រានេះផង គួរពុំគួរសូមអភ័យទោស” ។

មេចា ទទួលជំនួសហើយត្រូវប្រជុំញាតិស៊ីស្វាដក់-កនៃរូង ត្រូវ មហា លើកបង្វែរ អ្នកដូរលើកនិសម្បូច មានម្លូម្លូ ២ សន្លឹក ហៅថា “ស្វាមាត់ចាប” ដាក់ជូនមេចា ។ ត្រូវចាប់ ១ គូម្នាក់គ្រប់ញាតិទាំងអស់ ។

“ដែលពណិនាគូង ១៤ នេះ គឺធ្វើដាច់ពេលាភីគ្នា បើធ្វើរួមពេលា គ្នា ជាមួយនិងស៊ីស្វាធំស្លាប់មាត់ពាក្យនោះ (១៤ នេះ ត្រូវលើកទុក ធ្វើម្នាទៅខាងមុខតែម្តង) ” ។

ហេតុដែលត្រូវមានស៊ីស្វាដក់-កនៃរូងនេះ នឹងអធិប្បាយទៅខាង ក្រោយឲ្យដឹង ។

វិ ភី ទី ២

១៥ - លុះមេនាព្រមអនុញ្ញាតឲ្យហើយ ត្រូវឲ្យអ្នកសាមីដើមការ
រៀបក៏សុភារបណ្ណាការ និងរបស់កំដាប់ចិត្ត គឺជាមាសប្រាក់ ឬ គ្រឿង
ពាករណៈទាំងពួង តាមកម្លាំងធនធានដោយគួរសម, ស្រេចហើយត្រូវ
ឲ្យមហានិទ្ទេស ឬ ទេវជំរាបមេនាជាមុនថា " សូមទាន សូមជំរាប
អស់លោក មេនា ឧត្តញ្ញា ពញាព្រះ ត្រកូលរៀបចំរួង "
សូមជ្រាប ។

ដ្បិតដើម្បីមុន មហាឱ្យបាទមកប្រណិប័តន៍លោកមេបា សូមដណ្តឹង
កូនស្រីលោកមេបា ក៏អនុញ្ញាតព្រមឲ្យ ឥឡូវអ្នកសាមីដើមការឲ្យមហា
ឱ្យបាទមកជំរាបលោកមេបា សូមលើកក៏សុភារបណ្ណាការនិងរបស់កំដាប់
ចិត្តនិងសូមស៊ីស្វាធំសូមភ្ជាប់មាត់ពាក្យ សូមលោកអនុញ្ញាតតាមការ
(មេបាត្រូវអនុញ្ញាតតាមមហាសុ) ។

មហា និងអ្នកផ្លូវ លើកបង្អស់ដូចគ្នា (អ្នកផ្លូវត្រូវឈប់ប្រើឆ័ង
សម្លេងត្រឹមណេះ) ឲ្យនាំក៏សុភារបណ្ណាការនិងរបស់កំដាប់ចិត្តឡើងទៅ
ត្រូវមហា ជំរាប មេនា ថា " សូមទាន សូមជំរាប លោក មេនា
ឧត្តញ្ញា ពញាព្រះ ត្រកូលរៀបចំរួង " សូមជ្រាប ។

ដ្បិតអ្នកសាមីដើរការឲ្យមហាឡាបុត្រាទំនាក់ស្តីការបណ្តាការ និងរបស់
កំដាប់ចិត្ត មកដំរាបជូនលោកមេបា សូមស៊ីស្លាកំដាប់ពាក្យ សូមលោក
មេបាប្រមូលគណៈញាតិមកចាំសាស្តា, គួរតុគួរសូមអភ័យទោស ។

“ បើធ្វើម្តេចត្រូវចេញទាំងស្លាដក់ - កន្សែងផង ”

មេបា ត្រូវទទួលភ័ស្តុភារបណ្តាការ រួចត្រួតមើលរបស់កំដាប់ចិត្ត
ត្រូវឲ្យមេបាស្រីជួយត្រួតមើលទៀតឲ្យដឹងជារបស់អ្វីខ្លះឲ្យប្រាកដ ដើម្បី
ជាគសិណតទៅ រួចហើយបើមានគ្រឿងអាករណៈត្រូវឲ្យអ្នកផ្លូវស្រី
យកទៅបំពាក់ឲ្យសាមីខ្លួនកូនស្រី ឬប្រគល់ឲ្យទៅមាតាបិតាខាងស្រី
ក៏បាន ។

ឯភ័ស្តុភារបណ្តាការ ឲ្យបង្អង់កុំកាលលើកយកទៅ ចាំព្រៃសិន
ឯប្រដាប់ព្រៃត្រូវខាងស្រីរៀបនៅទឹកណ្តាលប្រជុំមេបា មានកន្ទួល-
ខ្នើយ សំពត់សក្រាលពីលើឈមក្បាលកន្ទួលទៅរកទិសដង្កើមរស់តាម
វិធីព្រាហ្មណ៍ មាន ពានស្វា ខ្លឹមដីក ហើយមេបាប្រើបំរើឲ្យចាប់
យកភ័ស្តុភារ “ ឆី, ឆីណ ” មួយមុខ១ (ដាក់ពាន១ គូ) យកមកដាក់
នៅចាំព្រៃនោះ ឲ្យមហាលើកថង់រងទាំងគូ ដាក់សងខាងឲ្យអុជទៀនចូប
ស្រេចហើយ ឲ្យ មេបា ប្រុស - ស្រី ព្រមទាំងអ្នកមហា និង អ្នកផ្លូវ
ធ្វើសច្ចុកិរិយារំលឹកថា :

“ ឌុំតេជះ ថ្ងៃនេះ ថ្ងៃជា តោលាល្អ ដ្បិត (ឲ្យចេញ
 ឈ្មោះ...) រៀបឲ្យទាន (ឈ្មោះ...) ជាកូន ឲ្យមានស្វាមី
 គឺឲ្យទៅ (ឈ្មោះ...) ជាកូន (ឈ្មោះ...) ឥឡូវយើងខ្ញុំ
 សូមប្តឹងអស់លោកចាស់ទុំ ដ៏ដួន ដ៏តា មាតាបិតា ញាតិសាលាហិត
 ទាំងសងខាង ដែលអនិច្ចកម្មទៅកាន់បរលោកនាយ កុំឲ្យប្រកាន់
 ទោសថាៈ “ ទុកដាក់កូនទៅ ឲ្យមានគូស្វាមី មិនដំរាបឲ្យជ្រាប
 ដូច្នោះសូមអញ្ជើញអស់លោកចាស់ទុំ មកជួបជុំសេពសោយក្រយាហារ
 ហើយជួយឲ្យស័ក្តិសាធុការពរ ដល់សាមីខ្លួន ឲ្យបានសុខសុវត្ថិ អាយុ
 យិនយូរ ឲ្យមូលស្វាមីករិយា ជាសុខចិត្តថេរចោលគទៅ ” ថា
 យ៉ាងនេះ គំរប់ ២ ដងហើយ ឲ្យចាប់ទំសំណែននេះបន្តិចៗ ដាក់បាន ១
 នឹងស្លា ១ ម៉ាត់ អុជទៀន ហើយឲ្យមហាចាកស្រាច្រូច រួចនិយាយថា
 “ ឥឡូវលោកចាស់ទុំពិសាររួចហើយ ត្រូវចាប់សំណា លាសំណែនឲ្យ
 អស់ទាហាន តាវត្ត អ្នកជើងអង្រឹង ជើងស្នែង ដែលតាមលោកចាស់ទុំ
 មកនោះសេពសោយ ហើយជួយឲ្យស័ក្តិសាធុការពរ ដល់អ្នកសាមីខ្លួន
 ឲ្យបានសេចក្តីសុខគ្រប់ប្រការ ” ហើយក្រូវលើកប្រដាប់ព្រាន ព្រមទាំង
 ភ័ស្តុការបណ្ណា ការទាំងអស់ទៅប្រគល់ឲ្យមាតាបិតាទាំងស្រី ។

(ឯពិធីព្រះនេះ ជាពិធីព្រហ្មញ្ញសាសនា យើងជាពុទ្ធសាសនិកជន មិនធ្វើពិធីនេះក៏បាន) ។

លុះចប់ព្រះហើយមហាត្រូវជំរុំបមេបាថា “ សូមទាន សូមជំរុំបមេ ” ។
សូមជ្រាប ។ សូមលោកមេបាប្រជុំគណៈញាតិប្រុសស្រី អញ្ជើញពិសា
ស្នាធំកំដាប់មាត់ពាក្យ “ ទើបឲ្យមហា ចាត់ក្នុងប្រុសម្នាក់ បីថង់រងដូន
មេបាប្រុស ចំណែកអ្នកដូស្រី ក៏ត្រូវចាត់ក្នុងស្រីម្នាក់ឲ្យបីថង់រង
ដូនមេបាស្រី ត្រូវឲ្យមេបាណាដែលជាច្បងក្នុងទីមន្តិលការនោះ ឲ្យ
ចាប់មុខគេ ឲ្យចាប់ម្តងសន្ធឹក, ទើបមេបាចាប់ជាលំដាប់ជំរុំបមេត្រូវ
គ្រប់គ្នា ។ បើគ្រប់គ្នាហើយត្រូវលើកថង់រងទៅឲ្យមេបាជាច្បងនោះ
ចាប់ម្តងទៀត ហៅថា “ ប្រសទ្ធាមុខ ” ឲ្យមេបាឲ្យពរដល់សាមីខ្លួន
ឲ្យបានសេចក្តីសុខ ស្រេចហើយឲ្យត្រឡប់ថង់ ។ ក្នុងវេលាមេបាស៊ីស្នា
(ត្រូវលេងក្នុងដាត់ដាយ , តាឡែងប្រកហម , អង្គរវាង) ។

បើធ្វើខុសពេលពីថ្ងៃស៊ីកណត់ ថ្ងៃសំពះនោះ វត្តនេះត្រូវឲ្យគោះ
ថង់រងតែម្តង ។ ឯប្រដាប់គោះថង់នោះ ត្រូវខាងប្រុសរៀប ឲ្យមាន
ស្នាម្នូរ ធ្មេញ ឆ្មេញ និង ត្រាត់ តាមគួរសមនឹងវិន្យត្រកូល ។ ត្រូវ
ឲ្យយកហាមនឹងខាងស្រីឲ្យគោះ ។ បើធ្វើរួមជាប់ជាមួយនឹងថ្ងៃសំពះ
វត្តនេះមិនត្រូវគោះថង់ទេ ត្រូវបង្កើតខ្ទុកដល់ថ្ងៃឆ្លើយ ។

ដែលធ្វើតាំងពីវគ្គ ១ មកដល់វគ្គគំរប់២ នេះ ច្បាប់ជាធាតុកណ្តាលការសាមីខ្លួនកូនប្រុសនិងទៅនៅបំរើមាតាបិតាក្នុងកំឡុង ឯសាមីខ្លួនកូនស្រីត្រូវរៀប បាយ, ស្វា ចារី, ឲ្យសាមីខ្លួនកូនប្រុសបាន តែឲ្យអ្នកដទៃយកទៅឲ្យ ។

១៦- លំដាប់ពីស៊ីស្វាគំរប់ធាតុរួចហើយ ត្រូវរៀបកំណត់ពេលចេកមាស ជូនមេទា ជាលំដាប់មកទៀត តែបើរួមវេលាគ្នា នោះត្រូវជូនពេលារួមជាមួយនិងពេលដែលជូនរបស់គំរប់ចិត្តនោះតែម្តង កុំបាច់ឆ្អែកជា ២ ពេលឡើយ ឲ្យមហាជំរុំមេទាមួយទាំងអស់តែម្តង ។

ឯពេលចេកមាសនោះ ត្រូវខាងប្រុសរកហោរាចារ្យគេមើលឲ្យ ។ សេចក្តីចារដាក់ក្នុងពេលចេកមាស ស្រេចលើអាចារ្យគេរៀបរៀងឲ្យ (ត្រូវធ្វើទុកជាមុន) ។ ដល់ថ្ងៃរលំនឹងនាំពេលចេកមាសទៅជូនមេទា នោះ ត្រូវរៀបតម្កល់កំណត់ពេលនោះនិងពាន ១ ជាន់ឬ២ ជាន់ មានចំណីតាមគួរ និងចេកទុំ ១ គូ ហើយឲ្យមហាជំរុំឡើងទៅជូនមេទា ឲ្យជំរុំថា “ សូមទាន សូមជំរុំ . . . ។ ល ។ ” សូមជ្រាប ។

ដ្បិតអ្នកសាមីដើមការ ឲ្យ មហា ខ្ញុំបាទ នាំពេលចេកមាស មកជំរុំជូនលោកមេទា ដើម្បីឲ្យជ្រាបកំណត់ថ្ងៃនិងហេតុស្វាព្រះពរ

នាំសាមីខ្លួនកូនប្រុសមកក្រាបសំពះលោកមេទា ដូចមានន័យក្នុងកំណត់
ពេលស្រាប់ សូមលោកមេទាបង្គាប់តាមចំនៀម :

មេទាទទួលពេល ហើយត្រូវបង្គាប់តាមចំនៀម “ ឲ្យមេទា
បង្គាប់ផ្ទះ ពូ លែង (ហប់មុខក្រោយ) និងក៏សុភារបណ្ណការ គឺស្វាពាន់,
មូពាន់, ថ្នាំ ពូ ទាឡិ, ស្វាថ្នាំ ពូ ទាឡិកន្លះ, កំបោ ២ ក្អម, អង្ករខ្យាយ
ពូ កៅ, អង្ករដំណើប ១ ចំណី, ត្រីស្រស់ ៧ វែង (ក្នុង ១ វែង
៣០ រាយ), ត្រីឆៀត ១៥ កន្ទុយ, ត្រីឆ្កែ ១៥ ចង្កាក់, មាន់ ៣០,
៣ ១៥, ប្រហុក ៥ ទាឡិ, អំបិល ១ ពាងក្នុង, ស្រា ២ ក្អម ឬ ៥ ទិន
ស្រាពពុះ ១ ក្អម ឬ ៥ ទិន, ទំប៉ំណីវែង ៣០ មុខ (១ មុខ ១ ស្លឹក-
៥ ផ្លែ), ហើយឲ្យបំរុងថាសបាយសំរាប់ភ្ញៀវតាមចំនួនតិចច្រើនផង ។

“ នេះជារណ្តាប់ការធំ ”

ឯ ស្វា កំណត់ ស្វា កំណត់ជាប់ពាក្យ ស្វា ដក់ - ស្វា -
តា ឡែង ត្រូវបង្គាប់បន្ថយពាក់កណ្តាលពីការធំ រៀងទៅតាមលំដាប់
តាមបទនីមួយៗ ឯរណ្តាប់បង្គាប់យ៉ាងនេះ គឺមានគំនិតពិបាក ព្រះបាទ
សះម្តងព្រះជ័យចេស្តា រាមាធិបតី ទ្រង់តែងតាំងទុកមក ។

ដែលពណ៌នាពីលំដាប់បង្គាប់មកនេះ គ្រាន់តែឲ្យដឹងស្តាប់ចំនៀម
ពីបុរាណកាលមកប៉ុណ្ណោះ សម័យឥឡូវនេះ យើងនឹងយកតាមចំនៀមនេះ

ជាការដាច់ខាតក៏ពុំបានដែរ ត្រូវប្រព្រឹត្តទៅតាមកាលតាមសម័យដែល
មាតាបិតាខាងប្រុស ឬ ខាងស្រីនិយាយគិតគូរព្រមព្រៀងគ្នាដូចម្តេចត្រូវធ្វើ
ដូច្នោះចុះ ។

មហា ត្រូវទទួលតាម មេនា បង្គាប់ ស្រេចហើយ ត្រូវឲ្យ
រៀបលៀងភោជនាហារភ្លាម មេបុបរិភោគអាហារ (លេងភ្លេង ជ្រងំ-
ស្រម៉ាត់) ។

ចប់កិច្ចក្នុងវគ្គទី ២ តែប៉ុណ្ណោះ

វិ ភី ទី ៣

១៧- លុះដល់ជិតថ្ងៃនឹងរៀបមង្គលការធំ ត្រូវឲ្យមាតាបិតាប្រុស
 ទៅគិតគូរនឹងមាតាបិតាខាងស្រី សុំទឹកដី : សង់រោង តុល្លា ល្អិតស្លា
 និង រោង តុដំកៅ ឲ្យត្រូវតាមចំណង់ ក្បាលនាគ កន្ទុយនាគ (តាមស្បូន
 ហោរាសាស្ត្រកំណត់ទុកមក) ។ មាតាបិតាខាងស្រីត្រូវសម្តែងទិវ្យតាម
 អ្នកម្ចាស់សុំ ឯរោងតុដំកៅស្លា ត្រូវធ្វើ ៣ ល្ងែង រោងចុងកៅមិនកំណត់
 ល្ងែងទេ ធ្វើយ៉ាងណាឲ្យតែធ្វើការបានស្រួល ។ កំណត់ថ្ងៃចូលរោង
 មង្គលការនោះ គឺគេយកមុនថ្ងៃសុក្រកំណត់ ១ ថ្ងៃ ទៅវេលារសៀលថ្ងៃ
 នោះ ពេលរោង ៥ ឬ ៦ ។ ត្រូវមាតាបិតាខាងកូនប្រុសរៀបជំរំទង ១ គូ
 និង ភ័ស្តុភារដែលបំរុងទុកក្នុងមង្គលការនោះ ព្រមទាំងនាំសាមីខ្លួនទៅ
 ចូលរោងមានគណៈញាតិខ្លះជូនទៅផង ។ ដល់ទៅរោងត្រូវឲ្យវាយឃ្មោះព
 បទ ដើម្បីកំណត់ឲ្យដឹងថា “ ចាន តុល្លា រោង មង្គល ការ ហើយ ”
 តែមុននឹងទៅចូលរោងនោះ ត្រូវជំរំបមាតាបិតាខាងស្រីឲ្យដឹងជាមុន ។
 លុះចូលរោងរួចហើយ សាមីខ្លួនកូនប្រុស គេមិនឲ្យដើរហេតរហូតទៅ
 ណាមកណាឆ្ងាយទេ តែគ្រងមានការណ៍វិបត្តិផ្សេងៗ នាំឲ្យស្តុនការ
 ដល់សាមីខ្លួន ។

ឯមាតាបិតាខាងស្រីសោត បើមានបង្គាប់ឲ្យខាងប្រុសធ្វើផ្ទះនោះ ក្នុងថ្ងៃប្រុសចូលរោងត្រូវរៀបទ្រព្យកូនស្រីឡើងផ្ទះថ្មីនោះដែរ បើគ្មានបង្គាប់ ឲ្យធ្វើផ្ទះថ្មីទេ ក៏ចូលរោងឡើងផ្ទះនោះក៏លើកចេញមិនត្រូវធ្វើឡើយ ។

១ ៨- លុះព្រឹកឡើងជាថ្ងៃស៊ីស្លាកំណត់នោះ ត្រូវឲ្យសាមីដើមការ រៀបចំរង្វង់ ១ គូ និង ពានស្រា ឲ្យអ្នកផ្លូវអ្នកមហាដែលខ្លួនបានពឹងគេមក នោះ ។ លុះមេបាដួបជុំហើយ ត្រូវឲ្យអ្នកផ្លូវអ្នកមហាឡើងទៅជំរាបមេបា ។

“ ក៏ចូលរៀនគ្នានេះ, បើគ្រូមុនៗ មិនទាន់បានធ្វើសោះ ហើយរួមធ្វើជា មួយគ្នាតែម្តងនោះៗ ត្រូវឲ្យតែអ្នកផ្លូវឡើងទៅនិយាយចែចូវ - ដណ្តឹង (ដូចមានន័យក្នុងវគ្គទី ១ វគ្គទី ២ ស្រាប់) ” ។ បើបានធ្វើសព្វគ្រប់ ហើយ ១ ណោះនោះត្រូវឲ្យមហាជំរាបថា “ សូមទាន សូមជំរាបអស់ លោក... ។ ល ។ ” សូមជ្រាប ។

ដ្បិតដើមមុន ឬ ថ្ងៃមុន ” បានរៀបដណ្តឹងនិងស៊ីស្លាកំណត់ ក៏ខ្សែង កំដាប់មាត់ពាក្យនិងដូនវេលាចេតមាសរួចស្រេចអស់ហើយ ឥឡូវថ្ងៃនេះ ជាថ្ងៃស៊ីស្លាកំណត់នឹងរៀបវិហារមន្ត្រីលក់រង ទោះអ្នកសាមីដើមការឲ្យ មហាខ្ញុំបាទជំរាបដូនផ្ទះថ្មី ដែលមេបាបង្គាប់ឲ្យធ្វើនោះ (គ្រង់ណោះបើ គ្មានធ្វើផ្ទះទេ មិនត្រូវនិយាយពីផ្ទះ ឡើយ) ត្រូវនិយាយថា: “ សូមទាន សូមជំរាបអស់លោក... ។ ល ។ ” សូមជ្រាប ។

សុំកំពុងធនធាន សុំដីជាកំរនេះ សុំដីសង់រោង
ផ្កាស្វា . រោងចុងកៅ សុំដីជីកកុក - ចម្រៀន ។

(ដែលឲ្យមហានិយាយដូច្នោះ នេះគ្រាន់តែជាទីគោរពប៉ុណ្ណោះ
ឯកិច្ចទាំងនេះបានធ្វើមុនរួចមកហើយ) ។

“ មេចាត្រូវអនុញ្ញាតតាមមហាសុំ ”

១ ជើងទៀតត្រូវឲ្យមហាជំរាបអស់លោក... ។ល។ សូមជ្រាប
សុំបើកដំណាំ ដំឡូង ក្រាល កណ្តាល ហើយ
សូមឲ្យលោក មេចា ប្រមូលញាតិពិសាស្វាតំណត់ និង លើកកុំការ
បណ្តា ការតាមដែលមេចាបង្គាប់មកប្រណិប័តន៍ជូន ។

មេចា ត្រូវអនុញ្ញាត តាមមហា ប្តឹង ”

មហាត្រូវលើកកុំការបណ្តា ការឡើងមក (ត្រូវលេងក្លែង
ដាត់ដាយ - កន្លែងត្រាហាម - អង្គររាជ) ឯកុំការបណ្តា ការត្រូវ
រៀបតាំងនៅចំពោះមុខមេចា ហើយជំរាបថា “ សូមទាន សូមជំរាប
អស់លោក... ។ល។ ” សូមជ្រាប, ដ្បិតអ្នកសាមីដើមការ ឲ្យមហា
ខ្ញុំបាទ តាមបណ្តា ការតាមដែលបង្គាប់ពីថ្ងៃមុន មកប្រណិប័តន៍ជូនលោក
មេចា សូមមេត្តាពិនិត្យត្រួតមើល បើខ្លះខាតមុខណា និងសូមបំពេញជូន ។

“ គួរពុំគួរសូមអភ័យទោស ”

តែបទនេះ បើគ្មានបង្កប់ទេ ដោយយកតម្លៃរួចទៅហើយ មហា
មិនត្រូវនិយាយថា “សុំឲ្យត្រួតមើលនោះទេ, គ្រាន់តែជាសុំប្រណិប័តន៍
ជូនប៉ុណ្ណោះបានហើយ” ។

មេចា កាលបើបានទទួលបណ្ណា ការរួចហើយ ត្រូវរៀបច្រាន
(ឯរបៀបច្រានដូចគ្នានឹងសេចក្តីក្នុង១៥៥) ។

បើរួចកិច្ចច្រានហើយ ត្រូវ មហាជំរាបថា “សូមទាន សូមជកប
អស់លោក . . . ។ល។” សូមជ្រាប, ដ្បិតលោកមេចា បានរៀបច្រាន
រួចហើយ ឥឡូវសុំលោកមេចាប្រជុំគណៈញាតិភិសាស្ត្រកំណត់, បើរួម
ត្រូវថាទាំងស្រុងក៏-កន្សែង ស្វាធិក៏ជាប់ពាក្យកំណត់រួមគ្នាទាំងអស់តែម្តង,
បើបានធ្វើគ្រប់គ្រួសកហើយ ត្រូវនិយាយតែត្រឹមស្វាធិកំណត់ ១ ប៉ុណ្ណោះ ។

ស្រេចហើយត្រូវឲ្យ មហា និង អ្នកផ្លូវ លើកថង់រងជូន មេចា
“ឯរបៀបសុំស្នាត្រូវធ្វើដូចមានខ័យក្នុង ១ ៥៥ ដូចគ្នា តែបើធ្វើជាចំរើល
ពីគ្នានោះមិនត្រូវមានស្នាធិក៏ចាប់ទេ, មេចា សុំស្នាតំណត់(ត្រូវលេងក្លែង
ដាត់នាយ, កន្សែង ក្រហម, អង្កររាជ) សុំស្នារួចហើយ ត្រូវ
លៀងខាងនិយៈភោជនិយាហារកៀវ ។

អស់កិច្ចពេលព្រឹកតែប៉ុណ្ណោះ

១៩- លុះដល់ពេលរសៀល ត្រូវរៀបកាត់សក់សាមីខ្លួនប្រុស-
ស្រីដែលរៀបមង្គលការនោះ ៗ ឯរបៀបកាត់សក់នោះត្រូវរៀបត្រៀង
សំរាប់ ១ គ្រឿង ព្រមទាំង កាត្រៃ, ក្រាស, កញ្ចក់, ដីកា
សំបូរ ១ ដ្រីល, ថង់រង ១ គូ និងត្រូវរៀបកំណល់ព្រះពិស្តុការ ឲ្យ
ជាងកាត់សក់ផង របស់ទាំងនេះត្រូវយកទៅរៀបតាំងនៅជុំកាត់សក់នោះ
(ដូចមានក្នុងផែនទីស្រាប់) ហើយត្រូវឲ្យកូនស្រីរៀបខ្លួនចេញមក
កាត់សក់ ៗ ត្រូវឲ្យអាចារ្យរម្ងាប់កាត់ ៣ កន្លែងឲ្យជាមុន រើបឲ្យជាង
កាត់ឲ្យជាក្រោយ ៗ រីឯជាងដែលកាត់សក់នោះ ត្រូវយកស្រ្តីមានគូ
ស្រករមិនដែលមានអក់ឲ្យកាត់ឲ្យ ក្នុងវេលាកាត់សក់នោះ ត្រូវលេង
ភ្លេង ដាត់ដាយ, ស្រីស្ទើរ, សារីការតែវ, កាត់ស្លឹក) ៗ
ឯចំណែកសាមីខ្លួនកូនប្រុស ឲ្យជាងប្រុសកាត់ឲ្យក្នុងពេលវេលា
ជាមួយគ្នា ។

លុះដល់រសៀលម៉ោង ៤ ឬ ៥ មហាត្រូវឡើងប្តឹងមេទាសុំរៀប
គ្រូនិពាលីនិងប្តឹងទេវក្ខតាសុំស្រុក, ឯរបៀបគ្រូ ដំពាលីស្រេចនៅ
លើអាចារ្យគេបង្គាប់ ។

លំដាប់តមកទៀត ត្រូវឡើងប្តឹង មេទា សុំឲ្យសាមីខ្លួនកូនប្រុស
ឡើងមកស្តាប់ព្រះសង្ឃចំរើនព្រះពុទ្ធមុន រួមជាមួយនិងកូនស្រីផង ។

មេចា ត្រូវអនុញ្ញាតឲ្យតាមមហាសិ ត្រូវបើកឲ្យសាមីខ្លួនកូន
 ប្រុសឡើងមកស្តាប់ព្រះពុទ្ធមន្តនៅល្ងង់មុខបាន តែនឹងអនុញ្ញាតឲ្យអង្គុយ
 ដល់ល្ងង់ចំនួនពុំបានទេ ។ លុះដល់មេចាអនុញ្ញាតហើយ ខណៈនេះ
 បើគួរលៀងភ្ញៀវឲ្យហើយក៏ឲ្យរៀបលៀងភ្ញៀវទៅ ចូរនឹងឲ្យរៀបលៀងជា
 ខាងក្រោយក៏បាន ។ មុនព្រះសង្ឃនិមន្តមកដល់ត្រូវឲ្យរៀបកន្លែងសូត្រ
 ព្រះពុទ្ធមន្ត ។ ខាងប្រុសត្រូវយកកន្ទេល១, ខ្នើយ ១ ទៅក្រាលទៅដីដល់
 មេចាអនុញ្ញាតនោះទុកឲ្យសាមីខ្លួនកូនប្រុសក្រាបនមស្សការស្តាប់ព្រះបរិត្ត
 ឯសាមីខ្លួនកូនប្រុសត្រូវតែនឹងខ្លួនស្ងៀមតាក់ជាទីបេញមុខដោយគួរសម ។
 លុះព្រះសង្ឃនិមន្តមកដល់ហើយ អ្នកតមហា និង អ្នកនិម្ព័ន្ធត្រូវនាំកូន
 ប្រុសឡើងមក មានថង់រឹងនិងផ្កាស្លាខ្ពស់, ស្លា, ម្លូសម្រាប់ដោតផ្កាស្លាព្រះពរ
 ឲ្យតម្កល់និងតោកបូក តាមគួរសម និង ពពិល មានអង្គរឈើ ១ សៀន,
 ទៀនពពិល និង ទៀនពេលា កាន់ដើរឡើងមកខាងមុខសាមីខ្លួន ។ លុះ
 មកដល់ទីអង្គុយ ត្រូវរៀបតាំងរបស់ទាំងនេះខាងមុខសាមីខ្លួន បង្កាប់កូន
 ប្រុសឲ្យក្រាបអត់ទ្រង់ព្រះសង្ឃព្រះដង ហើយក្រាបហូបទៅលើខ្នើយដោយ
 សុភាព ចាំស្តាប់ព្រះសង្ឃចំរើនព្រះបរិត្ត ។ កាលកូនប្រុសឡើងមកដល់
 លើផ្ទះ ត្រូវវាយឃ្លោះទទួល ៣ បទ ។

ឯសាមីខ្លួនកូនស្រី ត្រូវរៀបតាក់តែងកាយដោយគ្រឿងល្អផ្កា

ស្រេចហើយ ត្រូវមេបាស្រីនាំចេញមកអង្គុយក្រាបអភិវាទព្រះសង្ឃ នៅ
 ទីកម្រាលដែលក្រាលទុកនៅលើលូងចំនួនខាងក្រៅ ។ វេលាដែលកូន
 ស្រីចេញមកនោះ (ត្រូវវាយឃ្លោះ ៣ បទ) , ស្រេចហើយឲ្យអាចារ្យ
 ទូន្មានរំលឹកសាមីខ្លួនទាំងប្រុសទាំងស្រីថា “ឲ្យតាំងចិត្តយកគុណព្រះរកន-
 ត្រ័យទាំង ៣ គឺ ព្រះតុណ្ណ, ព្រះធម៌, ព្រះសង្ឃ ជាទីពឹងទីពឹង
 ដរាបអស់ជីវិត ” ។ ឧបទ្ទវន្តរាយ ទាំងពួង ចូរកុំបីមានដល់យើងខ្ញុំ
 និង សូមចំរើនសុខសុវត្ថិជ័យមង្គលដល់យើងខ្ញុំ ហើយឲ្យអាចារ្យអុជ
 ទៀនធូបគ្រឿងសក្ការៈ ឬថា ដែលបានរៀបតាំងនៅទីនោះ ថ្វាយព្រះ
 រកនត្រ័យ រួចឲ្យអាចារ្យយកអប្ចោកកូក សៀតត្រចៀក ឲ្យកូនប្រុស-
 ស្រី សាមីខ្លួនទាំងពីរនាក់ (ប្រុសសៀតស្តាំ, ស្រីសៀតឆ្វេង) ទើប
 អាណាធនាសីល រួចព្រះសង្ឃចំរើនព្រះបរិត្ត ។ លុះចប់ហើយត្រូវឲ្យ
 កូនស្រីអភិវាទព្រះសង្ឃចូលទៅក្នុង (ត្រូវវាយឃ្លោះ ៣ បទ) ទើបឲ្យ
 កូនប្រុសអភិវាទព្រះសង្ឃ ចុះទៅកេងផ្កាស្វារិញ (វាយឃ្លោះ ៣ បទ)
 អាចារ្យត្រូវប្រគេនទេយ្យទាន ដែលសាមីដើមទារបំរុងទុកប្រគេននោះ
 ចំពោះព្រះសង្ឃ ។

១ ១០ - លុះចំរើនព្រះបរិត្តរួចហើយ ត្រូវមេបាស្រីរៀបសែនចងដៃ
 កូនស្រី នៅទីលូងចំនួន ។ ឯរបៀបសែននោះ មាន ចំណែក ១ គូ,

ប(្ដីម្ដង គូ, ក្បាលជ្រូកស្បែកខ្លួន, ចាន ចាយតម្កល់ពាន
 ១ គូ, ផ្លែឆៃត្រ ១, ស្វាម្លដីប ១ ពាន, មានកន្ទេលខ្នើយ
 សំពត់សក្រាលពីលើ ។ ក្រាលកន្ទេលត្រូវក្រាលទៅរកទិសដង្ហើមរស់
 (តាមហោរាសាស្ត្រ) ឯសម្រាប់បង្កើនចំណុះនិងរបស់ឯទៀតនោះ ត្រូវ
 រៀបតាំងឆ្នែងស្តាំ, ស្រេចហើយត្រូវយកថង់ទេ ទៅរៀបដាក់បើកបាយ-
 ស្រី ១ គូ, ផ្លែឆៃត្រសំបូរ១ មានអំបោះចង្កែដង្កែកក្នុងផ្លែនោះផង យក
 មកតាំងពីខាងមុខ ។ ស្រេចហើយត្រូវឲ្យមេបាស្រីនាំសាមីខ្លួនកូនស្រី
 ចេញមក (ត្រូវវាយឃ្នោះព្រម១), ឲ្យអង្គុយលើសំពត់សដែលក្រាលនោះ
 ហើយឲ្យក្រាបសំពះទៅលើខ្នើយ ដែលមានកន្ទេលសំពះក្រាលនៅពីលើ
 នោះ ទើបឲ្យអាចារ្យយកប្រណាក ឬ អកកំបោសិវិដ្ឋិ ឲ្យសាមីខ្លួនទ្រ
 ដើម្បីឲ្យមានតេជៈសិរិវិដ្ឋិជោគ ដល់សាមីខ្លួន ស្រេចហើយមេបាស្រី-
 ប្រុស គណៈញាតិ និង មហា ធ្វើសព្វកិរិយាដូចមានន័យក្នុង ១ ទី៥ (ត្រូវ
 លេងភ្លេងដាក់ដាយ, ចាយខុន) ។ សំណែនត្រូវចាប់តែអាន
 កុំឲ្យចាប់ទាំងសងខាង ទុកខាងស្តាំឲ្យប្រុសចាប់ទៀត ។ ស្រេច
 ហើយឲ្យលើកសំណែនទាំងអស់ទៅរៀបនៅកេងផ្កាស្វា ត្រង់ល្ងែងចំនួន
 រៀបរបៀបដូចខាងស្រីរៀប ទើបឲ្យអាចារ្យយកផ្លែឆៃត្រចំណង់ដៃ
 (ធ្វើកិច្ចតាមវិធីព្រាហ្មណ៍) ឲ្យចង្កែដៃឲ្យតា រួចឲ្យមេបាមាតាបិតាខាងស្រី-

ស្រេចហើយ ត្រូវមេបាស្រីនាំចេញមកអង្គុយក្រាបអភិវាទព្រះសង្ឃ នៅ
 ទីកម្រាលដែលក្រាលទុកនៅលើផ្លូវចំនួនខាងក្រៅ ។ វេលាដែលកូន
 ស្រីចេញមកនោះ (ត្រូវវាយឃ្លោះ ៣ បទ) , ស្រេចហើយឲ្យអាចារ្យ
 ទូន្មានរំលឹកសាមីខ្លួនទាំងប្រុសទាំងស្រីថា “ឲ្យតាំងចិត្តយកគុណព្រះរកន-
 ត្រ័យទាំង ៣ គឺ ព្រះតុទ្ធុ, ព្រះធម៌, ព្រះសង្ឃ ជាទីពឹងទីពឹង
 ដកបអស់ជីវិត ” ។ ឧបទ្ទវន្តរាយ ទាំងពួង ចូរកុំបីមានដល់យើងខ្ញុំ
 និង សូមចម្រើនសុខសុវត្ថិជ័យមង្គលដល់យើងខ្ញុំ ហើយឲ្យអាចារ្យអុដ
 ទៀនចូបត្រៀងសក្ការៈចូរ ដែលបានរៀបតាំងនៅទីនោះ ថ្វាយព្រះ
 រកនត្រ័យ រួចឲ្យអាចារ្យយករបោះកូក សៀតត្រចៀក ឲ្យកូនប្រុស-
 ស្រី សាមីខ្លួនទាំងពីរនាក់ (ប្រុសសៀតស្តាំ , ស្រីសៀតឆ្វេង) ទើប
 អាណាធនាសីល រួចព្រះសង្ឃចម្រើនព្រះបរិត្ត ។ លុះចប់ហើយត្រូវឲ្យ
 កូនស្រីអភិវាទព្រះសង្ឃចូលទៅក្នុង (ត្រូវវាយឃ្លោះ ៣ បទ) ទើបឲ្យ
 កូនប្រុសអភិវាទព្រះសង្ឃ ចុះទៅពេងផ្កាស្វាវិញ (វាយឃ្លោះ ៣ បទ)
 អាចារ្យត្រូវប្រគេនទេយ្យទាន ដែលសាមីដើម ទារបំរុងទុកប្រគេននោះ
 ចំពោះព្រះសង្ឃ ។

១ ១០ - លុះចម្រើនព្រះបរិត្តរួចហើយ ត្រូវមេបាស្រីរៀបសែនចងដៃ
 កូនស្រី នៅទីលើផ្លូវចំនួន ។ ឯរបៀបសែននោះ មាន ចំណែក ១ គូ,

បន្ថែមទៀត, ក្បាលជ្រូកស្បែកខ្លា, ចានបាយតម្កល់ពាន
 ១ គូ, ផ្លែឈើត្រី ១, ស្បែកដំបូង ១ ពាន, មានកន្ទួលខ្លឹម
 សំពត់សក្រាលពីលើ ។ ក្រាលកន្ទួលត្រូវក្រាលទៅរកទិសដង្ហើមរស់
 (តាមហោរសាស្ត្រ) ឯសម្រាប់បន្ថែមចំអាបនិងរបស់ដទៃទៀតនោះ ត្រូវ
 រៀបតាំងឆ្វេងស្តាំ, ស្រេចហើយត្រូវយកថង់រង ទៅរៀបដាក់បើកបាយ-
 ស្រី ១ គូ, ផ្លែឈើត្រីសំបូរ ១ មានអំបោះចង្កែងដាក់ក្នុងផ្លែឈើនោះផង យក
 មកតាំងពីខាងមុខ ។ ស្រេចហើយត្រូវឲ្យមេបាស្រីនាំសាមីខ្លួនកូនស្រី
 ចេញមក (ត្រូវវាយឃ្នោះព្រហ្ម) ឲ្យអង្គុយលើសំពត់សដែលក្រាលនោះ
 ហើយឲ្យក្រាបសំពះទៅលើខ្លឹម ដែលមានកន្ទួលសំពះក្រាលនៅពីលើ
 នោះ ទើបឲ្យអាចារ្យយកប្រណាក ឬ អកតំបោសិវិទ្ធិ ឲ្យសាមីខ្លួនទ្រ
 ងើម្បីឲ្យមានគុណៈសិវិទ្ធិជាតិ ដល់សាមីខ្លួន ស្រេចហើយមេបាស្រី-
 ប្រុស គណៈញាតិ និង មហា ធ្វើសព្វកិរិយាដូចមានន័យក្នុង ១ ទី៥ (ត្រូវ
 លេងភ្លេងដាត់ដាយ, បាយខុន) ។ សំណែនត្រូវចាប់តែមាន
 កុំឲ្យចាប់ទាំងសងខាង ទុកខាងស្តាំឲ្យប្រុសចាប់ទៀត ។ ស្រេច
 ហើយឲ្យលើកសំណែនទាំងអស់ទៅរៀបនៅកេងផ្កាស្នា ត្រង់ល្វែងចំនុច
 រៀបរបៀបដូចខាងស្រីរៀប ទើបឲ្យអាចារ្យយកផ្លែឈើអំបោះចំណងដែ
 (ធ្វើកិច្ចការវិធីប្រាហ្មណ៍) ឲ្យចងដែឲ្យអា រួចឲ្យមេបាមាតាបិតាខាងស្រី-

ប្រុសនិងគណៈញាតិចង្កែវដេលីដាប័ត្តា រួចហើយឲ្យបញ្ជូនភ្នែង ។
ត្រូវមហា ឬ អាចារ្យឲ្យពរជ័យស្នូស្តីគ្រប់ ៣ បទ រួចសាមីខ្លួនកូនស្រី
ចូលទៅក្នុងវិញ (ឲ្យវាយឃ្លោះ ៣ បទទៀត) ស្រេចក៏ចូរខាងស្រី ។

១១១ - សុំរៀបសែនចង្កែវដៃកូនស្រីរួចហើយ ត្រូវឲ្យមហាជំរុប
មេមា “ សូមទាន សូមជំរុបអស់លោក . . . ។ ល ។ ” សូមជ្រាប ។
ដ្បិតបានសែនចង្កែវដៃកូនស្រីរួចហើយ ដទ្បូរសូមអញ្ជើញលោកមេមា
ទៅជួយសែនចង្កែវដៃកូនប្រុសឯកេត្តិស្វាទៀត ។

“ មេមាត្រូវទទួលតាមមហាអញ្ជើញ ”

មហា ត្រូវទៅរៀបទីកន្លែងតាមគួរសម ទុកឲ្យមេមាអង្គុយ ហើយ
ឲ្យប្រជុំគណៈញាតិខាងប្រុសឲ្យជួបជុំ ស្រេចហើយសាមីខ្លួនកូនប្រុស
តែងតែយកកាំភ្លើង មកអង្គុយនៅទីសែននោះ(ឲ្យវាយឃ្លោះ ៣ បទ)
ហើយឲ្យកូនប្រុសនោះក្រាបសំពះទៅលើខ្នើយ ហើយឲ្យទ្រង់ដៃ ដើម្បីឲ្យ
មានគេដោះ រួចឲ្យអាចារ្យមហាមាតាបិតាគណៈញាតិខាងប្រុស . ស្រី ធ្វើ
កិច្ចសែនចង្កែវដៃដូចគ្នានឹងកូនស្រី (រួចហើយឲ្យវាយឃ្លោះ ៣ បទទៀត)
កិច្ចដែលត្រូវធ្វើតាមច្បាប់តែម្តង ។

(ឯកិច្ចដែលសែនចង្កែវដៃនេះ ហើយើងជាតុល្យសាសនិកជន មិនចង់
ធ្វើកិច្ចនេះក៏បាន ព្រោះជាតិប្រាហ្មណ៍) ។

១ ១២- លុះដល់ម៉ោង ១១-១២ មហាត្រូវឡើងជំរាបមេចាសុំឲ្យ
រៀនវិទ្យាល័យតាមចំនួនភ្ញៀវមានតិច-ច្រើន " គឺខ្លះបំប៉នទុកដែលមាន
រូបបីយៈថ្មវត្តភ្នំមួយ ទុកសម្រាប់ចងដែសាមីខ្លួនទាំង២នោះ ត្រូវឲ្យមេចា
ខាងស្រីវេសស្រីគ្រូម៉ី(១)ព្រហ្មចារី ២ នាក់ ឲ្យជាអ្នករៀបចំខ្លប់ (ត្រូវ
លេងភ្លេងដូនស្វាយ, វត្តសារីកោណី) បើអ្នកដើមការមាន
ចំណីបរិស្ថម ល្បឿនភ្ញៀវហើយ រៀនវិទ្យាល័យនេះមិនបាច់ធ្វើក៏បាន ។

១ ១៣- លុះដល់យប់ម៉ោង ២-៣ ពេលជាសំខំ ត្រូវមហា
ឡើងជំរាប មេចា សុំដាំទាន់ស្ងា ថា: " សូមទាន សូមជំរាបអស់
លោក... ។ ល ។ " សូមជ្រាប ។

គ្រូនស្រីលោកមេចា, តើលោកនឹងពិសាវិទ្យាខ្លះស្លាប៉ុន្មាន?
វេលានេះត្រូវលេងភ្លេងអង្គររាជ, ខ្លោងបណ្តែត, កងសោយ ។

មេចា ត្រូវកាត់វិទ្យាខ្លះស្លា តាមកូនច្បង - កូនកណ្តាល - កូនពៅ,
ឯកូនច្បងនិងកូនពៅ វិទ្យាខ្លះស្លាដូចគ្នា ឲ្យមេចាកាត់វិទ្យាជាប្រាក់ ៣០
គម្ពីរ ១ បាទ ២ ស្ទើរ នេះតាមប្រាក់ចាយ ក្នុងរាជ្យព្រះជ័យចេស្តា
បើគិតជាប្រាក់រៀលយើងដែលចាយក្នុងសម័យនេះ (ត្រូវជា ១២ រៀល

១- ស្ត្រីព្រមុំទាំង ៤ នាក់នេះ គេឲ្យឈ្មោះថា: ខាងកែវ, ខាងកង, ខាងមាស,
ខាងប្រាក់ ។

២៥ សេន) ត្រូវឲ្យមហាសុបំពេញថែម ៦ តម្លឹង ៣ បាទ ២ ស្ទឹងទៀត
 គិតជាប្រាក់យើងសម័យឥឡូវ (២៧៥ សេន) បន្តបំពេញ ១ ណែន ។
 ឯកូនកណ្តាលត្រូវថយចុះពីកូនច្បង ២ តម្លឹង តែត្រូវឲ្យមហាបំពេញ
 ឲ្យគ្រប់ ១ ណែនដូចគ្នា, ដែលឲ្យមហាបំពេញយ៉ាងនេះ ដើម្បីជាទី
 ចំរើនសិរីដល់កូនស្រីមេចា, ដែលកាត់ថ្លៃខាន់ស្វាយ៉ាងនេះគឺធ្វើតាមបែប
 ចាស់គេធ្វើរៀងមក, តែក្នុងសម័យថ្មីនេះ បើអ្នកមានទ្រព្យស្តុកស្តម្ភម៉ាមួន
 និងកាត់ថ្លៃលើសពីនេះទៅទៀតក៏បាន ស្រេចហើយនៅព្រមព្រៀងគ្នា
 តាមផ្សិតកូល, ឯថ្លៃខាន់ស្វាយត្រូវបានទៅមាតាបិតាខាងស្រី បើនឹងឲ្យ
 ទៅកូនក៏បានតាមចូលចិត្ត ។

១ ១២- លុះដល់ម៉ោង ៤ ជិតភ្លឺ ត្រូវឲ្យមហាឡើងទៅជំរុំបមេចា
 សុបំពេញ ត្រូវឲ្យមានចេកនួនទុំដាក់ពាន ១ គូ, ចងចិញ្ចៀនមាស ១ វង់
 ព្រមទាំងផ្លែចេក, ស្ករ និងទំ, ដំណាប់ដាក់ពាន ១ គូៗ, គ្រឿងសំអាង
 ១ គ្រឿង, ទឹក ១ ផ្តុំល លើកយកទៅជាមួយនិងថង់រង ហើយជំរុំបមេចា
 ថា “ សូមទាន សូមជំរុំបមេចាសំលោក . . . ។ល។ ” សូមជ្រាប ។

ដ្បិតអ្នកសាមីដើមការ បានរកហោរាចារ្យ ឲ្យគន់គូរមើលពេលាចេក
 មាសកូនប្រុស-ស្រីថា “ ពេលាចេកមាសល្អ តើនឹងបើកបាននៅពេល
 ម៉ោងប៉ុន្មាន ? ” ជាមន្ត្រីលស្នួល និងនាំសាមីខ្លួនកូនប្រុស ព្រមទាំង

ផ្កាស្វាព្រះពរ មកគ្រាបសំពះគោរពអស់លោកមេចាមា គបីតាក្រកូល
 រៀបចំ និងសុំឲ្យលោកមេចា រៀបប្រដាប់ប្រដាតាក់តែងកាយឲ្យ
 សាមីខ្លួនកូនស្រីដោយគ្រឿងអលង្ការ បំរុងខ្លួនចាទទួលពេល តាមន័យ
 អាចារ្យបង្គាប់ ហើយនឹងចេញផ្ទឹម, តើអស់លោកមេចា និងអនុញ្ញាតយក
 ពេលណា? ។ មេចា គបថា “ឯពេលចេកមាននេះស្រេចនៅកូន
 ប្រុស បើអ្នកមហាយល់ថាពេលណា យើងមេចាក៏តាមមិនយល់
 ចាស់ទេ ឲ្យតែប្រាកដមន្តិលស្នូស្តិលមែន” ។ បើមេចាថា ល្អតើមានអ្វីជា
 កសិណឲ្យឃើញជាក់ស្តែង ល្មមយើងជាមេចា និងជឿជាប្រាកដផង ?

មហាត្រូវលើកចេក, ន និងស្តរ ជូនមេចាថា “ចេកនេះហើយ
 ដែលផ្លែចេញមកមានមាសបង្កើតឡើងជាប់មកជាមួយ ទាំងជាតិដីដីកំណរ
 រស់ផ្អែមល្អ ខ្ញុំបាននាំយកមកទុកជាជ័យមន្តិល សូមលោកមេចាពិនិត្យ
 រូបពិសាមើលចុះ” ។

មេចា ត្រូវធ្វើកិច្ចចាត់ឲ្យម្នាក់ពិនិត្យបើឃើញមានពិតដូចមហាថាមែន
 ហើយ ត្រូវឲ្យចំព្រៀនមាសនោះទៅមហាវិញ ហើយប្រាប់ថា “ត្រូវឲ្យ
 យកទៅបំពាក់ឲ្យសាមីខ្លួនកូនប្រុសចុះដើម្បីឲ្យបានជាមន្តិលស្នូស្តិលទៅ” ។

១១៥- លុះដុំពេលហើយ មហាត្រូវឲ្យរៀបដោតផ្កាស្វា ឲ្យសាមី
 ដើមការព័ទ្ធអ្នកមុខអ្នកការប្រុស ៣ នាក់ ដែលមានគូស្រករមិនដែល

អត់ត្រូវដាក់ជាស្នាដៃ ឯដាក់ជាស្នាដៃនោះត្រូវតែត្រូវអ្នក(១) មាស-ប្រាក់
 ប្តូរតម្លៃសមគ្នា យកមករៀបដាក់តម្លៃលំដាប់នៃស្នាដៃទាំង ៣ នោះ ។
 ដាក់ស្នាដៃ ដាក់តម្លៃ ២១ សន្លឹក, ស្នា ២១ (យកតាមគុណបំណាច់), ដាក់ស្នា
 គុណលា ដាក់តម្លៃ ១២ សន្លឹក, ស្នា ១២ (យកតាមគុណបំណាច់),
 ដាក់ស្នា ៧ ដាក់តម្លៃ ៦ សន្លឹក, ស្នា ៦ (យកតាមគុណបំណាច់), ក្នុងវេលា
 ដាក់ស្នាដៃនោះត្រូវលេងភ្លេងនាង ឆក់, សំពោង, ដំរីយោល ដៃ
 ឯប្រាក់ខាងស្នាត្រូវដាក់នៅពាក់ស្នាដៃទាំង ៣ ។

កុំភ្លេច : ឲ្យបញ្ជូនបង្រៀនសាមីខ្លួនកូនប្រុស ឲ្យចេះសំពះ
 ទទួលស្នាដៃ ដូនមេម៉ាយមុន ឲ្យបានរៀបរយល្អ កុំឲ្យឆ្គង ។

១ ១៦- ឯការរៀបរយដំបូងនៃពេលវេលានោះ ត្រូវឲ្យរៀបរយពេលវេលា
 ដែលបានធ្វើទុកមកហើយនោះ ថ្វាយទេវតា (ឯរបៀបនោះស្រេច
 នៅលើការរៀបរយដំបូង). លុះរៀបហើយត្រូវឲ្យលេងភ្លេង នាង ឆក់,
 សារាយអណ្តែត, សារាយណែនណែន ។ ឯសាមីខ្លួនប្រុស
 ត្រូវតែដឹងកាយសំលៀកបំពាក់ធំ គំនៀកសំពត់សារបាច់ឬ ហូល, ល្បីក,
 ជាដើម តាមបាន តែត្រូវស្លៀកសំឡេង ពាក់សារបាច់ (ពាក់ជាមាស)

១- ពានក្នុង មានមាត់ដបឡើងលើ សណ្ឋានដីច្របតល្អ ដេរចាត់មាស-ប្រាក់
 ឬស្នាដៃ-សម្រាប់ទ្រទ្រង់ស្នាដៃ ដែលគេចង់តម្រូវលើពានឬគោកធំ ។

អាវកុតស ឬ អាវសាក្វាត ក៏បាន ពាក់អាវជាយក្រហមពីក្រៅ, ស្រេច
ហើយឲ្យអាចារ្យនាំទៅសំពះទៀនពេល រួចឲ្យរៀបអង្គុយចាំពេល បើ
មានធ្វើកិច្ចដូចម្តេចទៅទៀត ស្រេចខ្លួនអាចារ្យបង្គាប់ ត្រូវឲ្យលេងភ្លេង
ឆារីស្តេចដើរ ។

ឯរបៀបចាំយកពេលនោះ ត្រូវឲ្យរៀបគ្រាលកន្ទេលចាប់គាំឆ័ត្រចាំ
យកពេលនោះ ដកបដល់ជណ្តើរថ្មី ដែលឡើងទៅសំពះផ្ទះនោះ ត្រូវឲ្យ
អ្នកផ្លូវ-អ្នកមនោកាន់ដំរីដំរីមុខ, បន្ទាប់មក ពានត្រួត
តាតាល, អង្គរជ័យ, ពានម្លូជ័យ, ស្វាជ័យ, ទៀបបើក
បាយស្រី ១ គូ, ផ្កាស្វាច្បង, គណ្តាល-ពៅ ជាលំដាប់
រៀងទៅ ដល់សាមីខ្លួន ។

ឯក្នុងស្នាត្រូវរៀបឲ្យមានឆ័ត្រពណ៌ស្រស់ ប៉ាន់ប៉ាន់ ៣ លុះដល់បាន
ពេល អាចារ្យត្រូវវាយឃ្លោះជាសញ្ញា រួចហើយគណៈញាតិមិត្តត្រូវដង្ហែ
កូនប្រុសឡើងទៅផ្ទះ ។ ឯភ្លេងក៏ត្រូវលេងជូនដំណើរទៅជាមួយផង,
មានអាចារ្យខ្លះ ឲ្យសាមីខ្លួនកូនប្រុស អង្គុយចាំយកពេលនៅទិសំពះផ្ទះ
នោះតែម្តងក៏មាន, នេះស្រេចនៅចូលចិត្តចុះ តែទោះបីជាយ៉ាងណារបៀប
ដែលដើរឡើងទៅ ក៏ត្រូវរៀបតាមន័យខាងលើដូចគ្នា ។ ឯសាមីខ្លួនកូន
ប្រុសវេលាដែលឡើងទៅនោះ ត្រូវឲ្យមានប្រាក់ ១ បាច ឬ ១ រៀល ដាក់

ជាប់នឹងខ្លួនទៅជាមួយផង សម្រាប់ទុកឲ្យអ្នកលាងជើង - ដឹកដៃ ទៅកាន់
កន្លែងសំពះផ្ទៃមេនៅទីល្ងង់ចំនួននោះ ។

១ ១៧- ចំណែកមេទាខាងស្រី ត្រូវរៀបគ្រាលកន្លែងសំពះ
(តាមរោងរូបបង្គាប់) មានខ្នើយនិងមានកន្លែងសំពះគ្រាលពីលើ រៀប
ទុកឲ្យស្រេចមុនពេលសាមីខ្លួនឡើងមក ។ ឯកូនស្រីក៏ត្រូវតែងកាយ
សំលៀកបំពាក់ធំ គឺស្បែកសំពត់សារបាប់ ឬ ហូល ឬ ល្បើក (សំឡុយ)
ពាក់អាវព្រប់ពង្សវែងព័ណ៌ ដណ្តប់ជាហ៊ុមវែងព័ណ៌ ឬ ឆ្នុសក់ ពាក់វែបនិង
វែងត្រឡឹងអាករណៈទាំងពួងតាមប្រទេស (សំលៀកបំពាក់ដូចពោលមកនេះ
ជាវែបពេស), សម័យឥឡូវគេនិយមស្បែកសំពត់សំឡុយ ដណ្តប់ជាហ៊ុម
ព័ណ៌ព័ក្រង ដណ្តប់ក្នុងប្រាក់ក្រៅ ឬ ពាក់ស្បែកប្រាក់ និងត្រឡឹងអាករណៈ
ទាំងពួងតាមចូលចិត្ត ។ ឯរបៀបវែងខ្លួនទាំងពីរយ៉ាងនេះ ស្រេចវែក
និងចូលចិត្តចុះ យកតាមវែបណាមួយក៏បាន មិនជាទីពាស់ទេ ។ ត្រូវ
វែងខ្លួនឲ្យរួចមុនពេលវេលា (បើរោងរូបបង្គាប់ដូចម្តេចឲ្យធ្វើតាម) ។

១ ទៀត, ត្រូវឲ្យគ្រាលសំពត់ស ឬ កន្លែង តាំងពីក្បាលដណ្តើរថ្មី
រទេះរៀងទៅដល់ទីសំពះ និងឲ្យមានប្រុសម្នាក់ចាំវែនក្បាលដណ្តើរ

ឲ្យមានថ្មរលីងស្អាត ១ ដុំ ដាក់នៅជើងជណ្តើរ ហើយឲ្យមានវេចស្វា-
 ក្រនៀត(១) ១ ម៉ត់ដាក់និងដោយកន្សែងច្របុប ឲ្យក្មេងប្រុស ឬ ស្រីម្នាក់
 ដែលត្រូវជាប្អូន ឬ ជាកូនសាមីខ្លួនកូនស្រីនោះកាន់ មានទឹក១ ផ្តល់ធន់
 កម្ពស់ទុកឲ្យក្មេងនោះឈរចាំនៅជើងជណ្តើរ លុះសាមីខ្លួនកូនប្រុសដល់
 មក ឲ្យឈរលើថ្ម ឲ្យក្មេងនោះហុចទឹកឲ្យសាមីខ្លួនលាងជើង (មានខ្លះ
 ឲ្យលាងនិងទឹកដូងខ្លឹមមាន) ។ ក្នុងឧទាហរណ៍នេះ ត្រូវឲ្យអ្នកចាំសែន
 ក្បាលជណ្តើររៀបសែនក្បាលជណ្តើរ, លុះសាមីខ្លួនប្រុសនោះលាងជើង
 រួចហើយ ឲ្យក្មេងកាន់កន្សែងស្វានោះហុចទៅឲ្យសាមីខ្លួនប្រុសស្រាយ
 យកស្វាស៊ី ។ រួចត្រូវដឹកដៃសាមីខ្លួនប្រុសឡើងមក ឲ្យដើរលើសំពត់ស
 ដែលគ្រាលនោះ ទៅដល់ទីដែលសំពះ ត្រូវឲ្យសាមីខ្លួនប្រុស ឲ្យប្រាក់
 ដែលបំរុងជាប់នឹងខ្លួននោះទៅក្មេងដែលដឹកដៃ ។ ឯរណ្តាប់ដែលកាន់កំដរ
 ខ្លួនមកនោះ ត្រូវរៀបតាំងពីខាងមុខ ។ អ្នកកាន់ផ្កាស្វាត្រូវឲ្យអង្គុយរៀង
 ជាជួរពីខាងស្តាំសាមីខ្លួន ។ រីសាមីខ្លួនប្រុសដល់ទៅទីសំពះហើយ ឲ្យ
 ក្រាបសំពះគោរពមេ ទាពដង លើខ្នើយសំពះនោះ ទើបឲ្យអ្នកកាន់ផ្កាស្វា
 ច្បង ហុចទៅឲ្យសាមីខ្លួនទទួលជូនទៅមេ ទា (គឺបិតាទទួល) បើគ្មាន
 បិតាត្រូវឲ្យញាតិជាឪពុកធំ ឬ មា ទទួលក៏បាន រួចឲ្យក្រាបសំពះ ព្រ ដង

១- ស្វាក្រនៀតឬស្វាថ្នាក់ គឺម្លូដែលធ្វើឲ្យបង្ហាត់បង្ហាត់បញ្ចូលមុខគ្នា ។

ទៀត រៀបចំឲ្យអ្នកកាន់ផ្កាស្លាប ឆាប់ហុចទៅឲ្យសាមីខ្លួន ។ ត្រូវជូនទៅមេចា
 (ត្រូវមាតាទទួល) បើគ្មានមាតាត្រូវមាយធំ-មីនទទួល រួចឲ្យសំពះពងផង
 ទៀត ឲ្យអ្នកកាន់ផ្កាស្លាប រៀបចំទៅឲ្យសាមីខ្លួនទទួលជូនទៅមេចា ត្រូវ
 ឲ្យញាតិជាទុកធំ - មា - មីន - បង ទទួល ។ សំពះផ្កាស្លាបគោរពមេចា
 រួចហើយ ត្រូវរៀបឲ្យសាមីខ្លួនប្រុសអង្គុយក្រាបខាងស្តាំ (វេលាដែល
 សំពះផ្កាស្លាបនេះ ត្រូវលេងភ្លេង ព្រះថោង) ។

រៀបចំឲ្យអ្នកដូងស្រី យកថង់រង ចូលទៅខាងក្នុងកំរងនន ប៉ូង
 មេចាស្រី សុំឲ្យសាមីខ្លួនកូនស្រីចេញមកផ្ទឹម ត្រូវមហាកូចឬអ្នកភ្លេង
 ក៏បាន កាន់ផ្ទិតកំរងកំរងនន (លេងភ្លេងអង. សសរតាឆ្មោង) ។

ត្រូវអ្នកដូងស្រី ឬស្រីអ្នកមុខអ្នកការដឹកដៃសាមីខ្លួនកូនស្រីចេញ
 មកផ្ទឹម (លេងភ្លេងបាងបាត) ឲ្យសាមីខ្លួនកូនស្រីអង្គុយក្រាបសំពះ
 (ខាងឆ្វេង) សាមីខ្លួនកូនប្រុស (ខាងស្តាំ) ។ វេលាដែលកូនស្រីចេញ
 មក (ឲ្យវាយឃ្មោះ ៣ បទ) ឲ្យក្រាបសំពះរួមរឿយនិងសាមីខ្លួនកូនប្រុស
 (លេងភ្លេងឆាត់ត្បូង) រួចឲ្យកាព្យរៀបបង្វិលពពិលតាមវិធីប្រាហ្មណ៍
 ឲ្យយកប្រុស ៥ នាក់ រួមទាំងអ្នកកាន់ផ្កាស្លាបផង និងស្រី ៤ នាក់ទៀត រួម
 ជា ៩ នាក់ រើសសុទ្ធតែអ្នកមានតួស្រកមិនដែលអក់ឮ ឲ្យមកអង្គុយ
 បង្វិលពពិលជាទុក្ខណាព័ណ៍ ១៧ ជុំ (លេងភ្លេងដុំត្រៃ) ។ ស្រេច

ហើយឲ្យកំបើកទៀបទាយស្រី ឲ្យយកសំពត់ស ឬស្បែកក្នុងទៀប
 ទាំងគូ ។ អ្នកកំពោះ ត្រូវកំហូតដាវឆ្រោម កំឲ្យពរជ័យសួស្តី ហើយ
 ច្រៀង ព បទ ។ រួចយកចុងដាវទាត់សំពត់ស ឬស្បែកលើទៀបមក
 ត្រូវកត់ រួចសឹកដាវទៅក្នុងស្រោមវិញ រួចកំបើកគ្របបាយស្រីឲ្យពរជ័យ
 សួស្តី ពងងទៀត ជាសូរេច (លេងក្មេងតិរ្តិ៍ - បណ្ឌយ យាង -
 យាស) ។ ឯសំពត់និងទឹកក្នុងទៀបទាំងគូនេះ ត្រូវឲ្យទៅអ្នកកំ ។
 រួចត្រូវអាចារ្យឲ្យពរចងដែ ឲ្យសាមីខ្លួនទាំង ២ នាក់ទ្រដាវ ឲ្យដាក់ដង
 ទៅខាងប្រុស រួចឲ្យស្រោយផ្កាស្លាកណ្តាល និងទៅ យកផ្កាស្លាចែកញាតិ
 ប្រុស-ស្រីបាចឲ្យពរស័ក្តិសាគុការ ព្រមៗ ទាំងអស់គ្នាឡើង ហើយកំតាំង
 ចងដែជាលំដាប់តាគ្នាទៅ (លេងក្មេងទាយ ខុន) ។ ឯផ្កាស្លាច្បងត្រូវ
 តម្កល់ទុក ព ថ្ងៃ បំរុងទុកឲ្យសាមីខ្លួននាំយកទៅប្រគេនព្រះសង្ឃ ដែល
 ត្រូវជាព្រះបុព្វបុត្រអាចារ្យរបស់ខ្លួន ។ ចងដែរួចហើយឲ្យបញ្ជូនក្មេង
 ត្រូវមហាបូកាចារ្យឲ្យពរជ័យ ជាសូរេច ។ រួចឲ្យសាមីខ្លួនប្រុស-ស្រី
 ត្រាករឡើងចូលទៅក្នុងកំនីនន ត្រូវឲ្យសាមីខ្លួនប្រុសដើរកោងយោងស្ប
 សាមីខ្លួនស្រី (លេងក្មេង លោម យាង, ទាយ ខុន) } ផ្សំដំតា)
 លុះសាមីខ្លួនប្រុស-ស្រីចូលទៅក្នុងកំនីននដុតហើយ ត្រូវឲ្យស្រីលើកយក

សំពត់ដែលសំរាប់ឲ្យជាចំណងជ័យប្រុសនោះ មកឲ្យប្រុសផ្លាស់ ។ រួច
ហើយក៏បោះទៅឲ្យស្រី ៗ ត្រូវសំពះ ហើយឲ្យស្លាក្រឡាត ១ មាត់ មក
ប្រុសស៊ី ហើយប្រុសក៏ចេញមកក្រៅវិញ ។

សម្តែងពិធីវិវាហបង្គំការត្រឹមណោះ ស្រីនិងប្រុសឈ្មោះថាបានជាតូស្វាមីភរយាវិនិច្ឆ័យ
ពេញច្បាប់តាមវេទពិធីបុរាណ ។

(ប្តាប់អត្រានុកូលដ្ឋានបានបញ្ជាក់ទុកមកថា “ ក្នុងវិថូបង្កើតការ ឬ
ក្រោយការ ៣ ថ្ងៃ ត្រូវឲ្យសាមីខ្លួន (ស្វាមី - ភរិយា) ព្រមទាំង
មាតាបិតាទាំងសងខាង និងសាក្សី២ មាត់ ទាំងទៅចុះបញ្ជីអត្រានុកូលដ្ឋាន
នៅសាលាឃុំទុកជាសំគាល់ ថាជាតូស្វាមីភរិយាត្រឹមត្រូវតាមលក្ខណៈ
ច្បាប់” ។ មាតាបិតាទាំងសងខាង ត្រូវយកសំបុត្រពាក្យពិធីពិធី
ផ្ទាល់ខ្លួនជាប់ទៅជាមួយផង ក្រែងមេឃុំ គេត្រូវការសួរបញ្ជាក់) ។

១ ១៨ - លុះផ្តំម្តងហើយ ត្រូវឲ្យមេ រោងជំរាបមេនាថា “ សូមទាន
សូមជំរាបអស់លោក . . . ។ ល ។ ” សូមជ្រាប ។ ដ្បិតបានសំពះ
ផ្តំម្តងហើយ ឥឡូវសុំឲ្យលោកមេនារៀបគោះថង់រងសំរេចការ ។

មេនា ត្រូវបង្គាប់ឲ្យយកញាតិខាងស្រី ដែលត្រូវជាមា - មីន - បង
(ឲ្យយកប្រុស ២ មាត់ ស្រី ២ មាត់) ។ ក្នុងថង់រង ១ ត្រូវឲ្យស្រីម្នាក់
ប្រុសម្នាក់ជំរុកគោះ (ឯរណ្តាប់គោះថង់រងដូចមានពោលក្នុង ១ ៥ ៥ រួមមក

ហើយ) ។ អ្នកគោះថង់រង ត្រូវឲ្យពរថា ថ្ងៃនេះ ជាថ្ងៃមង្គលសួស្តី
 យើងទាំងឡាយ បានរៀបរីវាបមង្គលការកូនក្មួយជាសាមីខ្លួន
 ឲ្យជាស្វាមីភរិយា ជាសូធរបហើយ, ឥឡូវយើងទាំងឡាយសូម
 គោះថង់រងបង្ហើយមង្គលការ សូមឲ្យអស់ទេវតាជួយឲ្យសព្វ-
 សាធុការពរ ដល់អ្នកសាមីខ្លួនទាំង២នាក់ ដែលរៀបមង្គលការ
 ថ្មី ឲ្យបានប្រកបសុខសុវត្ថិ មូលស្វាមីភរិយាជរាបដល់យារជីវិត
 ទៅហោង ! ហើយឲ្យអ្នកគោះថង់រងទោះ លក់ទៀន រូកមាត់ថង់
 ទុកជាស្រេចការដែលប្រើថង់រងត្រឹមណោះ ហើយឲ្យម៉ែហាដំកបមេចា
 សុំឲ្យរៀបបង្កុយនិងលើកស្តុកបាយមកដូនអស់លោកមេចាពិសា ។

១១៧ (ត្រូវលេងភ្លេងសា តា ឆ្នេល) ឯកិច្ចលេងសាកឆ្នេលនេះ
 តាមគតិបុរាណដែលបានធ្វើមកនោះ ព្រោះមានហេតុជាអបមន្តលបន្តឹក
 ឡើងក្នុងពេលកំពុងសំពះផ្លែម បានជាកើតមានលេងសាកឆ្នេលជាទំលាប់
 មក ដូចមានអធិប្បាយទុកខាងក្រោយប្រាប់ហេតុឲ្យដឹង :

សម័យដំបូងនេះ បើមេចា មិនចូលចិត្តឲ្យធ្វើក៏បាន តែបើធ្វើក៏ត្រូវធ្វើ
 តែត្រឹមលេងលា តា ឆ្នេល ក៏ជាទំរឹករាយក្នុងមន្តលការទៅហើយ ។
 ឯវិធីលេងសាកឆ្នេលនេះ ត្រូវឲ្យអ្នកភ្លេងដែលច្នាក់ក្នុងកិច្ចលេងនេះយក

ចន្ទលវង្សៗមកចងចិញ្ចៀនមាស១៧ដាក់មូកក្នុងកន្ទេលសំពះនោះហើយ
 ឲ្យសមីរ ច្រៀងបណ្តើរ ស្រែកតពាយនាយលក់កន្ទេល ។ ឯសាមីខ្លួន
 ដែលការប្តីត្រូវឲ្យចេញមកទាំងគូ អង្គុយទន្ទឹមគ្នា ចាំទទួលទិញកន្ទេល ឲ្យ
 អ្នកលក់កន្ទេលនោះ និយាយអធិប្បាយសរសើរគុណានិសង្សកន្ទេលថាៈ
 “ កន្ទេលនេះបើអ្នកទើបរៀបមង្គលការហើយថ្មីៗ ទិញយកទៅ
 ក្រាលដេក នឹងកើតមាល កើតប្រាក់ ” ឲ្យអ្នកដទៃសួរបញ្ជាក់ថា
 “ ក្រែងមិនពិតដូចអ្នកថាទេឬ ? បើដូច្នោះចូរអ្នកក្រាលដេកទៅយើងនឹង
 មើល បើពិតដូចអ្នកថាមែន យើងនឹងឲ្យកូនទៅយើងដែលទើបនឹងរៀប
 ការប្តី គេទិញ ” ។ ឲ្យអ្នកលក់កន្ទេលក្រាលដេក គឺដេកគង់ជើង ហើយ
 ឲ្យច្រៀង (ជ្រុង ៣ បទ) ហើយលាកន្ទេលយកមាស - ប្រាក់ដែល
 មានដាក់នៅក្នុងកន្ទេលនោះមកបញ្ជាញឲ្យគេមើល ទើបឲ្យយកទៅលក់
 ឲ្យសាមីខ្លួនដែលទើបនឹងការហើយថ្មីៗនោះ (ត្រូវមាននិងប្រាក់ចាំទទួល
 ទិញ) ។ អ្នកលក់កន្ទេលត្រូវឲ្យទ្រវើយមង្គលដល់សាមីខ្លួនទាំង ២ នាក់
 ហើយលើកកន្ទេលឲ្យទៅសាមីខ្លួនទាំងស្រុងវិញ ។ តំទទួលកន្ទេលសែង
 យកទៅទុកខាងក្នុងបំរុងនិងក្រាលជាកន្ទេលដំណេក ។

១២០ - លុះចប់កិច្ចសាកន្ទេលហើយ ឲ្យរៀបលៀងខាងនិយៈ

គោដនិយាហារក្យវ៌ ត្រូវឲ្យមហារៀបលេងភ្លើងកំដៅ ឲ្យមានវត្ថុថ្មី ១, ២ ១, អ្នកប្រៀងម្នាក់, មកប្រៀងជូនឲ្យក្យវ៌ស្តាប់ តាមមេចាបង្គាប់ ។

បណ្តាគណៈញាតិនិមិត្តសំឡាញ់រាប់មាន ដែលបានមកជាក្យវ៌ ទាំងប៉ុន្មាន គួរមានរូបិយៈ ឬ វត្ថុអ្វីមួយ គួបព្រលឹងសាមីខ្លួនទាំងពីរនាក់ តាមសមគួរដោយសេចក្តីរាប់មាន ដែលបុរាណ ចារ្យលោកបានបង្កើតឲ្យ មានជាការបដិសណ្ឋារៈ ដល់គ្នានិងគ្នាទៅវិញទៅមកនេះ ឃើញថាជាការ ប្រពៃណាស់ ព្រោះបានជួយជាកម្លាំងដល់សាមីខ្លួនដែលទើបនឹងបានគ្នាជា ស្វាមីភរិយាគ្រាន់នឹងបានជាទុនភេស៊ីតទៅ ឬ ទុកថាជាការជួយជាតិរបស់ ខ្លួនក៏បាន ហើយនាំឲ្យមានធម៌សាមគ្គីដល់គ្នានិងគ្នាផង, របស់ដែល គួបវែងទាំងនេះ បើទុកជាសាបសូន្យទៅក៏គង់តែនឹងវិនាសទៅ មានមកវិញទេ? ហេតុនេះ គួរឃើងកុលះបង់ឡើយ ក្នុងការជួយជរតាមនិមិត្តនេះ ។

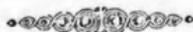
តិច្ឆ៌ដ្បិដំណេក

១ ២១- លុះដល់ពេលយប់គេត្រូវរៀបដ្បិដំណេក ត្រូវឲ្យមាតា ខាងស្រីរៀបកន្លែងដំណេកដែលកូនស្រីផេត, ឲ្យរៀបបាយ ១ ស្លក ដាក់ នៅទីដំណេកនោះ ។ ឲ្យមាតាខាងប្រុសយកចេក ១ ផ្លែ និងផ្កាឈើ ៣ ទង ហើយឲ្យចាស់ទុំស្រី ៣ នាក់ នាំសាមីខ្លួនប្រុសស្រីទៅអង្គុយអម

ស្តុកបាយ, ឲ្យប្រុសតូចបាយ ២ ពំនួត បញ្ចុកទៅស្រី, ឲ្យស្រីបកចេក ២
 បញ្ចុកទៅប្រុស, ឲ្យប្រុសបកចេក ១ បញ្ចុកទៅស្រី, ស្រេចហើយឲ្យស្រី
 ចាស់ទុំ ដែលនាំសាមីខ្លួននៅផ្សំដំណែកនោះ យកផ្កាបាចឲ្យពរ រួច
 ឲ្យចាប់ក្បាលប្រុស និងស្រីទង្គិចគ្នា ហើយប្រាប់ថា: “ ឲ្យបានគ្នាជា
 ស្វាមីភរិយាចុះ ! ” បើធ្វើរួចស្រេចហើយឲ្យប្រុសដេកមុខ (ដេកស្តាំ),
 ឲ្យស្រីដេកក្រោយ (ដេកឆ្វេង) ។

ចប់វគ្គទី ៣

ពណ៌នាមកក្នុងវិធីមង្គលការរបស់បរិបូណ៌តែប៉ុណ្ណោះ

បទភ្លេង

ច្រៀងក្នុងឱកាសរៀបចំធម្មនុញ្ញ

បទជាន់ខ្ពស់

ទំនុកច្រៀង ទី ១

ស្រីស្រស់មុខមីដ្ឋ ស្រីស្រគត់មុខប្លា
សូមជាន់ខ្ពស់ លោកមេបាពីសាប៊ីតាន ?

X X X

ទំនុកច្រៀង ទី ២

ស្នាដៀងក្រោមប្លិក	ស្នាបត់ក្រោមខ្នើយ
បងទាញមកកើយ	ខ្នើយអើយជួយបង ។
សុវណ្ណបន្ទបបា	សុវណ្ណបន្ទបបា
ម្តាយកាត់ខាន់ស្លា	៣០ ដំម្លឹង ១ បាទ ២ ស្លឹង ។
ឧមាសម្តាយជើយ	កាត់កូនហួសខ្នាត
៣០ ដំម្លឹង ១ បាទ	២ ស្លឹងអស់ថ្លៃ ។
ឧស្រីពៅម្តាយ	ម្តាយខំបីកូនពីតូបដល់ធំ
កូនពេញក្រមុំ	សុំប្រាក់ខាន់ស្លា ។

បទគ្រូដ៏ច្រៀងក្នុងឱកាសល្ងាចក្រយាហារក្រៀវ

មេនាបង្គាប់ឲ្យច្រៀងភ្លេងស្រដី ៣ បទ ។

បទច្រៀងទី១ ថា “ស្រណោះព័ងព្រាក់ បិទ្បាក់រចនា
ជំរាបអ្នកផ្លូវ ឆ្លូវអ្នកមហា ឲ្យរៀបចាក់ស្រា និងកែវិចរណៃ
រក្សើញលោកមេបា ទាំងប្រុសទាំងស្រី ចាប់ក្រយាប្រថៃ
ជូនជ្រុងស្រដី ១ បទ” ។

បទច្រៀងទី២ ថា “ជ្រុងអាយជ្រុងតាយ ជ្រុងអ្នកបន្ទាយ
ជំរាយឡើងគាល់ មេបាប្រុសស្រី តិសារៀងរាល់ ជំរាយ
ឡើងគាល់ អស់លោកមេបា ជំរាបអ្នកផ្លូវ ឆ្លូវអ្នកមហា
ឲ្យរៀបចាក់ស្រា និងកែវិចរណៃ ជំរាបជូនមេបា ទាំងប្រុស
ទាំងស្រី ជូនជ្រុងស្រដី ២ បទ” ។

បទច្រៀងទី៣ ថា “ថ្ងៃត្រង់ហើយណា ជំរាបលោកមេបា
ជូនជ្រុងស្រដី គំរប់បទបី សេចក្តីប្រណិប័តន៍ សូមទាន
លោកចាត់ ឆ្លងតទៅហោង” ។

មេតាបង្គាប់ឲ្យច្រៀងភ្លេង "ដោះក្រាល" ៣ បទ

២១. ច្រៀងទី ១៣ "ដោះក្រាលទើបបិប លេចឡើងដួងផ្កា
ផ្កាម្លប់ឡា ត្រកាលកន្លង ជំរាបអស់លោក មេបាជាប្បង
មេត្តាខ្ញុំផង ជូនដោះក្រាល ១ បទ" ។

២២. ច្រៀងទី ២៤ "ស្រណោះដោះក្រាល ត្រកាលឡើងក្បួ
លោកមេបាតូបធំ ឲ្យកូនមានប្តី មានទាំងមហាទេព មាន
ទាំងមហាមន្ត្រី ផ្សំឲ្យមានប្តី រូបស់លោកណា ជំរាបអ្នកផ្សំ
នូវអ្នកមហា អញ្ជើញបាក់ស្រា យកទៅគំនាប់ ជូនលោក
មេបា តូបធំគ្រាប់ ខ្ញុំបាទរៀបរាប់ ជូនដោះក្រាល ២ បទ ។

២៣. ច្រៀងទី ២៥ "ស្រណោះដោះក្រាល លេចឡើងសំព្វាក
ខ្ញុំកាប់សំព្វាក ដែកជូនមេបា ជំរាបអ្នកផ្សំ នូវអ្នកមហា
ជំរាបលោកមេបា ជូនដោះក្រាល ៣ បទ ។

មេតាបង្គាប់ឲ្យច្រៀងភ្លេង "សន្តិសុខស្រី" ៣ បទ

២៤. ច្រៀងទី ១៣ "ផ្លូវណាទៅទ្រាំង ទៅរាំងទំលុះ ផ្លូវណា

ទៅគូស ទៅរកបរពល បានទាំងប្រុសស្រី មូលមករង់
ខ្ញុំទៅបរពល គាល់លោកមេបា ជំរាបអ្នកផ្លូវ ឆ្លូវអ្នកមហា
ជំរាបលោកមេបា ជូនកន្លែងទាំង ១ បទ ” ។

បទប្រៀន ៧២៦ ៧២៧ ៧២៨ “ ផ្លូវណាទៅទាំង ទៅរាំងទំលុះ ផ្លូវ
ណាទៅគូស ទៅស្រែរសោង មានផ្លូវណាត្រង់ តម្រង់ទៅស្ទឹង
ពីស្រែរសោង ទៅត្នោតបុងស្រង់ ទៅកេណ្ឌប្រុសស្រី មូលមក
រហង់ ពីត្នោតបុងស្រង់ គាល់លោកមេបា ជំរាបអ្នកផ្លូវ ឆ្លូវ
អ្នកមហា ឲ្យញៀបចាក់ស្រា ដាក់កែវបរណៃ ជូនលោកមេបា
ទាំងប្រុសទាំងស្រី ជូនកន្លែងទាំង ៣ បទគ្រប់ហើយហោង ។

មេតាបង្គាប់ឲ្យប្រៀនក្មេង “ ខ្មោ ៣ បទ ”

បទប្រៀន ៧១៥ “ ស្រណោះភ្នំខ្មោ ធំខ្ពស់ជ្រៃដោ មានអាង
ទឹកអប់ ព្រលិតលំបង់ ពីដោរឈ្មុយឈ្មុប ដោរដួបអ្នកអប់
សាយសព្វទិសា ជំរាបអ្នកផ្លូវ ឆ្លូវអ្នកមហា ជំរាបលោកមេបា
ជូនកន្លែងខ្មោ ១ បទ ” ។

បទច្រៀន ៧២២ ថា “ស្រណោះឆ្នាំខ្មៅ ខ្ពង់ខ្ពស់ជ្រៃដោ ឈើដឹង
ច្រៀបត្រា ក្តាំងវាសៅយុត មង្គុតសេតា សឹងមានផ្លែដុំ
ក្រាស់ក្រែកឆ្លង ខ្ញុំយកដៃបេះ ប្រឡេះត្រកង បុណ្ណាផលផង
ដោយក្តីមនោរម្យ ជំរាបលោកមេបា ញាតិការតូបធំ កុំយក
ទោសខ្ញុំ ជូនឆ្នាំខ្មៅ ២ បទ ” ។

បទច្រៀន ៧២៣ ថា “ស្រណោះឆ្នាំខ្មៅ វែងធំជ្រៃដោ សឹងមាន
សីលា ប៉ុន្មៅធ្មេញសេះ ប៉ុន្មែះប៉ុន្មា ជំរាបលោកមេបា ជូន
ឆ្នាំខ្មៅ ៣ បទ ” ។

× ×

មេទាបភ្នំបំប្រែច្រៀនក្នុង “ខ្ពង់ខ្ពស់” ៣ បទ

បទច្រៀន ៧២៤ ថា “ខ្ញុំជើរក្នុងព្រែក ឮមាត់ខ្វែកយំ ដើរដល់
ខ្ពង់ភ្នំ ឮសត្វស្រដី ខ្ញុំកាប់ឈើវែង ខ្ញុំសែងឈើខ្លី ពីព្រោះ
ប្អូនស្រី បីថ្ងៃហើយណា ដង្កង់ខ្ញុំលុត ដៃខ្ញុំវាត្នា អស់លោក
មេបា សុំជាបុត្រតទៅ ជំរាបអ្នកមហា ព្រមទាំងអ្នកផ្លូវ
ចាក់ស្រាជូនទៅ ជូនខ្ពង់ភ្នំ ១ បទ ” ។

បទព្រៀនទី២ ថា “ ខ្ញុំដើរដើងភ្នំ ទ្វរគមងកា ពួសតូបក្បាល
យាសយំស្រងាត់ លន្លោកម្នាក់ដង កណ្តែងពេកក្តាត់ ស្រងូត
ស្រងាត់ តឹកដល់សង្សារ ប្រសិនបើបាន កល្យាណស្តេហា
មូលមកផងវា ម៉្លេះសមសប្បាយ ជំរាបលោកមេបា ជំតូប
ទាំងឡាយ មេត្តាកុំណាយ ជូនខ្ញុំភ្នំ ២ បទ ” ។

បទព្រៀនទី ៣ ថា “ ស្រណោះភ្នំតូប ស្រោងស្រួចទន្ទឹម
ទាញតោងសន្សឹម ប្រវាចាប់ជាប់ ត្រកាលចំឡែក ភ្នំឯក
គួរគាប់ បានឡើងមានភ័ក្ត្រ បុរាណព្រេងហោង សុទ្ធសឹងរុក្ខ
បុប្ផាប្រើសផង ឈ្ងុយឈ្ងប់កន្លង ដោយរសបុប្ផា ជំរាបអ្នកផ្លូវ
ស្តីអ្នកមហា ជំរាបលោកមេបា ជូនខ្ញុំភ្នំ ៣ បទ ” ។

× ×
×

មេបាបង្គាប់ឲ្យព្រៀនភ្លេង “ របងរមាស ” ៣ បទ

បទព្រៀនទី ១ ថា “ របងរមាស របងជំរី របងបុសស្រី
ស្បាតសឹងបន្លា ជុំជិតស្មើទូល កម្រនឹងត្តា របងលោកមេបា
ទាំងខារពេកកាត់ លុះបានប្បក្សល ឆ្មោះសមិទបាត់ ទើប

លោកបែងចាត់ បើកបានដោយងាយ ជំរាបលោកមេបា
មេត្តាតាមអោយ ឲ្យធ្វើទូលាយ ជួនរបងរមាស ១ បទ ” ។

បទច្រៀងទី ២ ថា “ របងរមាស របងជីវី របងបុស្រី
ចាក់សក់មិនលេច គង់ទៅបំណង ត្រឹមដួបគេក្លិប ចាក់សក់
មិនលេច របងលោកណា ជំរាបអ្នកផ្លូវ ឆ្លូវអ្នកមហា ជំរាប
លោកមេបា ជួនរបងរមាស ២ បទ ” ។

បទច្រៀងទី ៣ ថា “ របងរមាស របងជីវី របងលោកមេបា-
ប្រុសស្រី ធ្វើរាំងប្រាសាទ ជំរាបអ្នកមហា ចាក់ស្រាពែងស្អាត
សូមកុំប្រមាថ ជួនរបងរមាស ៣ បទ ” ។

មេត្តាបន្តបទច្រៀងក្នុង “ ដំកកដប់ ” ៣ បទ

បទច្រៀងទី ១ ថា “ ទឹកអើយទឹកដប់ ទឹកហ្វូរកង់ម្លប់
ទឹកដក់រង់ប្លា ទឹកនេះទឹកឯក បម្លែករស្មារ្យ ទឹកបក់ឥណា
កង់ជ្រោះជ្រាលជ្រៅ ជំរាបអ្នកមហា ព្រមទាំងអ្នកផ្លូវ
ចាក់ស្រាជួនទៅ ជួនទឹកដប់ ១ បទ ” ។

បទប្រៀនទី ២ ថា “ស្រណោះទឹកជប់ ទឹកនៅក្នុងម្លប់
សោឡសវិស្សា រង់ចាំកំណត់ ឫក្សពារពេលា បានល្អកាលណា
ទើបបើកទឹកបាន អញ្ជើញលោកមេបា ពិសាកំសាន្ត សូម-
ទានស្មោះស្មាស ជូនទឹកជប់ ២ បទ ” ។

បទប្រៀនទី ៣ ថា “ ទឹកឆើយទឹកជប់ ទឹកនៅក្នុងម្លប់
ជោកជាំធរណី រដ្ឋដើមឆ្នាំ ភ្លៀងលិបទ្វលទី ជោកជាំធរណី
ឥតអ្នកហ៊ានបើក លុះដល់ពេលា ល្អជាមានឆ័ក មិនបំ
បាប់បើក ទំនប់ឆ្មាយងង ជំរាបអ្នកមហា មេត្តាខ្លះខ្លះ
ចាក់ស្រាដាក់តែង ជូនទឹកជប់ ៣ បទ ” ។

✘ ✘
✘

មេតាបត្តិបំប្រែប្រៀនភូមិ “ក្រោមឆាយ” ៣ បទ

បទប្រៀនទី ១ ថា “មកពីក្រោមឆាយ ហើមហាលំបាក
តែងតោងតោកយាក ជំនោរដាបដល់ វាដាបទាំងពួក វាដាប
ទាំងខ្ពស់ ជំនោរដាបដល់ ដាបខ្ពង់បួនស្រី អប្រាត្រស្រងាត់

បងលើកឡើងបី ជាបងប្អូនប្អូនស្រី ទុន់អស់កាយ ជំរាបអ្នកដើរ
នូវអ្នកមហា ប្លឹងលោកមេបា ជួនក្រោមតាយ ១ បទ” ។

បទព្រៀង ៦ ថា “ ទឹកជោរសាយប្រាំង ជន់ខ្លាំងសាយ
អូរ សូមមេបាអាសូរ ដ្បិតខ្ញុំក្បាលមួយ បើលោកបេះស្លឹក
លោកកុំវាត់ឆ្ងាយ ដ្បិតខ្ញុំក្បាលមួយ សង្ឃឹមតែលោក ពែង
កែវទាំងគូ ដាក់ប្លុលលើតោក ចាក់ស្រាជួនលោក ជួនក្រោម
តាយ ២ បទ” ។

បទព្រៀង ៧ ថា “ ជំនោរខ្យល់ជួន រៀបឫស្សីបង់ក្បួន
តាំប្អូនទៅស្រុក លាទាំងលោកម្តាយ លាទាំងលោកឪពុក
តាំប្អូនទៅស្រុក សូមសុខសប្បាយ លាទាំងញាតិជិត លា
ទាំងញាតិឆ្ងាយ សូមសុខសប្បាយ ពីលោកមេបា ជំរាបអ្នកដើរ
នូវអ្នកមហា ប្លឹងលោកមេបា ជួនក្រោមតាយ ៣ បទ” ។

ឧទុក្ខត្រៀមនិមេត្តករិយោ ៣ បទ

បទត្រៀមទី១ថា “អនឃើយស្រីអន សុំបើកវាំងនន ជួនអន
ដេកលក់ សុំដាស់អនឡើង រកទឹកលុបមុខ ជួនអនដេកលក់
ស្រែងាកលើខ្នើយ” ។

បទត្រៀមទី២ថា “អនឃើយនាងអន សុំបើកវាំងនន
នាំអនមកផ្គុំម អននឹងបេញមក អនដើរសន្សឹម នាំអន
មកផ្គុំម ទន្ទឹមលើខ្នើយ” ។

បទត្រៀមទី៣ថា “អនឃើយផាត់ជាយ ផាត់បេញឲ្យឆ្ងាយ
សោះវាសាត់វាត់ កន្ទេលខ្នុរខ្នើយ បប្រុងគ្រប់គ្រាន់ សូមអន
រួសវាត់ ពេលវាបានហើយ !

ហេតុដែលជំនឿជាប់ជាជំនឿម

ក្នុងរឿងមង្គលការតៗមក

លំដាប់តទៅនេះ នឹងពោលអំពីដំណើរហេតុដើម ដែលបង្កើតឲ្យ
ធ្វើកិច្ចនិមួយៗ វិវាហមង្គលការ ជាប់ជាប់ទំនៀមតមកដល់
បច្ចុប្បន្ននេះ តាមក្បួនបុរាណលោកបានពណ៌នាទុកមក ហៅថា “ច្បាប់
នៃមង្គលការ” មានសេចក្តីអធិប្បាយយ៉ាងពិស្តារ តែក្នុងសម័យនេះ
យើងរើសយកតែនិយមៗ មកពណ៌នា ចង្អុលឲ្យដឹងហេតុដើម ដូចមាន
តទៅ :

ក្នុងវគ្គជាប់ថម តាំងពី ១៧១ ដល់ ១៧៤ ដែលមាន ស៊ីស្វាដក្តី-
ក្តីនៃរដ្ឋ នោះ តាមហេតុដើមថា: មានបុរស ២ នាក់ ទៅយូរលក្របី
ជួបគ្នា សុំគ្នាធ្វើជាភ្នំហើយសាកសួរគ្នាពីមានកូន ម្នាក់ថាមានកូនប្រុស
ម្នាក់ថាមានកូនស្រី ភ្នំដែលមានកូនប្រុស និយាយសុំផ្សំផ្គុំកូននិងកូនឲ្យ
ជាគូសម្ពន្ធនិងគ្នា, បុរសមានកូនស្រីក៏ព្រម ទើបបុរសមានកូនប្រុស
យកកន្សែងស្លាពីថ្នក់ខ្លួន ស្រាយលាឲ្យបុរសមានកូនស្រីនោះសុំហើយថា:
“ ដូរតមកក្នុងព្រៃគ្មានអ្វីឲ្យជាគ្រឿងបញ្ចប់តទៅ សុំឲ្យសំឡាញ់ស៊ីស្វា
កន្សែងនេះ ១ ម៉ាត់ចុះ ដើម្បីជាកិច្ចសញ្ញាដល់គ្នានិងគ្នាតទៅ ” បុរស
ដែលមានកូនស្រីក៏ព្រមទទួលតាម ។

ហេតុនេះ បានជាភើតមាន ស៊ីស្វាដក់ - កាណែង, ថង់-
សម្លាច កាំងពីត្រីមនោះមក ។

ន័យមួយទៀតថា, កាលរាជព្រះបាទសម្តេច ព្រះជ័យចេស្តា
រាមាងសួរ ទ្រង់ព្រះរាជនិពន្ធទុកថា: បើអ្នកគរនឹងដណ្តឹងកូនទៅ
ក្រុម្រុះឲ្យកូនប្រុសខ្លួន ត្រូវឲ្យកស្រី ៣ នាក់ ហៅថា អ្នក ឃ្មុយ គឺ
អ្នក ចៃ ត្រូវ ” ទៅនិយាយនឹងមាតាបិតាខាងស្រីជាគម្រោយមុន ៣ ជើង,
ទើបកស្រី ៣ នាក់ ហៅថា អ្នក ដូរ ឲ្យទៅដណ្តឹងម្តងទៀត, បើខាងស្រី
ព្រមព្រៀងឲ្យហើយ ត្រូវឲ្យស៊ីស្វាដក់ - កាណែង ។

បានជាភើតមានអ្នកចៃ ត្រូវ - អ្នក ដូរ - មានស៊ីស្វាដក់ -
កាណែង ជាទំលាប់ទំនៀម តមកដល់សព្វថ្ងៃនេះ ។

ក្នុងវគ្គជាតំរប់ ២ កាំងពី ១៥ ៥ ដល់ ១៥ ៦ ដែលរៀបរីវាហា-
មន្ត្រីល ការហើយមានអ្នកដូរ, អ្នកមហា, ថង់រង, អាចារ្យ
កាណែល, ថង់លតាល នេះ, តាមក្បួនបុរាណលោកបាន
និពន្ធថា “ ធ្វើតាមគម្រាប់ព្រះបរមពោធិសត្វព្រះវេស្សន្តរ កាលព្រះអង្គ
ទ្រង់រៀបរីវាហមន្ត្រីលការ ព្រះរាជបុត្រា - បុត្រី គឺជាលី និង ក្រីស្នា
ផ្សំផ្គុំឲ្យជាព្រះស្វាមី ព្រះជាយា ទ្រង់បង្កើតឲ្យមានកាំងពីត្រីមនោះមក ” ។

ក្នុងវគ្គជំនុំជម្រះ ទំព័រ ៧ ទំព័រ ៧ ទំព័រ ៧ ដែលរៀបរាប់ហេតុការណ៍
ហើយធ្វើកិច្ចខិតខំ ទៅតាមន័យក្នុងច្បាប់ ក្នុងប្រការ ១៤ បានពោលថា
“ កាលរាជព្រះបាទសម្តេច ព្រះជ័យ ចេស្ដា ទ្រង់តែងតាំងទុកជា
សណ្តាប់មកដល់សព្វថ្ងៃនេះ ” ។

ន័យ ១ ទៀតថា: កាលព្រះបាទសម្តេច ព្រះរាជបិតារៀប
មន្ត្រីលក្ខណៈព្រះ រាម ទិវនាង សេតា, បាននិមន្តស័ក ៥ អង្គ មកថ្វាយ
ទេយ្យទាន បានជាអ្នកនគរធ្វើវិវាហមន្ត្រីលក្ខណៈ គេនិមន្តព្រះសង្ឃ ៥ អង្គ
មកចំរើនព្រះបរិក្ខ ក៏មានតាំងពីត្រឹមនោះមក ។

ន័យ ១ ទៀត, ដែលមានស៊ីស្វា កំដាប់តាក្យ, ស្វា កំណាត់
មានប្រសព្វមុខ ៥ ផ្នែក, តោះថង់ផ្ទះជួនពោល, មេចា ក្រវ
បង្កាប់ឲ្យធ្វើផ្ទះ និងជូនភ័ស្តុភារបណ្ណាការនោះ ។ ក្នុងក្បួនចាស់
បានអធិប្បាយថា “ កាលរាជព្រះបាទសម្តេច ព្រះជ័យ ចេស្ដា ទ្រង់
ព្រះរាជនិពន្ធទុកឲ្យជាសណ្តាប់រៀងមកដល់បច្ចុប្បន្ននេះ ” ។

ឯស្ត្រីស្វាព្រះនោះ មានក្នុងក្បួនបុរាណត្រង់ប្រការ ៤ តំណាលថា:
មានបុរស ៤ នាក់ ទៅរៀនសិល្បសាស្ត្រជាមួយគ្នា: ម្នាក់
រៀនចាញ់, ម្នាក់រៀនឆាយ, ម្នាក់រៀនច្រោះ, ម្នាក់រៀន
រៀនមុជទឹក លុះរៀនចេះតែសព្វខ្លួនហើយ ក៏ម៉ាត្រាត្រឡប់មកលំនៅ

ខ្លួនវា ៗ ដល់មកស្ទឹង ១ បុរសចេះឆាយ ៗ ថា ថ្ងៃនេះនឹងមានសត្វ
 វាយុកត្ស្រ នាំស្រ្តីក្រែម្នាក់ មក នឹងបានជាកិរិយាយើង ៗ
 ថ្ងៃនឹងសត្វវាយុកត្ស្រ ក្នុងថ្ងៃនោះឯង វាឆាប់យកទាន ទេមី ជាបុត្រី
 ព្រះចៅក្រាមា ដែលកំពុងក្រសាលក្នុងទឹកស្រះបានហើយក៏ហើរទៅ
 លុះមកដល់ស្ទឹងដែលបុរសទាំង ២ នាក់នោះឈប់ បុរសចេះទាញ
 ឃើញក៏ចាប់ផ្តើមទាញទៅត្រូវសត្វវាយុកត្ស្រ ១ ខ្លាចនាង ទេមី ពេល
 ទៅក្នុងទឹក ទើបបុរសចេះមុជទឹកក៏មុជទឹកទៅស្រង់នាងនោះបាន
 មក តែនាងនោះស្លាប់ ៗ ទើបបុរសចេះប្រោះ ក៏តាំងប្រោះនាងនោះ
 ឲ្យរស់ឡើងវិញ ៗ បុរសទាំង ២ នាក់ ឃើញនាងទេមី មានរូបឆោម
 លោមព័ណ៌ល្អក៏ចង់បានធ្វើជាកិរិយាតែរឿង ៗ ខ្លួន តែមិនដឹងជានឹងសម្រេច
 បានទៅលើរូបណា ៗ រឿងនេះក៏កើតជាអង្គសេចក្តីដល់ព្រះពោធិសត្វ ៗ
 កាត់សេចក្តីឲ្យថា នាងនោះត្រូវបានទៅជាកិរិយាបុរសដែលមុជទឹកទៅ
 យកនាងនោះ ព្រោះគេបានចាប់ភ្លៀកបីពរប៉ះពាល់រូបនាងនោះរួចមុនគេ
 ទៅហើយ (ធម្មតាស្រ្តីមានវិរិយាបថល្អ មិនដែលមានបុរសណាមកប៉ះ
 ពាល់ដល់ខ្លួននាង ១ ជា ២ ឡើយ) , បុរសចេះឆាយ លោកទុកជា
 វិសា, បុរសចេះប្រោះ លោកទុកជាមាតា, ឯបុរសចេះទាញ
 លោកទុកជាបង ” ៗ

ព្រះនោះ ព្រះបរមតោដិសត្វ ឲ្យបុរសមុជទំកនោះដោតផ្កាស្វា
 ព្រះនា ៣, ផ្កាស្វា ៧ដង ដោតស្វាម្ល៉ូ ២១ (តបគុណបិតា), ផ្កាស្វា
 បន្ទាប់ ដោតស្វាម្ល៉ូ ១២ (តបគុណមាតា), ផ្កាស្វា ៧ដៅ ដោតស្វាម្ល៉ូ ៦
 (តបគុណបង) បានជាកើតមានផ្កាស្វា ៣ ជាប់ជាក់ណាតរៀងមកដរាប
 ដល់សព្វថ្ងៃនេះ ។

ដែលគេឲ្យសាមីខ្លួនកូនប្រុស-ស្រីរៀបវិហារម្ដងលក្ខណៈស្ងៀកសំពត់
 សំឡុយ ពាក់អាវងាយ ពាក់វែប បួងស្កនោះ. មានតំណាលក្នុងក្បួន
 ចាស់ថា "កាលព្រះរាមាពូលសាសន៍ជា ច្រើនបញ្ញត្តិថាៈ ប្រុសដែលនឹង
 ឡើងសំពះម្ដងលក្ខណៈ ត្រូវឲ្យស្ងៀកសំពត់សំឡុយពាក់អាវងាយ, ស្រីឲ្យ
 បួងស្ក, ពាក់វែប, បានជាមានជាប់ជាទំនៀមតាំងពីត្រឹមនោះមកដល់
 បច្ចុប្បន្ននេះ ។

ក្នុងក្បួនចាស់បានពណ៌នាថា "កាលព្រះរាជតុរ្យមានប្រាសាទ
 ឆារា តិ ជាព្រះរាជបុត្រី ស្ដេច តូជ ប្ដី ឆោត ។ គឺបានឡើងមករៀប
 អភិសេក ព្រះដោង ។ ពេលនោះរៀបឲ្យមានអាចារ្យកាន់ពេលថ្ងៃយ
 ព្រះដោង, ឲ្យព្រះដោងឡើងគុំលើបង្គំពេល ឲ្យមហាកាន់
 ឃ្លោះវាយប្រជុំ ហើយឲ្យមានភ្លេងត្រៃស្ទឹងវង្ស ព្រះដោង ឡើងទៅ
 សំពះម្ដងលក្ខណៈ ។ លុះសំពះទទួលពរជ័យស្រេចហើយ ព្រះដោង នឹង

យាងទៅពិភពនាគ , ពេលនោះយាងនាគឲ្យព្រះដោងដាស្សានី
តោងងាយស្រួលនាង ទើបទៅបាន ។ លុះទៅដល់ពិភពនាគវេលាណា
នាងនាគក៏យកគ្រឿងប្រដាប់នាគ មកថ្វាយព្រះយោងទ្រង់ ” ។

ហេតុនេះ បានជាអ្នកនគរយកគម្រាប់តាមត្រៀមមក បើអ្នកណាមួយ
រៀបរីកហមន្តលក្ខណៈកូន . ទៅ គេឲ្យមានអាចារ្យកាន់ពេលា ឲ្យអង្គុយចាំ
ពេលា ។ លុះសំពះ ហើយក្រោកចូលទៅក្នុង “ គេឲ្យប្រុស តោង
ដាយស្រី ” រួចឲ្យស្រីឲ្យសំពត់ទៅប្រុសផ្លាស់ ជាប់ជាទំនៀម
ផ្សេង ។ តាំងពីព្រះយោងតោងស្រីនាងនាគ ដកបមកដល់សព្វថ្ងៃនេះ ។

ដែលមានជាប់ជាតំណឲ្យតារដ័យ - ស្នូស្តី នោះ ក្នុងចាស់បាន
សម្តែងថាៈ មានបុរសបង្កបួន ២ នាក់ បងឈ្មោះដ័យ ប្អូនឈ្មោះស្នូស្តី
ជាបុគ្គលមានបុណ្យអស្ចារ្យ ។ មានរឿងដំណាលថា “ គ្រានោះជួនជា
ទុក្ខវិន្យក្សត្រីយ៍ក្នុងនគរកម្ពុជាយើងនេះ អស់នាហ្មឺនសព្វមុខមន្ត្រីរាជ-
បរោហិតាចារ្យផ្សេងៗសេះមន្តលឲ្យស្វែងរកអ្នកមានបុណ្យ, ដំរីសេះនោះ
ក៏ដើរតម្រង់ច្រោះទៅគេហស្ថានដ័យ - ស្នូស្តីនោះ ទើបនាហ្មឺនសព្វមុខ
មន្ត្រីដឹងថា បុរស ២ នាក់នេះមានបុណ្យ ក៏អញ្ជើញបុរសទាំងពីរនាក់នោះ
ឲ្យរឡើងជិះដំរីមក ។ បងឈ្មោះ ដ័យ អភិសេកឲ្យធ្វើជាស្តេចក្រុង
រាជ្យប្អូនឈ្មោះស្នូស្តី ក៏តាំងឲ្យធ្វើជាឧបរាជ ។ វេលាដែលអភិសេក

នោះ ពួកប្រជារាស្ត្រទាំងអស់ ក៏នាំគ្នាស្រែកប៉ោយសំពូសាចុកពាចា៖
“ ជ័យហោង ១, សួស្តីហោង ១, មែនហោង ១ ” ព្រម ៗ
ទាំងអស់គ្នា ។

ហេតុនេះបានជាកើតមានឲ្យពារជ័យ - សួស្តី តាំងពីត្រឹមនោះមក ។

រីឯរឿងសាកទួលនោះ ក្នុងក្បួនចាស់ពណ៌នាថា៖ មានបុរសពីរនាក់
ភ្លេងនឹងគ្នា, បុរសម្នាក់រៀបរីហែមន្តិលការខ្លួន ខ្លះក្រមួននឹងលុញទៀន
ពេល បានឲ្យភ្លេងម្នាក់ ជូនទៅកេងកងស្ថិតក្នុងក្រមួន លុះទៅដល់ព្រៃ
ឃើញឈើធំ ១ ដើម មានឃុំច្រើន, ភ្លេងដែលនឹងរៀបការក៏យកបង្កើនទៅ
ឡើងដើមឈើនោះប្រយោជន៍នឹងយកឃុំ លុះឡើងទៅដល់ចុងឈើ ភ្លេង
ដែលនៅដីក៏យកបង្កើនចេញ រួចយកបន្ទាស្រាស់គល់ថែមទៀត ហើយ
ក៏ត់ទៅប្រាប់ឥឡូវមួយខាងស្រីថា “ ភ្លេងខ្ញុំដែលត្រូវជាគូរប្រសាអ្នកនោះ
ខ្លាចាំនាំយកបាត់ទៅហើយ ។ ” វេលានោះជួនជាជិតដល់ពេលនឹងផ្អឹម
ទៅហើយ មាតាបិតាខាងស្រីបានដឹងដូច្នោះ មិនដឹងជាគិតយ៉ាងណា
ទ័លត់នឹក ក៏យកភ្លេងបម្រើនោះ ទៅផ្អឹមនឹងគូស្រីរបស់ខ្លួនទៅ ។

និយាយពីភ្លេងសាមីខ្លួនវិញ លុះបានឃើញភ្លេងរបស់ខ្លួន យក

បង្កើនចេញ ហើយយកបន្ទាបកស្រាស់ដូច្នោះ ក៏គិតថា “ អញ្ជឹងចុះពី
ចុងឈើ ក៏ចុះមិនរួចដែរពេលនេះ ” ។

គ្រានោះ, មានទៅតា ១ ព្រះអង្គ មកនិម្មិតជាខ្លាប្តី ១ ឡើងទៅស៊ីប្តី
ភ្នំនោះក៏ប្រថុយស្លាប់, លុះខ្លាប្តីទៅតា នោះរៀបនឹងចុះមកវិញ បុរសនោះ
ក៏លបគោរពកន្ទុយខ្លាប្តីសម្រេចចុះមក រួចមកដល់ដី ហើយក៏ម្នីម្នាគេទៅផ្ទះ
ដែលរៀបមន្តលក្ខណៈនោះជាប្រញាប់ ដល់ហើយក៏ឡើងលើផ្ទះឃើញ
ភ្នំខ្លួនកំពុងតែក្រាបផ្អឹមជាមួយនិងប្រពន្ធខ្លួន ខឹងខ្លាំងណាស់ ក៏ចាប់ដាវ
កាប់ភ្នំទ្រុស្តមិត្តនោះស្លាប់ទៅ ។ ឈាមខ្លាប្រឡាក់កន្ទេលឡើយដែល
ផ្អឹមនោះអស់ ។ ពេលនោះអាចារ្យក៏សូត្ររម្លាប់ចម្រើនហើយឲ្យសាយក
កន្ទេលដែលប្រឡាក់ឈាមនោះចេញទៅ ។ ឲ្យយកកន្ទេលប្តីមកក្រាល
រួចឲ្យបុរសដែលជាសាមីខ្លួននោះផ្អឹមចងដែរឡើងវិញ ។

ហេតុនេះ, បានជាភ័ក្ត្រមានរឿងសា កេ ឆ្នេល - ល កក កេ ឆ្នេល
តាំងពីត្រឹមនោះមក ។

រឿងនេះដែលឲ្យមាន រៀងដ្ឋឈើនោះ តាមក្បួនចាស់ដំណាលថាៈ
“ កាលព្រះរាមប្រាបលង្កា បាននាំនាង សេ តា និងពួកពា លរ ជា
បរិពារ, ដល់មកព្រះពន្លាត្នក្នុងព្រៃហ៊ុមពាន្តក៏ឈប់ទៅទីនោះ ។

ត្រាពោះ, មានសី ១ អង្គ មកអភិសេកឲ្យពាគ្រោះរាម មិនខាន
សេតា អស់ពួកតាទេវតាំងឡាយ ក៏បបួលគ្នាទៅកេបះផ្លែឈើធំៗ
តាមនិស្ស័យសត្វមកប្រគេនសី ។

ហេតុនេះ បានជាឲ្យកើតមានរឿងផ្លែឈើ តាមរឿងនេះ ជាទំលាប់
តាំងពីដំនាន់នោះ លុះមកដល់បច្ចុប្បន្ននេះ ។

សម្តែងមកតាមហេតុដើមដែលជាប់ជាទំនៀមនិមួយៗ តរៀងមក
ដោយសន្ធិប្បវិទ្ធា អស់សេចក្តីភ័យរលាកឯងហោង ។

បទនគររាជ

នគររាជតាំងតាមព្រះនគរ ឮខ្មារខ្មួរគ្រប់រាជម្លប់ដៃនដី
 ឆ្ពោះត្រង់នគរវត្តរដ្ឋល្បាញល្បឿ ប្រាសាទកំពូលត្រីទង់ជ័យជាតិ,
 ភ្លេងនគររាជជាគ្រូជំនុំ ជោគស្នូស្តីចេស្តាមហាពិណាពាទ្យ
 គោរពរាជដំណើរស្តេចយាងយាត សម្រាប់ជាកិត្តិយសឈ្មោះ
 នគរ ។

នគររាជអើយនគររាជរម្យ រសៀលស្រទំរង់ដូចផ្កា
 លាស់សម្លេងប្តីលៃតាមថ្នាក់ទ្រ ត្រូវសម្លេងស្តួរខ្លួនគ្រឹមៗ ។
 លើសស្រណោះអស់សម័យថ្ងៃទន់ល្ងាច លេងភ្លេង
 នគររាជពិរោះដំ ស្រងូតស្រងាត់ថ្វាយក្សត្រយស្តេចចូលផ្ទំ
 លើទៃនរត្តរម្យផ្ទំវែរបនែបខ្មើយ ។ កែបជាខ្នល់កល់ខ្នងកង
 ប្រឹស្តាង្គ^(១) ព្រះស្នំគង់ម្ខាងកាងកៀកព្រងើយ ប្រកិតឧរា
 ព្រះកាណ៍^(២)ស្តាប់ហើយ នគររាជអើយគួរឲ្យមានសប្បុរសៈ ។

១- ព្រះប្រឹស្តាង្គ "ខ្នង" ។ ២- ព្រះកាណ៍ "ត្រចៀក" ពាក្យកស័ព្ទ ។

បទស្តេចផ្ទំ

ព្រះអង្គស្តេចផ្ទំ ក្នុងព្រះបន្ទំ លើទែនរត្នមណី ជាទីសុខ-
 សាយ ស្តេចផ្ទំសម្លី ព្រះសំហែបហាយ គួតសព្វកាយ
 សាយសត្វទុរ្យ(១) ។ លើរងព្រះសិរ តែបអង្គទាំងទ្វេ អែប
 កាយទាំងគូ ជាហុំមរូបនាគ ទ្រង់ស្លៀកទទួរ ពីត្រឹមទុរ
 ដល់ព្រះសួរង(២) ។

ស្តេចផ្ទំស្តាប់ស្តាប់ ជួនជំនោរខ្យល់ ផាត់ដល់ម្តង ។
 ថែមសួរទ្រប្បី ដីត្រីផ្សំផង ប្វាយព្រះប្បាស់ប្បង កំដរស្តេចផ្ទំ ។

ស្តេចផ្ទំស្តាប់ហើយ មហោរីរោទ៍ឆ្លើយ ពិរោងដំ តារី
 សករិទ៍ ដីតាក្រមុំ ប្រៀងបទស្តេចផ្ទំ សមដោយសម្លេង ។
 សមរូបនារី សមនិងទែនទី សមដោយគ្រឿងភ្លេង សមរូបរង្សី
 ចក្រីនៅក្មេង សមបារមីព្រេង ព្រះប្រឹយមហាក្សត្រិយ៍ ។

ស្តេចផ្ទំស្តាប់ស្តាប់ ពីពេលព្រលប់ លុះអប្រាត្រស្ងាត់

១- ព្រះទុរ "ទ្រង់" ។ ២- ព្រះសុរាជ "ក" (ព. រ. ស.) ។

ទ្រង់តើនចាកទែន ព្រះបែនបក្រពត្តិ ឡើងទែនមណីវត្ត
កងក្រឡាបន្ទំ ។

បបិមទៀបព្រឹក សួរសំពួសន្លឹក គ្រឹកគ្រេងធរណី ដោយ
សារសំពួន្លេង ក្រមក្មេងនារី ដោយព្រះភ្លឺមី ទ្រង់ទឹកសាត្ត ។

x x x

បទព្រះរោង

ឌុំស្របដើយ ស្របរវៃតែង មានភ្នំកែវង ធំហើយវែងផង ។

x + x

បទជ្រនសម្ងាត់

ស្រណោះអកយំ នៅភ្នំតិស្ស រស្មីស្រណោះអកប្លិរ នៅភ្នំ
ប្រសិទ្ធិ របងរមាស របងដី របងបួនស្រី ចាក់ទឹកមីនលេច ។
បងដើរក្នុងព្រៃក ស្លាប់ខ្វែកវាយ បងដើរខ្នងភ្នំ ស្លាប់ឃ្នុំ
យកង្កា ។ យកតាំងព្រំប្រាំង ញាក់ដល់វិស្ស រស្មីស្រណោះ
យកង្កា បំពេញក្បាលទឹក ។

x x x

បទសំពោង

ស្រីសំពោង ចេញពីក្នុងលោង ញឹកញាប់ទៅណា ដៃ
ធ្វេងកាន់ប្តាំ ដៃស្តាំកាន់ស្នា ញឹកញាប់ទៅណា យកស្នា
ឲ្យបង ។ បងសុំស្នាស្រី ស្រីប៉ាស្នាគ្មាន បងចាប់ដៃបាន
ស្នាពេញទាំងប្តាំ ។ គ្រងស្នានិងម្លូ បួនឲ្យបងបាន ឯគ្រង
ខ្លួនប្រាណ ឲ្យមិនបានទេ ។

សំពោងផ្ការាំង យកដៃទៅយ៉ាង ក្នុងរាំងសំរិទ្ធិ ដៃញ៉ាំង
បាយអ រៀបថ្មប្រកិត ក្នុងរាំងសំរិទ្ធិ យកស្រីឲ្យបាន ។
x x x

បទសារិកាកែវ

សារិកាកែវឆ័យ សារិកាកែវកើប បងល្អឲ្យសើប ម្តេចក៏
ស្រីយំ គន់មើលដើងសក់ រត់ផ្លូវរមេញ គន់មើលដើងធ្មេញ
ល្អឆ័យសមផង ។ សារិកាកែវឆ័យ សារិកាកែវកង
ស្តីផ្អែដំបង ប្របឹកគ្នាលេង ស្លាបវិចារក្បាប់ មាត់វាធ្វើឆ្នៀង
ប្របឹកគ្នាលេង លើមែកព្រឹក្សា ។
x x x

បទដាត់ដាយ

ស្បែនេះស្បែតំណា	ស្បែនេះស្បែតំណា
ស្បែលោកមេបា	ឲ្យក្រវាត់បើកបាយស្រី ។
ដារឆើយដារដែក	ដារឆើយដារដែក
ដារនេះបម្លែក	បានមកពីកំពង់ស្វាយ ។
ផ្លែពីឪពុក	ស្រាបពីអ្នកម្តាយ
ដារដែកកំពង់ស្វាយ	ឈ្នះមារសត្រូវ ។

x x x

បទបំពេ

ខ្មៅឆើយស្រីខ្មៅ ខ្មៅឆើយស្រីខ្មៅ ល្ងាចណាបងទៅ
 ខ្មៅចាប់ឆ្កែបង ។ អាណាខ្មៅនាងចាប់ អាណាខ្មៅស្រីបង
 ខ្មៅចាប់ឆ្កែបង ល្ងាចបងទៅលេង ។

កំប៉ៅ ៗ ឆើយ បានទូកពីណាឆ្នង មានតែទូកបង
 ឆ្នងកំប៉ៅអូស្តប ។ ថ្ងៃឆើយអ្នកថ្ងៃ ថ្ងៃឆើយអ្នកថ្ងៃ

ខ្ញុំដូចថ្ងៃ នរណាហៅថ្ងៃមក ។ កាំភ្លើងចាំជ្រែង ដារវែង
ចាំប្រក បុរសណាហៅថ្ងៃមក បានជាព្រលប់អ្នកដល់ ។

× ×
×

បទដំរើយោលដៃ

ដំរើភកទក បរមកបិញាប អួនអើយកំខាប
សណ្តានដិនអើយ ដំរើបងទេ ។ ដំរើបងមួយ ឈ្មោះវិអាស្នូន
បរទៅស្រកយួន ពីព្រឹករិលល្ងាច ។

× ×
×

បទអាឡេ

អាឡេ ។ អើយទៅបាញ់ប្រវឹក បាញ់ដាំងត្រូវទឹក
ត្រូវគុម្ពស្រងៃ ។

× ×
×

បទដាត់ដាយ

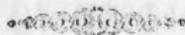
ព្រហ្មាមង្គ្គាយរះ ចេញមកសំពះ ពេលាបានហើយ
អនឃើយស្រីអន សូមបើកវាំងនន សូមអនមកផ្ទឹម សូមទាំង
បាំងផ្លិត សូមទាំងបាំងដៃ សូមអនមហាវ្លៃ ពេលាបានហើយ !

ចប់ចម្រៀងព្រៃពេលី ដោយសារងូប

ភាគទី៣

សេចក្តីពន្យល់ខ្លីៗ និងដៃនាំបៀប

ខ ១- ប្រែប្រួល

ជើងមុំ អ្នកដូរ ទៅតែដទៃបាន

ជើងទី ២, អ្នកដូរ ទៅតែដទៃទៀត ដើម្បីស្នង់ចិត្តថ្ងៃម
មាតាបិតាខាងកូនស្រី, បើប្រហែលជាសង្ឃឹម

ជើងទី ៣, ត្រូវឲ្យរៀបស្នាមបន្តិចបន្តួចតាមគួរសមយកទៅផង
គឺត្រូវរៀបឲ្យមានគូ ។

(ក្នុងតោក ១ ឬ ផែនពាន ១ ត្រូវរៀបម្តូរខ្លះ ស្វាខ្លះ ថ្នាំចុកខ្លះ
កំបោរខ្លះ) ។

ខ ២- ដណ្តឹង

គេស្រីអ្នកមុខអ្នកការ ៣ នាក់ ដែលមានគូស្រករល្អមិនដែលអភ័ព្វ
ឲ្យធ្វើជាអ្នកដូរទៅនិយាយដណ្តឹង ។ ត្រូវរៀបរើសម្លាច ១ គឺ :
រង់(១) គេត្រូវក្រាលកន្សែងបញ្ចាញ (ច្របុច) រៀបគ្រឿងប្រអប់
ស្នាគ្រប់ប្រដាប់ ព្រមទាំងស្នាម្នូរ, ថ្នាំចុក, ស្វាផ្ទា, កំបោរ មានរបស់កំដរដែ

១- បើធានរង់ ប្រើជាសម្រាក ឬ ជាសស្ត្រាន់តំណាង ។

ទៅផង គឺមានស្វាម្បជួបកាលនៃកូន ប៉ុន្តែត្រូវថែមឲ្យមានជាផ្ទៃឈើ ឬ
នី ១ គូ ឬ ៦ គូផង ។

ខ ៣--មហានិយាយកាវ (តិ)

អ្នកដូរតាំងហាមកដូនមេចាប្រុស ត្រូវមានថង់រង, ពានស្រា
(ស្រា ១ ដបតូច និងកែវតូច ៗ ១ គូ) អ្នកដូរស្រី ត្រូវប្រើនិសម្បត
ជវែល ។

ខ ៤--ទទួលអំណរ

ស៊ីស្លាជីក - ស្លាកស្បែក

មានក៏សុភាបណ្ណ ការជំនួបបន្តិចបន្តួច ៥ ឬ ៦ គូ ។
ធ្វើតែក្រុមញាតិនិងអ្នកជិតខាងប៉ុណ្ណោះ (បើមិនធ្វើចាំធ្វើរមទៅលើស្ងាត់
ក៏បាន) ។

ខ ៥ - សិស្សាធំកំដាប់ពាក្យ

ត្រូវរៀបកស្តីស្តុកស្តុកបណ្តាការយ៉ាងច្រើន ព្រមទាំងរបស់កំដាប់ចិត្ត គឺមាន
 ប្រាក់ និងគ្រឿងអាភរណៈទាំងពួងតាមកម្លាំងធនធាន ដោយគួរសម ។
 ត្រូវអញ្ជើញញាតិមិត្តល្បីនៃក្រុមហ៊ុន ហាង រោងចក្រ ។ សម័យថ្មី
 នេះ, ខ្លះគេលើកទៅរួមដល់ថ្ងៃស្អែកណាតែម្តងក៏មាន ស្រេចហើយតែ
 និងព្រមព្រៀងគ្នាទាំងសងខាង ។

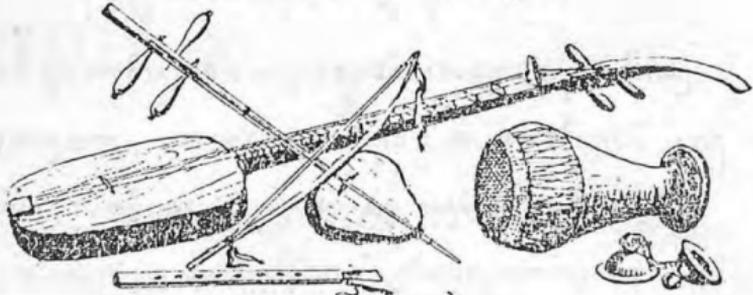
ខ ៦ - ជួនពេលវេលាចេកមាស

គប្បីតែជួនពេលវេលាចេកមាសរួមជាមួយ និងជួនរបស់កំដាប់ចិត្តនោះ
 តែម្តង គណៈលំដាប់កំដាប់តាមក ។

ឯពេលវេលាចេកមាស ត្រូវទាំងប្រុសគេហោរាចារ្យមើលឲ្យ រៀបជា
 សេចក្តីសរសេរលើក្រដាសក្រហម ដាក់ក្នុងស្រោមក្រហម ក្នុងលំដាប់
 ពាន ១ ជាប់ ២ ជាប់ មាននៃលាវ ១ គូ, តែ ១ គូ, ចេក ១ គូ រម
 ទៅផង, ប៉ាន់ត្រក្រហម, លេងភ្លេងហែតាំមុខឡើងទៅជួនលោកមេ ទា
 ដូចមានផែនទីពន្យល់តទៅនេះ :

(សេចក្តីពេលវេលាមានជាតំរូវនៅទាំងចុង)

វ័នទីហៃពេលាចេកមាស

ស្លាវ

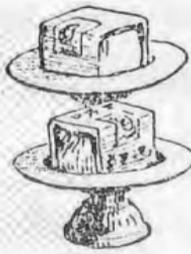
អំត្រ

ពេលា

ចេក

តែ

ទំ

១ ៧- កន្លែងសង់រោងមង្គលការ

១- គ្រូសង់រោងផ្កាស្វា ៣ ល្ងង់ សំរាប់ឲ្យកូនប្រុសនៅ (គ្រូវើស ទិសតាមក្បួនហោរាសាស្ត្រ) ។

២- រោងចុងកៅអីកំណត់ល្ងង់ទេ ឲ្យល្មមតែធ្វើការបានស្រួល ។

ទិសសង់រោងផ្កាស្វា

ដលូន	}	ទិសទក្សិណ
តិសាទ		
អាសាឆ		ទិសបស្ចឹម
កាត្តិក		ទិសឧត្តរ
បុស្ស		ទិសបូព៌ា

ពីបុរាណកាល គេរាប់ខែទាំង៥ នេះ ថាជាខែមានបូក្សល្អ គេនិយម រៀបមង្គលការតែក្នុងខែទាំង៥នេះ ហោរាចារ្យគន់គួរលេខអត្តៈ រកពេលា រកសី គំនៅតែក្នុងខែទាំង៥នេះដែរ ។ តែឥឡូវនេះ គេក៏បានគ្រប់ខែ ទាំងអស់ៗ បើដូច្នោះតាមតែសន្និដ្ឋានចុះ ជឿណាក៏បានមិនជឿណាក៏បាន។

ពិធីមង្គលការ

ទម្លាប់ទំនៀមរៀបមង្គលការអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ខ្មែរ តាំងពីបុរាណ រៀងមក លោកបានកំណត់ទុកជា ៣ ថ្ងៃ :

១៨ - ថ្ងៃទី២ (ស៊ីកំណត់)

ត្រូវប្រជុំញាតិមិត្ត នៅព្រឹកថ្ងៃសុក្រព្រះពុទ្ធមន្ត ដូនភ័ស្តុការ
បណ្តាការម្តងទៀតសំរាប់ស៊ីស្វាកំណត់ និងរៀបរយវិធានការផ្សេងៗ ។

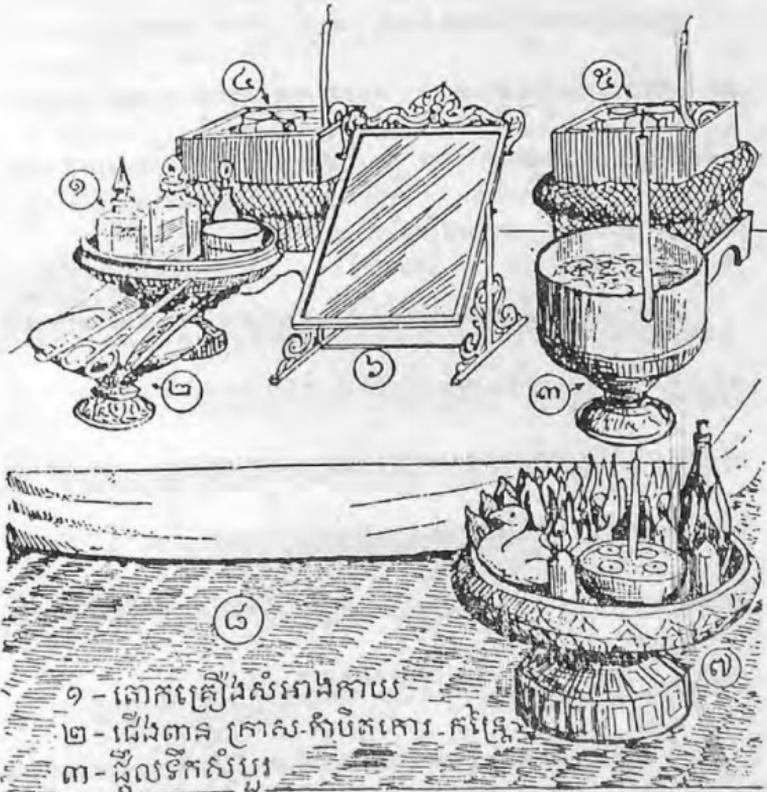

១៩ - ពិធីកាត់សក់ - ចំរើនព្រះពុទ្ធមន្ត

ក) ពិធីកាត់សក់

កាត់សក់ត្រូវរៀបត្រៀងសំអាងតាយ : ក្រាស, តាំបិតការ,
កន្ត្រៃ, ទឹកស្អុយ ១ ថ្នាំ, ថង់រង ១ គូ, កញ្ចក់ធ្លុះ ១, រណ្តាប់ទ្រទឹប
ព្រះពិស្តុការ ១ ប្រដាប់ (រៀបដាក់នៅមុខសាមីខ្លួន) ដូចមានផែនទី
និងសេចក្តីពន្យល់តទៅនេះ :-

វិធីនិទិកាភិសិក

១- តោកគ្រឿងសំអាងកាយ

២- ជើងពាន គ្រាស-កំបិតគោរ-កន្ត្រៃ

៣- ដួលទឹកសំបូរ

៤- } ឯងរង

៥- }

៦- ភ្នំភ្នំភ្នំ

៧- ឡោវាម្យុព្រះពិស្តុការ

៨- សាមីខ្លួនភូមិសុខ

សេចក្តីពន្យល់អំពីរបៀបកាត់សក់

បុរាណលោករៀបចំកាត់សក់ឲ្យកូនស្រី-ប្រុស តាមរបៀបខាងលើ
នេះ នៅពេលរសៀលដូចគ្នា ។ កូនស្រីកាត់សក់នៅលើផ្ទះ, កូនប្រុស
កាត់សក់នៅក្នុងកេងផ្កាស្លា ។ ប្រដាប់ប្រដានិងគ្រឿងសំអាងកាយ
ត្រូវរៀបចំរៀងខ្លួន, ឯថង់រងត្រូវចែកគ្នា ១ ម្នាក់ ។

ឥឡូវនេះ, គេនិយមកាត់សក់រួមតែខ្លួនគ្នាតែ ១ ទៅហើយ គឺគេកាត់
ម្តងម្នាក់, ហេតុនេះបានជាខ្ញុំរៀបថង់រងទាំងពីរឲ្យនៅក្នុងទីតែមួយ ។
ចំណែករណ្តាប់ព្រះពិស្តុការ គេត្រូវរៀបឲ្យមានពីរប្រដាប់ ព្រោះជាងស្រី
កាត់ឲ្យកូនស្រី ជាងស្រីនោះគេយកម្នាស់របស់គេទៅហើយ ។ លុះដល់
ជាងប្រុសកាត់ឲ្យកូនប្រុស ជាងប្រុសនោះក៏គេត្រូវយកម្នាស់គេទៅផ្នែកទៅ
ទៀត, ត្រង់ណោះស្រេចតែលែលកចុះ ។

អំពីធម៌ផ្តុយ - បុរាណលោកកាត់សក់ឲ្យកូនស្រី លោកឲ្យកូន
ស្រីអង្គុយរាបនៅកន្លែងឬព្រំ, ហើយដាក់ជើងម៉ឺង១ ឲ្យល្មមតែចុះគ្រឿង
ប្រដាប់ទាំងអស់ពីមុខ (ដូចមានផែនទីពន្យល់ស្រាប់) ។ ដែលលោករៀប
ឲ្យអង្គុយរាបយ៉ាងនេះ ព្រោះចាស់ទុំស្រីប្រុសដែលទៅអង្គុយកំដរនោះ

(១)

លោកអង្គុយក្រោម មិនសមរម្យនឹងឲ្យកូនទៅអង្គុយកៅអីសំយុងដើម
ខ្ពស់ជាងចាស់ទេ ព្រោះអស់លោកចាស់ខ្ញុំចាំនឹងខ្ញុំ លោកប្រកាន់ណាស់
អំពីការវត្ថុនេះ ។

តែមកដល់សម័យទំនើបនេះ លោកជាមាតាបិតាចូលចិត្តតម្កើងកូន
ឲ្យខ្ពស់ជាងខ្លួន ភ្លេចគិតដល់ថានន្តរសក្តិក្មេងនឹងចាស់សោះ ។ ចំណែក
ឯក្មេងវិញ គេថាគេពិបាកបត់ដើមណាស់ ឬ ថាបត់ដើមមិនកើត ។
ចុះកាលពីស៊ុកណាត់ក៏យើងអង្គុយរាបកើត, កាលលោកចំរើនព្រះតុខ្លួន
ក៏អង្គុយរាបកើត, កាលសំពះផ្ទឹមក៏អង្គុយរាបកើត, ចុះដល់ទៅពេលកាត់
សក់ ហេតុដូចម្តេចក៏ថាអង្គុយរាបមិនកើត ? ខ្ញុំគ្រង់ណោះសូមលោកអ្នក
ពិចារណាចុះ ។ ខ្ញុំគ្រាន់តែដំណាលដូនឲ្យបានជ្រាបប៉ុណ្ណោះទេ, លោក
អ្នកសម័យនិយមធ្វើយ៉ាងណាក៏ស្រេចទៅចូលចិត្តចុះ ។

រីឯកូនប្រុស ត្រូវរៀបតុ-កៅអី ដូចសត្វវិល្លិច្ឆ័យនេះត្រូវហើយ ព្រោះគ្នា
នៅរោងក្រាលកន្ទួលផ្ទាល់នឹងដី ។ ជំនាន់ដើមស្រុកក្រកៅអី រកអ្វីឲ្យ
អង្គុយមិនបាន គេយកគ្បាល់បុកអង្ករ មកផ្គាប់ឲ្យអង្គុយជំនួសកៅអីក៏មាន ។

១- បើបងឲ្យសាមីខ្លួនអង្គុយកៅអីក៏បាន តែត្រូវរកកៅអីឲ្យចាស់ខ្ញុំចាំនឹងខ្ញុំអង្គុយឲ្យបាន
គ្រប់គ្នាផង ទើបសមរម្យ ។

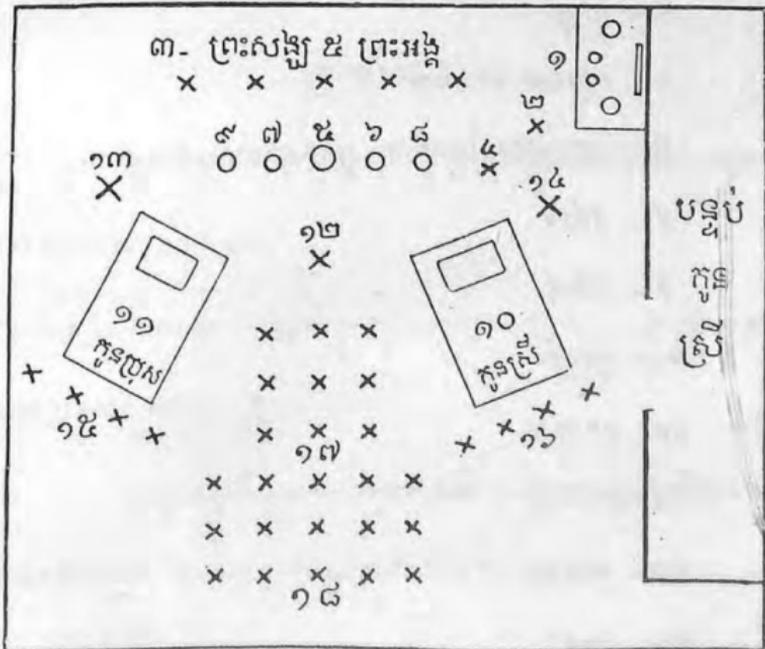
រឿងកាត់សក់នេះ គ្រេចតែលោក-អ្នកធ្វើឲ្យស្រួលចុះ ព្រោះជាភិក្ខុ
សំរាប់បំពេញពិធីយកសិរីជ័យជាគរទេ, ព្រោះសក់យើងបានកាត់ស្អាតរួច
មុនទៅហើយ. កូនស្រីខ្លះក៏បានអិតសក់នៅហាងរួចអស់ទៅហើយដែរ។

ខ) ពិធីចំរើនព្រះពុទ្ធមន្ត

ចំរើនព្រះពុទ្ធមន្ត គេត្រូវរៀបចំកន្លែងឲ្យត្រឹមត្រូវ គឺឲ្យមានតុកូប ១ ល្មមជាភាសនៈ គាំភ្លើងសក្ការៈ និងព្រះពុទ្ធរូបជាដើម ។ កុំនោះរៀបរាក់ នៅមុខជាប់នឹងជញ្ជាំងបន្ទប់កូនស្រី, ដូចមានគំរូរៀបចំ រាងក្រោមនេះ :-

ផែនទីកន្លែងចំរើនព្រះពុទ្ធមន្ត

១៨
ម៉ាត់ឆ្នើរ

នៅលើតុកូបព្រះពុទ្ធរូបត្រូវមាន : ១- ព្រះពុទ្ធរូប, ២- ទិដ្ឋិស្រស់, ៣- ប្រដាប់
នោកតូប - ខៀវ, ៤- ស្វាធម៌ទ្រង់ច្រៀងកន្ទុយប្រើស ១ ។

រណ្តាប់ចំរើនព្រះតុន្តមន្តដូចមានដែលដឹងខាងលើ

- ១ - តុតម្តល់ព្រះតុន្តមន្ត និងគ្រឿងសក្ការៈបូជា
- ២ - ស្វាធម៌ទ្រង់គ្រឿង
- ៣ - ព្រះសង្ឃ ៥ អង្គ
- ៤ - ផ្តល់ទឹកសំបូរ
- ៥ - ផ្កាស្វា
- ៦ - អង្គរជ័យ និងពតិល
- ៧ - រោកដាក់ទៀនពតិល - ម្តូរទឹកស្វាសំរាប់ដោតផ្កាស្វា
- ៨ - ថង់រង
- ៩ - ថង់រង
- ១០ - កូនស្រី
- ១១ - កូនប្រុស
- ១២ - អាចារ្យ
- ១៣ - អ្នកមហា
- ១៤ - អ្នកផ្លូវ
- ១៥ - កម្លោះ ៤ នាក់ កំដរកូនប្រុស

១៦- ក្រុមព្រហ្មចារិនី ៤ នាក់ កំដរកូនស្រី

១៧- ចាស់ទុំ

១៨- ភ្ញៀវ

១៩- អ្នកវាយឃ្មោះ

ត្រូវចាំថា :

ក - រៀបចំយ៉ាងណាចៀសវាង កុំឲ្យសាមីខ្លួនទាំងពីរនាក់បែរមុខ
ទៅទិសខាងលិចឲ្យសោះ ។

ខ - កុំភ្លេចថា កូនស្រីត្រូវអង្គុយនៅមុខបន្ទប់ខ្លួន ឬ នៅទន្ទឹមទង
លោកគ្រូដើមអាសន៍ ។

គ - កន្ទេល ឬ កំពលសំរាប់កូនទាំងពីរ ត្រូវក្រាលឲ្យឈៀងឈម
មុខបន្ទប់រកគ្នា ដូចមានក្នុងផែនទីខាងលើនេះជាការស្រាប់ ។

ខ ១០-១១ រណាប័រសៃនប័រដីដូនដីតា

ញាតិការ ៧ សន្ទាន

១- ចំអាប ១ គូ

២- បរិវេម ១ គូ

៣- ម៉ាន់ស្មៅ ១ គូ

៤- ក្បាលជ្រូកស្មៅ ១ គូ

៥- បាយចានធំ ១ គូ

៦- ទឹក ២ ផ្លូល

៧- ស្នាបារី ២ ពាន

៨- កន្ទួល ១, ខ្នើយ ១ ក្រាលសំពត់សពីលើ (ក្រាលឈមមុខ
រៅរកទិសដង្ហើមរស់) ។

៩- បង់រង់ទាំងពីរ និងពានស្រាទាំងពីរ

១០- ទៀបបើកបាយស្រី ១ គូ

១១- ផ្លូលទឹកសំបូរ និងអម្បោះបង់ដៃ

១២- ប្រណាក ១ ឬ អកកប្រោរ ១ “ សំរាប់កូនស្រីកាន់ ”

១៣- ងាវ ១ (សំរាប់កូនប្រុសកាន់) ។

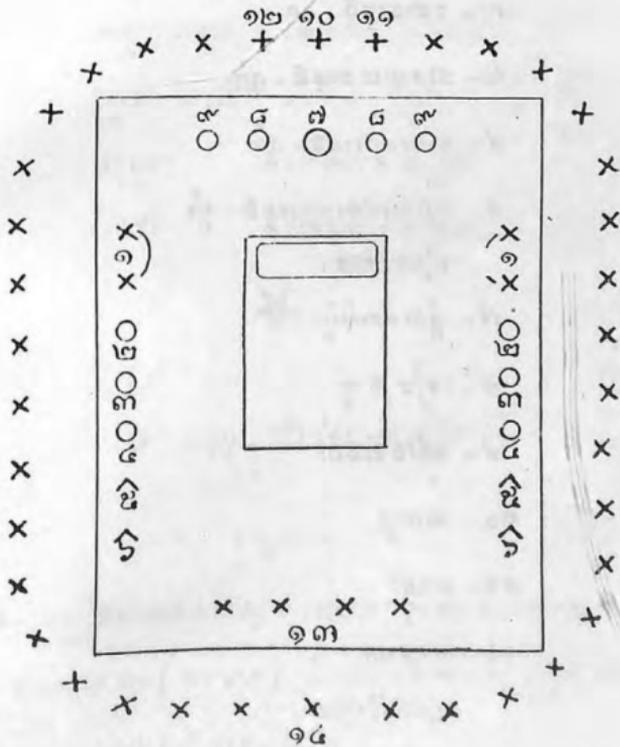

ខ ១០-១១ (តិ)

របៀបរៀបសេន

- ០ -

— ជំនឿរៀបសេន —

(មានសេចក្តីពន្យល់នៅខាងក្រោយ)

ត្រូវមានចាន ១, សម - ស្លាបព្រា ១, កាំបិតស្នា ១, ពន្លឺឆ្នុតនៃ ១ (សំរាប់ចាប់សំណែន ទាំងពីរប្រដាប់) ។

ត្រូវយកស្រាពិពាន ឬ ពិអ្នកមហា មកផ្លុំចងក្រងលើសេននៃសចាប់ដាក់ចាននោះ ។

រណ្តាប់រៀបសែនតាមកិច្ចដេនធីខាងលើ

១- ផ្តល់ទឹកម្ខាង ១, ពានស្វាបារម្ភម្ខាង ១

២- បរិស្ថេរឆ្នុង - ស្តាំ

៣- ចំណុចឆ្នុង - ស្តាំ

៤- ចានបាយឆ្នុង - ស្តាំ

៥- ម៉ាស៊ីនស្រោចឆ្នុង - ស្តាំ

៦- ក្បាលជ្រកស្រោចឆ្នុង - ស្តាំ

រៀបដាក់ពីមុខ :

៧- ផ្តល់ទឹកស្អុយ

៨- ខ្សែប ១ គូ

៩- ថង់រង់ទាំងពីរ

១០- អាចារ្យ

១១- អ្នកផ្លូវ

១២- អ្នកមហា

រៀបដាក់ពីក្រោយ :

១៣- អ្នកកំដៅ

១៤- ញាតិដ៏វិញ :

ជំនឿមរតន៍ប្រចាំថ្ងៃ

អាទិត្យ	នៅទិស	ឧត្តរ
ចន្ទ	នៅទិស	និរតី
អង្គារ - ពុធ	នៅទិស	ឦសាន
ព្រហស្បតិ៍	នៅទិស	បូព៌ា
សុក្រ	នៅទិស	អាគ្នេយ៍
សៅរ៍	នៅទិស	ទក្សិណ

ខ ១៣- ជំនឿខាន់ស្នា

រណ្តាប់:

- ១- គ្រឿងសំអាងយ៉ាងល្អ ១ ប្រដាប់ រៀបដាក់លើតោក ១ ឬ ពានប្រាក់ - មាស ១ (តាមមាន) គឺម្សៅមៀត ទឹកអប់ ប្រេង រល។
- ២- កញ្ចក់ធ្លុះមុខ ១ មានជើង ។
- ៣- ក្រាស់សិតសក់ ១ ឬ ២ តម្កល់លើកូនតុមាស ឬ ប្រាក់ ។
- ៤- ឆ័ត្រល្អព័ណ៌ក្រហម ១ តម្កល់លើតោក ឬ តុប្រាក់ ។

៥- បេកមាសពីស្មិត និងនិកៃលាវ ២ ពាន ដែលគេជូនពីព្រឹក
ជាមួយពេល ។

៦- ដូងខ្លី ១ ចិតទៀត្យល្អ គម្ពល់លើពាន ១ ព្រមទាំងកូន
ស្វាបព្រាកូច ១ ផង ។

៧- ថង់រង ១

៨- ទឹក ១ ផ្លែល

៩- ម្តាយ

១០- ឥតុក

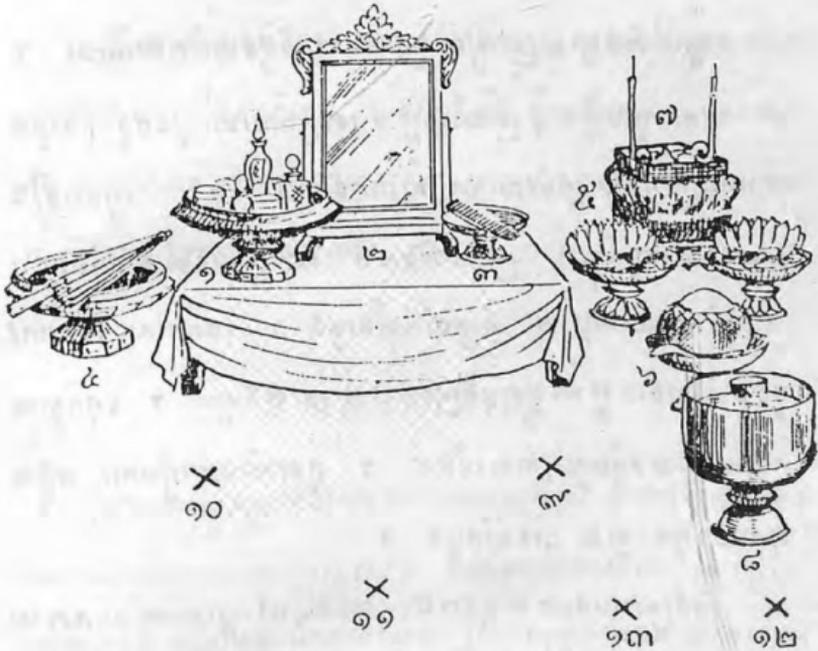
១១- កូនស្រី

១២- អ្នកផ្លូវ

១៣- អ្នកមហា

— រណ្តាប់រៀបចំស្នាដៀបតាមជ័នទីខាងក្រោមនេះ —

ក្លែង:

ប៊ុតក ១

២ ១

អ្នកប្រៀន ១

របៀបរៀបដាវខាន់ស្លា

រណ្តាប់ទាំងឡាយត្រូវរៀបចំដូចមានផែនទីដូចជាប់ខាងលើនេះ ។

យកកន្ទួលថ្មី ១ ឬ ត្រៀមយ៉ាងល្អ ១ ទៅក្រាលនៅលើដីចម្រុះ (កន្លែងដែលកូនស្រីអង្គុយស្តាប់លោកសូត្រព្រះពុទ្ធមន្ត) ។ រៀបត្រឿងសំពាង (កញ្ចក់ឆ្មុះ), ក្រាស់សិតសក់ នៅលើជើងម៉ា ១ យ៉ាងល្អ ឬ ក្រាលកំរាលយ៉ាងល្អ ។ ធ្មត់ដាក់ខាងឆ្វេង ។ ចេកមាស នំតែលាវ ដូងខ្លី និងថង់រងអ្នកផ្លូវ និងអ្នកមហា នៅខាងស្តាំ ។ ឥតកម្ពុយកូនស្រីអង្គុយទន្ទឹមគ្នាក្រោយជើងម៉ា ។ កូនស្រីដែលរៀបការ អង្គុយក្រោយឥតក-ម្ពុយ ចាំធ្មត់ដូចគ្នា ។

ភ្លេងត្រូវលេងបទ អង្គររាជ, ខ្វោង, បណ្តែតត្រីសោយ ហើយច្រៀងទំនុករៀបរាប់កាត់តម្លៃកូនស្រី ដែលលើកឲ្យមានថ្មី ។

អ្នកមហា និងអ្នកផ្លូវត្រូវយកផ្លែចេកមាស និងនំតែលាវ ទឹកដូង ដូងឥតកម្ពុយកូនស្រីពិសា ហើយជំរាបថា “ ខ្ញុំជាអ្នកផ្លូវ និងអ្នកមហា សូមប្រណិប័តន៍អញ្ជើញលោកសាមីដើមការ ជាមតាបិតាកូនស្រី ពិសាកំសាន្តនូវផ្លែចេកមាស ដីផ្អែម ទឹកផ្អែម ដើម្បីដាវខាន់ស្លាចំរើនសិរីជ័យមន្តលមហាប្រសើរឲ្យកូនស្រីលោក-អ្នក ដែលលោក-អ្នក រៀប

អាតាហ៍ពិតហ៍ ទុកដាក់ឲ្យមានប្តីក្នុងវិជ្ជារប្បវេណី ជាវិជ្ជារប្បវេណីបុគ្គលក្នុង
មហិមា . . . . .” ។

បើលោក - អ្នកពិសាររួចហើយកាលណា សូមអញ្ជើញតាក់តែង
កាយដោយគ្រឿងគន្ធាតិដោរ មានមេរៀន និង ទឹកអប់ដំណើម ហើយចុះ
កញ្ចក់ សិតសក់ បំពេញកិច្ចប្រសិទ្ធិពរ ប្រកបដោយលក្ខណៈប្រមុខប្រិយ
ជាទីរីករាយឲ្យកូនស្រីរបស់លោក - អ្នក !

✘ ✘
✘

ខ ១៤ - ដំរីពេលា

ត្រូវយកគ្រឿងប្រដាប់ដែលជាវិទ្យាសាស្ត្រប្រើការ ដំរីពេលា សុំដុំ
ពេលាឲ្យកូនប្រុសសំពះស្វាព្រះពរ គោរពលោកមេតា ត្រកូល
រៀមឈ្នុង និងសុំកូនស្រីលោកមេតា ប្រដាប់ប្រដាវតែងកាយចេញមក
ផ្ទឹមនឹងកូនប្រុស តាមពេលដែលហោកពារ្យគន្ធាតិដំរីពេលា
ពេលាចេកមាស ។

✘ ✘
✘

ខ ១៥ - ដោតដ្ឋាស្វា

ច្រៀងប្រដាប់មានទុក្ខចៅ:

១ - កូនកុ ព (ស្តាប់ឬប្រាក់ ឬ មាស) កូច-ធំជាងគ្នាបន្តិចបន្តួច

២- ពានប្រាក់ឬមាស ឬ កែវដើង ៣

៣- ម្លូ ៤៨ សន្លឹក

៤- ថ្លៃស្នាដៃកូច ១ ឬ ស្នាស្នឹង ៤៨

៥- អម្បោះនៅសំរាប់ចង

៦- ទៀនក្រមួនយុំ ៣ (ពងទ្រើសបន្តិច)

៧ ប្រាក់ខាន់ស្នា ១ ណែន ឬ ១៦ រៀល (ជាសាច់ប្រាក់) ។

— ផែនទីដៃតម្កា់ស្នា —

កូនតុ

ពាន
កែវដើង

ចងពាន
តម្រក
ត្នា

ជាស្នា
ដៃត
ហើយ

ក្បួនខ្លះយកម្តុំ ស្លាវៈត្រឹម ៧ - ៧ - ៥ ដំកិតណាស់ គឺ :

ក្តីស្លាច្យង : ម្ភ ៧, ស្លា ៧

ក្តីស្លាម្តុន : ម្ភ ៧, ស្លា ៧

ក្តីស្លាពៅ : ម្ភ ៥, ស្លា ៥

យ៉ាងនេះគេរាប់តាមសក្តិ ហៅថា "អំបូរទុក្ខមសក្តិ-អំបូរមធ្យមសក្តិ-អំបូរសាធារណសក្តិ" ឯចុងក្តីស្លា ដោតឲ្យរួមចុងក្តីបាន សំយាកចុងក្តីបាន ។

ពេលដោតក្តីស្លាត្រូវឲ្យអុជទៀន ១ និងចូប ៣ សរសៃ សុំពរឲ្យសាមីខ្លួនបានសុខបានចម្រើន ។

ឲ្យលេងភ្លេង តាងដំ - សារាយអណ្តែត - សារាយណែនណែន ។

✕ ✕

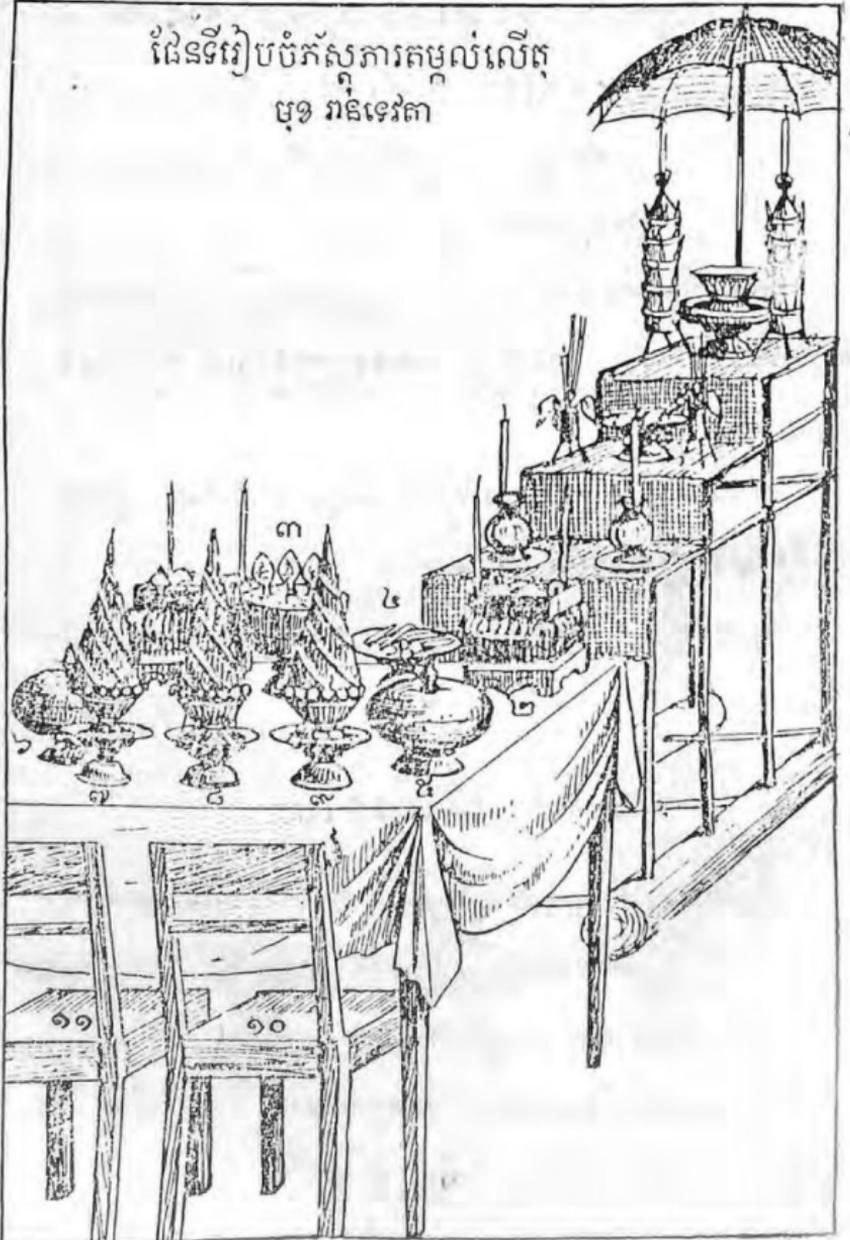
ខ' ១៦ - រឿងចាំពេលា

ដល់ពេលចាំពេលាត្រូវយកក្តីស្លាចាំង ៣ ទៅគម្ពល់នៅកន្លែងទេវតា ។

ពេលកំពុងអង្គុយចាំពេលា :

- លេងភ្លេង ធារី - ស្តេចដើរ ។
- តុ ១ នៅពីមុខកន្លែងទេវតា គេគម្ពល់បង្រំ - ពានអង្គរជ័យ និង ពតិល, ពានម្ល៉ិយ - ស្លាជ័យ - ទៀប - ក្តីស្លា ។

ផែនទីរៀបចំភ័ស្តុភារតម្កល់លើតុ
មុខ វានិទេវតា

រណ្តាប់រៀបចំដាក់លើតុមុខរាជទេវតា
តាមដែលទីខាងលើ

១ } ថង់រង
២ }

៣- អង្គជើយ គេច្រើនដាក់ក្នុងផ្តួលសិរិទ្ធ

៤- ស្វាយ - ម្លូជើយ

៥ } ទៀប
៦ }

៧ } ផ្កាស្វាយ
៨ }
៩ }

១០- កូនប្រុស

១១- អាចារ្យ x x
x

១១៧-

ថ្ងៃទី៣- សំពះដ្ឋីមជាកិច្ចបញ្ចប់មង្គលការ

កាលណាពេលវេលាបានហើយ អាចារ្យបង្គាប់ឱ្យវាយឃ្នោះ ៣ បទ
សាមីខ្លួនកូនប្រុស-ស្រី ត្រូវលើកដៃសំពះ ។

ក្បួនហែក្បួនប្រុសឡើងទៅសំពះផ្ទះ :

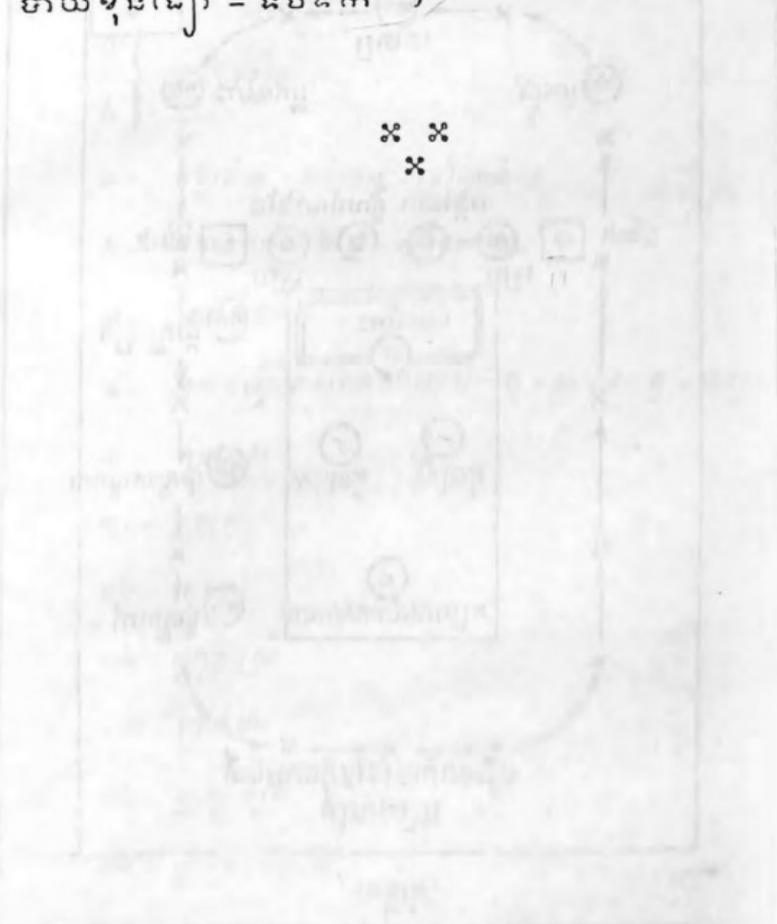
អាចារ្យលីងវ៉ាដើរមុខ

- ១- អ្នកផ្លូវ . . . . . អ្នកមហា
ថង់រង ថង់រង
- ២- ពានអង្ករជ័យ - ស្វាជ័យ (១ នាក់)
- ៣- ពានម្លូជ័យ - ស្វាជ័យ (១ នាក់)
- ៤- ទៀបបើកបាយស្រី (២ នាក់)
- ៥- ផ្កាស្វាច្បង
- ៦- ផ្កាស្វាកណ្តាល
- ៧- ផ្កាស្វាពៅ
- ៨- សាមីខ្លួន

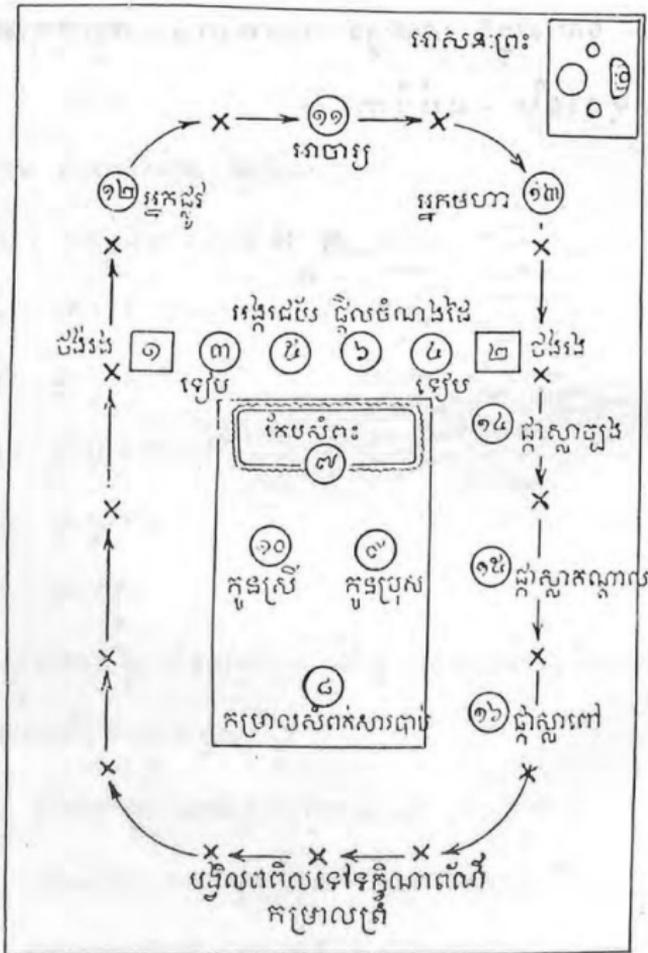
អ្នកភ្លេងត្រូវទៅលើផ្ទះ ជិតកន្លែងផ្ទះ ដើម្បីងាយហៅប្រើឱ្យកំបើកកំនែន
កំបើកបាយស្រី, កំសាកខ្មែល ។

- សំពះផ្កាស្វា លេងភ្លេង ព្រះថោង ។
- បើកកំនែន លេងភ្លេង អន - សសរកន្លោង ។
- កូនស្រីចេញមក លេងភ្លេង ជាងឆាត ។
- ផ្ទឹម លេងភ្លេង ឆាតត័ន្ទ ។

- បង្កើតពតិល លេងភ្លេង ដុំគ្រែ ។
- បង្កើត លេងភ្លេង ងាយខុន ។
- ចូលទៅក្នុង លេងភ្លេង លោមធាង - ងាយខុនតូ - ងាយខុនដៀវ - ធម៌ធីតា ។

— ផែនទីសំពះដ្ឋីប្រ —

រណ្តាប់រៀបសំពះដ្ឋានតាមកិច្ចដែលនឹងទាដលើ

វាយតាមមនុស្សគឺដំណាក់

- ១ } ... ថង់រង
- ២ } ... ទៀប
- ៣ } ... ទៀប
- ៤ }

៥ - អង្គជើយ - ពតិលម្លូ - ទៀនពតិល

៦ - ផ្តល់ទឹកចំណងជ័ង - ទៀនពេលា

៧ - កែបសំពះ

៨ - កំរាលធ្វើអំពីសំពត់សារបាប់ - ឬ - ផ្កាមាស ឬ - ល្បើក

៩ - កូនប្រុស

១០ - កូនស្រី

១១ - អាចារ្យ

១២ - អ្នកផ្លូវស្រី

១៣ - អ្នកមហា

១៤ - ផ្កាស្លាច្បង

១៥ - ផ្កាស្លាកណ្តាល

១៦ - ផ្កាស្លាបួន

កន្លែងសំពះដ៏ម

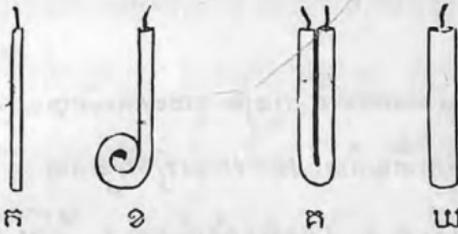
ត្រូវគ្រាលកន្ទួលឈមទៅរកដង្ហើមរស់

(អាចារ្យជាអ្នកបង្ហាញ និងជាអ្នកចាត់ចែងទាំងអស់ ក្នុងពេលផ្ទុំម)

ត្រូវវែសអាចារ្យបន្តិច កុំយកអាចារ្យផ្សំស៊ី

✕ ✕
✕

កំរូទៀន

កុំភ្លេច - ទៀនដែលប្រើប្រាស់ក្នុងទោសមន្តលកា ត្រូវប្រើទៀន
ក្រមួនយ៉ូទាំងអស់ មានធំ មានតូច ដូចតទៅ :

ក - ទៀនបំបើ - តូចល្មមតាមធម្មតា

ខ - ទៀនដំរង - ទ្រើសបន្តិច វែងប្រហែល ១ម៉ែត្រ តែគម្រ
ចុងមាន

គ - ទៀនតាតាល - ទ្រើសជាងទៀនដំរង វែងប្រហែល ៣០
សង្ឃឹម៉ែត្រ តែគបត់ជាពីរ

ឃ - ទៀនតោលា - មួយគូ, ទម្ងន់ក្រមួន ១ ដំឡើង ប្រវែង ១ ដុំ
ក្បាលកូនស្រី ១, មួយដុំក្បាលកូនប្រុស ១, រកក្រមួនឲ្យបានសុទ្ធល្អ ។
អ្នកលញ្ឆៀននេះ ត្រូវពិនិត្យរកអ្នកដែលមានគូស្រករល្អមិនដែលអត់ពូ ។

x x
x

បើកបាយស្រី

កូនស្រីចេញមកអង្គុយក្រាបទន្ទឹមទងប្តី ដាក់ដៃទាំងពីរទន្ទឹមគ្នាទៅលើកែប ។

អ្នកភ្លេងម្នាក់ដែលចេះវ៉ាំ-ច្រៀង ចូលមកបើកបាយស្រី ៣ បទ ។ ដំបូងទៀតវាបន្តិចហើយក៏ចាប់ផ្តើមដាំកាន់ភ្លេងស្រីស្រកថា :

ដ៏យហោង ? (អ្នកទាំងពួងឆ្លើយថា) ដ៏យ !

ស្នូស្នីហោង ? (អ្នកទាំងពួងឆ្លើយថា) ស្នូស្នី !

សុខហោង ? (អ្នកទាំងពួងឆ្លើយថា) សុខ !

ហើយហួតដាំចេញពីស្រាម វ៉ាំ-ច្រៀងបទកិច្ចរួចបទបន្តិច យាងយាស ដូចមានទំនុកទៅនេះថា :

ដាំអើយដាំដៃក ដាំលូចំឡែក បានពីស្នូគិតាយ
ដៃដាំឌីតុក ស្រាមសោតជាមួយ បានពីស្នូគិតាយ កម្រាប
សត្រូវ ។

- ច្រៀង៣ដងហើយឲ្យស្រីស្រកថា "ដ៏យហោង !, ស្នូស្នី-ហោង !, សុខហោង ! ៣ដងទៀតដូចមុន រួចយកចុងដាំទៅទាក់សំពត់សប្តែស្ប ដែលគ្របទៀបមកបង់ករ រួចសឹកដាំទៅក្នុងស្រាមវិញ

ដាក់ទៅលើវិសោធន៍អ្នកការ ដងទៅខាងក្នុងប្រស ។ ហើយវា- ច្រៀង
តទៅថា :

ឌុវស្បែកសា បានពីទេវតា លោកដាក់មកឲ្យ រំយកស្បែក
រួច ចាប់ទៀបដាច់ក្រោយ លោកដាក់មកឲ្យ បានសុខសួស្តី ។
ច្រៀង៣ បទ ហើយលូកដៃខ្លួនគ្នាចាប់គ្របទៀបទាំងពីរស្រកថា :

ជ័យហោង !, សួស្តីហោង !, សុខហោង ! រួចមើក
គ្របទៀបប្រើនិក- ច្រៀងថា :

ឌុវទៀបទាំងគូ ត្រឹមត្រូវលក្ខណា បានពីទេវតា ឲ្យពរ
ឆ្លាំងអ្នក ៣ ដងទៀតសឹមគ្របទៅវិញ ។

បង្វិលពពិល

អាចារ្យបំភ្លឺនិងពពិលទាំង៣ ហើយអុបហុបមកខាងឆ្វេងវិដ,
ហៅថាទុំណាពិល ហើយសូត្រ " ជយឆ្នោ " ដូចតទៅ ៖

ជយឆ្នោ ពោធិយា មូលេ សក្យានំ នន្ទិវុឌ្ឍចោ
ឯវំ ភ្នំវជយោ ហោហិ ជយស្ស ជយមង្គលេ អបរា-
ជិតបល្ល័ង្ក សីសេ បថវិទោត្តរេ អកំសេកេ សព្វ-

ពុទ្ធានិ អត្តប្បត្តោ បរមោទតិ ។ សុខក្ខតិ សុមដ្ឋលំ
សុបកាតិ សុហុដ្ឋតិ សុខណោ សុមហុត្តោ ច សុយិដ្ឋិ
ព្រាហ្មចារីសុ បទកិណិ កាយកម្មិ វាចាកម្មិ បទ-
កិណិ បទកិណិ មនោកម្មិ បណីដិ តេ បទកិណា
បទកិណានិ កត្វាន លក្ខន្តេ បទកិណោ ។

ត្រូវសូត្រឲ្យព្រម ។ គ្នា លុះត្រាតែគ្រប់កំណត់តាមអាចារ្យសូត្រ ។
លេង ក្លែងជុំគ្រូ ។

បង្វិលពិល គេត្រូវរើសយកប្រុស ៥ ឆាក, ស្រី ៤ ឆាក រួម
ជា ៩ ឆាក, បើរួមទាំងអ្នកផ្លូវ, អ្នកតមហោ និង អាចារ្យផង
ត្រូវជា ១២ ឆាក (អ្នកបង្វិលពិលត្រូវរើសយកមនុស្សកុំឲ្យអភ័ព្វគូ) ។

សាមីខ្លួនប្រុសត្រូវហូតដៃតាមបង្គាប់អាចារ្យពាងផង រួចទទួលយក
ផ្កាស្លាច្បង ហើយហុចជូនទៅមាតាបិតា ឬ ញាតិសាច់សាលោហិត
ណាមួយ ឲ្យយកទៅតម្កល់ទុកលើអាសនៈព្រះ ។ ឯផ្កាស្លាកណ្តាល
និងផ្កាស្លាពៅ ក៏ត្រូវហូតដៃទទួលដូចគ្នា រួចឲ្យយកទៅតម្កល់ទុកនៅទី
ចំពោះមុខសាមីខ្លួន ដែលកំពុងគ្រាបផ្អឹម ។

លុះផ្អឹមរួច, ផ្កាស្លាច្បងគេត្រូវទុកយកទៅប្រគេនព្រះសង្ឃ៦វត្ត ។

ឯងស្វាគណ្ណាល និងទៅ គេត្រូវស្រាយចែកញាតិក្នុងពេលជួយរួច
ភ្លាម ឬតបាចសាច់ឲ្យពរស័ក្តសាគុការ ដល់សាមីខ្លួនទាំងពីរ ជាកិច្ចបញ្ចប់
ពិធីមង្គលការ ។

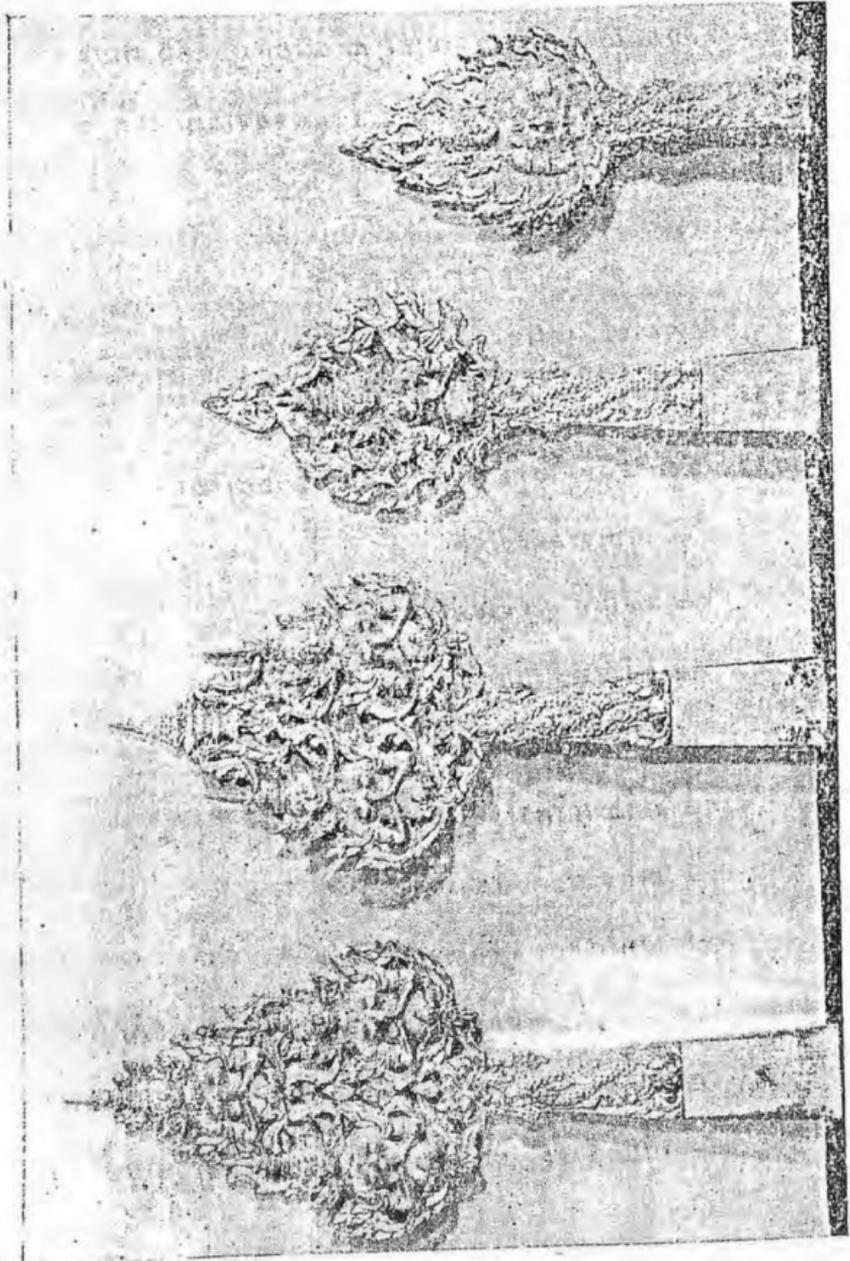
ដំណើរពិពិល

ពិពិលទាំង ៣ ត្រូវចេញ ១ អង្គ ៗ ពីដៃអាចារ្យ មកអ្នក មហា,
បន្តៗ គ្នា ជាលំដាប់ ប្រទក្សណ៍ជុំវិញអ្នកសាមីខ្លួនទាំងពីរ ។ ដំណើរ
ដែលនឹងហុចគ្នា និងទទួលគ្នា ត្រូវធ្វើឲ្យដូចមានអធិប្បាយដូចតទៅ ៖

- = ហុចទៅនឹងដៃឆ្វេង
- = ទទួលត (ទទួលនឹងដៃឆ្វេង)
- = ទទួលមកហើយ (កាន់ឲ្យបំពិមុខ)
- = យកដៃស្តាំមកកាន់ខៀត
- = ហើយលើកឲ្យខ្ពស់ឡើង
- = ដាក់ទាបបន្តិចមក
- = យកដៃស្តាំបក់អណ្តាតភ្លើងខៀន
- = បញ្ចូលភ្លើងក្រមុខក្រអូប ទៅឲ្យអ្នកសាមីខ្លួនទាំងពីរ
- = រួចទើបហុចតទៅអ្នកនៅខាងឆ្វេងដៃ
- = ធ្វើយ៉ាងនេះ ដរាបលុះត្រាតែលោកអាចារ្យឲ្យឈប់

គំរូស្នូតពាស

សេចក្តីពន្យល់អំពីរបៀបប្រើស្លឹកពពិល

(ពិធីបង្វិលពពិលនេះ ជាប្រវេណីរបស់ប្រាហ្មញ្ញសាសនា ព្រោះ
គេជឿថាជាកិច្ចមួយសំខាន់ណាស់ ក្នុងការឲ្យពរសព្វសាធុការដល់សាមី-
ខ្លួនដែលត្រូវទទួលតាមរបៀបប្រាហ្មណ៍) ។

នៅសន្លឹកពពិលនីមួយៗ គេមានឆ្នាក់រូបនាង ១ មាត់គី ដែលគេ
ជឿថា នាង ១ មាត់គី ជាប្រពន្ធព្រះឥសូរ នាងបង្កើតមនុស្សទាំងអស់
ក្នុងស្ថានកណ្តាល ។

សន្លឹកពពិលខ្លះ មានឆ្នាក់រូបនាង ១ មា ៣

សន្លឹកពពិលខ្លះ មានឆ្នាក់រូបនាង ១ មា តែ ២

សន្លឹកពពិលខ្លះ មានឆ្នាក់រូបនាង ១ មា តែ ១

ដោយគេចាត់របៀបប្រើតាមខ្លួនសក្តិបុគ្គល និងតាមទំហំពិធីនោះ ។ ។

សន្លឹកមានរូប ៣ (គំរូលេខ ១) សំរាប់តែថ្វាយព្រះមហាក្សត្រិយ៍
នៅវេលាអភិសេក គឺគេបង្វិលពពិលថ្វាយជាមង្គល រួមនឹងសន្លឹកដទៃៗ
ផង ដូចមានតទៅគឺ ៖

សន្លឹកមានរូប ៣ - ១

សន្លឹកមានរូប ២ - ១

សន្លឹកមានរូប ១ - ៧

រួមជា - ៧ សន្លឹក

ចុះបើជាពិធីថ្វាយគ្រឹមតែព្រះរាជបុត្រា - បុត្រីនៃអម្ចាស់ជីវិតផែនដី
នោះគេពុំហ៊ានយកសន្លឹកមានរូប ឆាមកប្រើឡើយ គេប្រើតែសន្លឹករូប ២
និងរូប ១ គឺ ៖

សន្លឹកមានរូប ២ - ១

សន្លឹកមានរូប ១ - ៤

រួមជា ៥

គឺគេប្រើតែគ្រឹម ៥ សន្លឹកប៉ុណ្ណោះ ។

ឧទាហរណ៍ : ក្នុងមង្គលអាពាហ៍ពិពាហ៍

ចុះបើជាព្រះរាជពិធី ដែលព្រះមហាក្សត្រិយ៍ទ្រង់ប្រោសព្រះរាជទាន
មង្គលការដល់សាមញ្ញជន ដូចព្រះរាជពិធីខ្លះខាត ដែលទ្រង់ព្រះមេត្តា
ដល់ពលរដ្ឋព្រះអង្គ នោះបាវត្សរ៍ហោត លោកប្រើតែសន្លឹកមានរូបតែ ១,
តែ ៥ សន្លឹក ។

ចំណែកយើងជាសាមញ្ញជន ត្រូវប្រើតែសន្លឹកមានរូបតែ ១, គ្រឹម
តែ ៣ សន្លឹកជាងចំខាត ដូចយើងធ្លាប់បានធ្វើបានឃើញជារឿយៗ មក
ហើយ នៅពេលសំពះផ្លូវដែលយើងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍កូនចៅ ។

ចិន្តវិដ

បង្វិលពតិលហើយ ត្រូវចងវិដឲ្យពរស័ព្ទសាតុការ កូនប្រុស-ស្រី ៗ
លោកអាចារ្យបងមុន គមកមាតាបិតាទាំងសងខាង និងញាតិសន្តានសាច់
សាលាហិត ជាលំដាប់ៗ ឆ្នាំ៧ (លេង ក្លែង ចាយ ខុន) ។

x x
x

បាបង្កាស្វា

បង្វិលពតិលហើយ ត្រូវស្រាយផ្កាស្វាកណ្តាល និងនៅចែកគ្នា
បាបឲ្យពរស័ព្ទសាតុការគ្រប់ៗ ទាត់ទាំងអស់គ្នា ដល់សាមីខ្លួនទាំងគូជា
កិច្ចបញ្ចប់ពិធីមង្គលការ ។

ឯផ្កាស្វាច្បងតម្កល់ខុកនៅក្បាលតំលោក ពង្ស ទុកឲ្យសាមីខ្លួន
ទាំងពីរ ទាយកៅប្រគេនលោកគ្រូព្រះធម្មជ្ឈាយ័របស់កូនប្រុស ដែល
ខ្លួនធ្លាប់បានបួសរៀននិងលោក ឬ ព្រះសង្ឃអង្គណាដែលយើងធ្លាប់គោរព
ប្រណិប័តន៍លោកទុកដូចជាគ្រូបាទ្យាយរបស់យើង ។ បើសាមីខ្លួន
មិនបានបួសទេ យើងចង់ទាយកៅប្រគេនលោកគ្រូសង្ឃរាជវត្តណា ឬ
ព្រះសង្ឃអង្គណាមួយក៏បាន ។ ពីបុរាណកាល កូនប្រុសតែតាយ ២១ ឆ្នាំ
ឬ ជាង ១០ ឆ្នាំ ហើយ មាតាបិតាត្រូវចាត់ការឲ្យរៀនធម៌បួសជាសាមណេរ

ឬជាកិត្តិ ព្រោះបើមិនបានបួស គេមិនរាប់ថាជាអ្នកចេះដឹងទេ ដណ្តឹង
 កូនស្រីគេធ្វើជាប្រពន្ធ គេមិនឱ្យទេ, ម្ល៉ោះហើយយើងរមែងមានប្រពន្ធ
 រង្គេសពុំសតាមចិត្តយើង ។ ដល់យើងមានកូនៗនោះគេហៅថា “ កូន
 ឥតទាជំស្វា ”, រូបយើងទៀត គេកំពុងបញ្ចូលក្នុងជនជាខ្ពស់ទេ
 គឺគេមិនយកធ្វើជា : មេចា ជា ក្នុងភ្នំ, ជា ចៅមហា ទេ សូម្បីតែ
 ដោតក្តី ស្វា ឬ បង្ខំល តាហិល ក៏គេមិនយកជាការមង្គលទាំងអស់ ។
 រហូតដល់ស្រីដែលប្រពន្ធចុង, ពីដើមគេហៅថា “ មេទា ” ដែលគេយក
 គ្នា ឥតរៀបការក្រយាសំពះ, ពោះជាប្តីនោះ មានបុណ្យ មានស័ក្តិយស
 ខ្ពស់យ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏គេលើកទុកគោរព១ អធ្វើតាមសេចក្តីគួរសម
 ត្រង់ថាឱ្យគេរាប់យកមកជាមង្គលសំរាប់នោះគេពុំរាប់ផងទេ ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ
 ក្នុងរាជការនៃព្រះបរមរាជវាំង ក៏គេពុំអាចឱ្យចេញមុខ ឡើងក្រាបបង្គំគាល់
 ព្រះមហាក្សត្រជាអម្ចាស់ផែនដី ក្នុងព្រះរាជពិធីណាមួយបានឡើយ ។

ត្រង់រឿងប្រពន្ធនេះ ខ្ញុំសូមអធិប្បាយឱ្យពិស្តារបន្តិច “ ប្រទាន ”
 ប្រែថា “ ចំណង់រឹតរួត ” ។ ដូច្នោះហើយបានជាអ្នកមានប្រពន្ធ ត្រូវមាន
 បន្ទុក ១ ថែមមកលើរូបខ្លួនទៀត ជាទម្ងន់ ១ ក្នុងការបីបាច់ថែរក្សា ចិញ្ចឹម
 ព្យាបាល ។ តែពុំអាចដឹងខ្លួនថាជាចំណង់រឹតរួតខ្លួនទេ និងពុំអាចដឹងថា
 ជាបន្ទុកធ្ងន់លើស្មាខ្លួនទេ យើងទាំងអស់គ្នាជាបុរសរមែងយល់ថាជា

វាសនា ជាការសប្បាយទៅវិញ ដែលយើងមានប្រពន្ធនោះ។ ម្ល៉ោះហើយ
 ប្រពន្ធទំនុំសុំចិត្ត ត្រូវមានឲ្យច្រើន, ខ្លះមាន ១ ហើយត្រូវយក ១ ទៀត
 ជា ២, ខ្លះមាន ២ ហើយត្រូវយក ១ ទៀតជា ៣ ។ល។ យ៉ាងនេះហើយ
 បានជាច្បាប់លោកវិញក៏ហៅថា "ប្រពន្ធដើម, ប្រពន្ធចុង,
 ប្រពន្ធមុន, ប្រពន្ធគ្រោយ, ប្រពន្ធលួចលា ក៏, មេខា...
 ។ល។, ឲ្យឈ្មោះហៅដល់ទៅកូនប្រុស-ស្រីទៀត, ហៅថា "កូន
 ដើម, កូនចុង, កូនមុន, កូនគ្រោយ, កូនលួច
 លា ក៏, កូនមេខា, កូនឥតខាងស្វា ។

ប្រពន្ធដើម - គឺប្រពន្ធដែលបានរៀបការក្រយាសំពះ ពីក្រមុំ,
 កម្លោះ ឬ ថាបានគ្នាជាភរិយា ស្វាមី មុនដំបូងបង្អស់ ។ ក្នុងរបៀបច្បាប់,
 បានចុះអត្រានុកូលដ្ឋានជាទី ១ ។ កូនហៅថា "កូនដើម" ។

ប្រពន្ធចុង - គឺប្រពន្ធដែលយើងយកបន្ទាប់ពីប្រពន្ធដើម "ប្រពន្ធ
 ដើមនៅរស់ ពុំបានលែងលះគ្នាទេ" ចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាប្រពន្ធ
 ទី ២ ឬ ទី ៣ ... ។ កូនហៅថា "កូនចុង" ។

ប្រពន្ធមុន - គឺប្រពន្ធដើមដែលស្លាប់ទៅ ឬ ដែលលែងលះគ្នា ។
 កូនហៅថា "កូនមុន" ។

ប្រពន្ធគ្រោយ - គឺកាលប្រពន្ធដើមស្លាប់ទៅ ឬ បែកបាក់គ្នាទៅ
 មួយក៏ប្រពន្ធទៀត ចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាប្រពន្ធទី ១ ទៀត។ ប្រពន្ធនេះ

គេហៅថា "ប្រពន្ធគ្រោយ" គេហៅថា "ប្រពន្ធចុះ" ទេ ។
កូនហៅថា "កូនគ្រោយ" ។

ប្រពន្ធល្អធុណាគឺ គឺប្រពន្ធដែលប្តីពុំឲ្យចេញមុខ ទុកបំបិក
បំបាំងគ្នារៀបការក្រយាសំពះ - គ្មានចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ កូនហៅ
ថា "កូនល្អធុណាគឺ" ។

មេទា - គឺប្រពន្ធដែលជាអ្នកបំរើក្នុងផ្ទះ ។ កូនហៅថា កូនមេទា
ឬ កូនម្ចាស់ម្តាយ ។

ភ័ស្តុតាងដែលនៅក្នុងទ្រង់ទ្រាយពីរ

ទៀបទី ១ គេដាក់ម៉ាទែស្យា ១ ឬ សាច់ជ្រូកស្លា ១ ដុំធំ ។
ទៀបទី ២ ទៀត គេដាក់ទំអង្សម, ទំតម, ទំបទ ឲ្យល្មមសមគួរ ។
របស់ទាំងនេះត្រូវបានទៅអ្នកភូមិដែលប្រៀនបើកបាយស្រី ។
ឯសំពត់ឬស្បែកដែលអ្នកភូមិទាត់យកពីលើទៀបទៅក្រៅតំបន់
នោះ អ្នកសាមីដើមការខាងប្រុស ត្រូវសុំលោះពីអ្នកភូមិយកមកវិញជា
ប្រាក់តាមគួរសម ។

សែនក្បាលដណ្តើរ

សែនក្បាលដណ្តើរត្រូវរៀបរយរាប់ មានម្ហូបចំណី ១ ថាស, មាន
ស្បែក ១ ឬ សាច់ជ្រូកស្បែក ១ ដុំ រៀបដាក់នៅក្បាលដណ្តើរអុជខៀន ១
ធូប ៣ សរសៃ, ទឹក ១ ផ្តល់ និងអម្បូរចងក្បាលដណ្តើរ, សែនមុន
ក្នុងប្រុសមកដល់ ។

អ្នកដែលសែននោះ ត្រូវនិយាយសំបូងសង្រួងថា “សូមប្រកាស
ខ្ញុំលទៅតាដែលរក្សាកូមីនេះ - ផ្ទះនេះ, ឥឡូវនេះ យើងខ្ញុំសូមផ្លូវដើរ
ដណ្តើរឡើង តាំងក្នុងប្រុសមករៀបសំពះផ្ទៃមិនក្នុងស្រី ជាតូកិយាស្វាមី,
សូមទៅតាជួយឲ្យពរស័ព្ទសាធុការដល់គូស្រករថ្មីនេះ ឲ្យបានសុខ ឲ្យបាន
ចំរើនគរៀងទៅ។ ” ។

(បើលោកអ្នកចេះឲ្យពរយ៉ាងវែង ហើយបានពិពេទ្យនេះទៅទៀត
ក៏សូមអញ្ជើញឲ្យតាមមេត្តា) ។

ទៅវិញ

ក្រោយការហើយ ៣ ថ្ងៃ ម្តាយឥតកំណត់សន្តិសុខ ត្រូវរៀបចំជូន
គូភរិយាស្វាមីថ្មីនេះ ទៅសូមពរអំពីព្រះសង្ឃ ដែលជាគ្រូបាច្យាយងវត្ត ។
ត្រូវយកផ្កាស្វាច្យង និងចំអាប ១ ថាស, បង្កើម ១ ថាស, ស្វាបារី ទៅ
ប្រគេនលោកផង ។

លោកគ្រូកាលបើបានទទួលផ្កាស្វា ព្រមទាំងចង្កៀងជាបរិវាររួចហើយ
លោកគ្រូត្រូវស្រាយផ្កាស្វានោះបាច ហើយសូត្រធម៌ឲ្យពរសេក្តីសាគុការ
ដល់គូភរិយាស្វាមីទាំងពីរនេះ ។

បើកូនប្រុសនោះពុំបានទៅវត្ត, ពុំបានចូលរៀនទៅវត្ត យើងត្រូវទៅ
រកលោកគ្រូទៅអធិការវត្តណា ១ ដែលនៅជិតផ្ទះ ឬ ដែលយើងធ្លាប់ទៅ
ធ្វើបាននឹងលោកក៏បាន (តែត្រូវទូលលោកឲ្យបានជ្រាបមុន ១ ថ្ងៃសិន) ។

(មានប្រាប់នៅក្នុងព័ត៌មានស្តីស្វាច្យងហើយ)

អត្រានិក្ខលដ្ឋាន

ច្បាប់ចាស់ពីបុរាណ តែរៀបការហើយ អ្នកទាំងពីរបានឈ្មោះថាជា
គូភរិយាស្វាមីភរិយាពេញលក្ខណៈច្បាប់ ។ សម័យឥឡូវនេះ ត្រូវឲ្យឥតម្តាយ

ទាំងសងខាងនាំគ្នាប្រុស-ស្រី ទៅចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឯផ្ទះមេឃុំទៀត
 ក្នុងរោងព្រៃប្រកាយការ ហៅថាចុះបញ្ជីអត្រានុកូលដ្ឋានអាពាហ៍ពិពាហ៍។
 សាមីខ្លួនទាំងពីរ បើមានសំបុត្រជាតិ ត្រូវយកសំបុត្រជាតិខ្លួនទៅជាមួយ
 ផង ។ ព្រមទាំងហៅញាតិដែលមានអាយុច្រើនជាងខ្លួនទៀតជាមួយ
 ផង ទៅធ្វើសាក្សី ។ ចំណែកមាតាបិតាទាំងសងខាងត្រូវយកសំបុត្រ
 អាពាហ៍ពិពាហ៍ ខ្លួនទៅជាមួយផង ។

បឋមភាគ ៣

ភាគទី ៤

តំរូវខិតជ្រុង ។

ពិធីឡើងដំបូង

ត្រូវរកហោរាព្យាប្រាហ្មណ៍ព្រឹទ្ធិគំនូររើសបូក្យការពេលាល្អ និង
 រៀបពិធីឡើងផ្ទះថ្មី ដើម្បីសូមសិរីជ័យមង្គល សុខក្សេមក្សានុតទៅ
 " បើយើងជឿហោរា " ។ (បើយើងជាឧបាសក - ឧបាសិកា ដល់ហើយ
 នូវព្រះត្រៃសរណគមជាទីពឹងទុកស្មើដីគេ ជឿផលនៃកម្ម នោះកុំបាច់
 រើសពេលបូក្យការល្អមិនល្អទេ ស្រេចតែថ្ងៃណាចំនេរ និងនូវព្រះសង្ឃ
 មកចំរើនព្រះបរិត្តសូមពរហើយឡើងទៅនៅក៏ជាកិច្ចអស់ការ) ។

ក្នុងទីនេះ ខ្ញុំយកបុរាណប្រវេណីមកដំណាលដូនញាតិមិត្តស្តាប់
 ត្រង់មានលោក - អ្នកចង់ដឹងអំពីរបៀបឡើងផ្ទះថ្មី តើចាស់ទុំពិធីដូនដីតា
 ទួត - លួត លា យើងរាល់គ្នា ពីដើមលោកធ្វើដូចម្តេចខ្លះ ព្រោះយើង
 ទាំងអស់គ្នាមានប្រាថ្នាចង់បានសុខ - បានចំរើន សូម្បីតែអម្ចាស់ផែនដី
 ពីអតីតាលមក ព្រះអង្គក៏កុំបោះបង់ប្រវេណីព្រះមហាក្សត្រមុនៗដែរ ដូច
 ខ្ញុំបានយកមកត្រង់ដូនមើលទាំងដើមហើយ នូវព្រះរាជពិធីឡើងព្រះរាជ
 ដំណាក់ព្រះមហាមន្ទីរជាដើម ។

របៀបចាត់ការឡើងដំបូង

ផ្ទះយើងសង្កេតហើយ យើងកំណត់ថារៀបឡើងទៅនៅថ្ងៃណា ។
នោះយើងត្រូវរកវត្ថុផ្សេងៗ ដូចមានខាងក្រោមនេះ សំរាប់ការឡើងផ្ទះថ្មី៖

១- អាចារ្យ ឬ ចាស់ទុំម្នាក់ដើរមុខ

២- ភ្នកដំរី ឬ គុយ (បើរកបាន)

៣- គ្រឿងមាសពេជ្រ

៤- សំពត់អាវ

៥- ប្រាក់កាស (បើមានសាច់ប្រាក់ចាស់ល្អ ណែន ឬ រៀល)

៦- ថ្មបិទមាស

៧- ដូងបិទមាស

៨- ក្រឡាបិទមាស

៩- ល្អិតជុំកន្ទួង

១០- ស្រវែង

១១- ឆ្មាញីសម្បុរ ៣ “ពាក់ដំរីដាំក្បួង ឬ ចង្រ្កងមាស” (ឆ្មាញី

នេះត្រូវពិនិត្យរកស្រ្តីមានតិរឱ្យបី)

១២- កន្ទួល ១ ខ្នើយ ១

របស់ទាំងនេះ ត្រូវរៀបចំរបៀបមុនក្រោយ ដូចខាងលើនេះ
ដើរព័ទ្ធជុំវិញផ្ទះ ៣ ជុំ ។ មួយជុំមកឈប់នៅជើងជណ្ដើរខាងមុខម្ដង
ស្រែកហៅម្ចាស់ផ្ទះថា :

អី, លោកអ្នកម្ចាស់ផ្ទះ ?

ម្ដងតែមិនឆ្លើយទេ ។

ក្រុងកំរាំងដើរព័ទ្ធផ្ទះមួយជុំទៀត មកដល់ជើងជណ្ដើរដដែលស្រែក
ហៅទៀត ក៏ឥតមាននរណាឆ្លើយ ។ លុះដល់គំរប់ ៣ ជុំ ទើបអ្នក
ផ្ទះឆ្លើយថា :

- ចុះលោកណា - អ្នកណា ?

អញ្ជើញទៅណា មកណា ?

ក៏នាំគ្នាមកស្រែកឡូឡាយាងនេះ ?

អ្នកខាងក្រោម ឆ្លើយថា :

- យើងខ្ញុំមកពីឆ្ងាយណាស់

សួរទៀតថា - ពីឆ្ងាយណាស់ - តើមកពីប្រទេសណា ?

ឆ្លើយថា : - មកពីនគររាជគ្រឹសីហ៍ ។

សួរទៀត - ចុះមានការអ្វី ?

ឆ្លើយថា - យើងខ្ញុំបានឮដំណឹងច្បាស់ណាស់

ថា លោក . . . . . អ្នក . . . . . នឹងរៀបវារៈហាមឱ្យលក់ការកូនស្រី
ឲ្យមានប្តី ក្នុងពេលឆាប់ៗ នេះ ហើយបានសង់ផ្ទះថ្មី ១ ខ្នងឲ្យ មែនឬទេ ?

អ្នកផ្ទះឆ្លើយថា - មែន - អ្នកមានដំណើរយ៉ាងណា ?

អ្នកដំណើរឆ្លើយថា - យើងនាំយកគ្រឿងគ្រឿងក្រដាក់គ្រឿងចុះចំរើនសិរីជ័យ
មង្គលមកជូន ។

អ្នកផ្ទះសួរថា - អ្វីខ្លះទៅ ?

អ្នកដំណើរឆ្លើយ - យើងមាន :

កុយពុក ក្នុកស្អុយ - មានមាសប៉ុនដូងចំ - ប៉ុនផ្លែត្រឡាច មានគ្រឿង
មាស - ប្រាក់ - កែវកងពិទ្ធសូរកាណា មានឆ្មាសម្បុរ ៣ ប្រកបដោយ
លក្ខណៈបរិបូណ៌ . . . . . ។

បើលោកអ្នកត្រូវការចង់បាន យើងនឹងជូនឥតយកតម្លៃទេ សុំតែ
បាយ ១ ថ្លែត នៅពេលនេះ ។

អ្នកផ្ទះតបថា - បាយ ១ ពេល មិនសល់គ្រឿង ឲ្យតែពិតដូចមាត់ថា
បើដូច្នោះអះព្រឹញនាំគ្នាឡើងមក ។

នៅពេលនេះ ត្រូវសែនក្បាលជំណើរសិន ដោយមានគ្រឿងប្រដាប់
រៀបទុកស្រាប់ជាមុនគឺ : ម្ហូបចំណី ១ ថាស, ក្បាលជ្រូកស្លោរ ១, ទឹក ១
ផ្តល់, អុជទៀន ១, មានទាំងអម្បូរចំណងវែងផង និងស្លាធម៌ ១ គូ ។

អ្នកវិសេន ត្រូវនិយាយថា “ ខ្ញុំសូមប្តឹងដល់ពួកភូមិទេវតា
 ព្រមទាំងទេវតារក្សាផ្ទះនេះផង ឲ្យឡើយើងខ្ញុំរៀបចំឡើងផ្ទះប្តី
 ជាលំនៅរបស់យើងខ្ញុំ សូមទេវតា ទេពធីតាទាំងឡាយ
 ឲ្យស្រស់ស្អាតការដល់យើងខ្ញុំ សុំឡើងតាមដំណើរនេះមក
 ឲ្យបានសុខបានចម្រើនជរាបតទៅ!” ។

“ ឲ្យយកអម្បោះចងក្បាលដំណើរ រួចយកទឹកផ្តុំល្អដូចក្បាលដំណើរ
 នោះ សុំឲ្យត្រជាក់ត្រជុំ” ។

អ្នកទាំងនោះឡើងទៅ យកកន្ទួលដែលយកមក ទៅក្រាលឈមមុខ
 ទៅរកទិសដើមរស់ - ដាក់ខ្នើយពីលើកន្ទួលនោះ ព្រមទាំងរបស់ទ្រព្យ
 ទាំងប៉ុន្មាន ដែលយកមកដាក់ស្តុកទាំងនោះ ជាគ្រឿងត្រជាក់ត្រជុំចំរើនសិរី
 សួស្តី រៀបរយទាំងមុខខ្នើយ ហើយអញ្ជើញកូនស្រីចេញមកអង្គុយលើ
 កន្ទួលនោះ ។ អ្នកម្ចាស់របស់លើករបស់ទាំងនេះដូចទៅ ហើយចង់ដៃ
 ឲ្យពាឲ្យបានសុខបានចម្រើនដរាបអស់យារជីវិត ។

រួចពីនេះទៅ ត្រូវនិមន្តព្រះសង្ឃចំរើនព្រះបរិត្ត ឬ លៀងក្រយា-
 ហារកៀវ តាមការគួរចង់ធ្វើណាមុនក៏បាន ។

របស់គ្រូជាក់គ្រូជុំទាំងប្តីនាង ត្រូវយកមកតាំងក្នុងពេលស្ងួតព្រះ

ព្រះមន្ត ។

តាំងឡើងដូចខ្លះខ្លះ

បើម្ចាស់ផ្ទះចាស់ ៗ អស់ទៅហើយ ត្រូវធ្វើឲ្យចេញមកកាន់ពិធានក្នុងយុទ្ធសម្ព័ន្ធជាស្រប
ចង់ឲ្យផ្ទះនាង ។

❖ ❖
❖

សេចក្តីព្រឹត្តិ

លោក - អ្នកឃើញហើយ ខ្ញុំប្រៀបធៀបឡើងដូច្នោះ ឬ សម្លេង
 រីករាន ដូចជា ព្រះតេជោណា ជាអន្តរាស័យ ដ៏រីករាល់គ្នា ដែលសព្វ
 ព្រះរាជហឫទ័យ គ្រាសំបក់បំពេញសេវាមាត្រ ឲ្យរៀបព្រះរាជពិធីឡើង
 ព្រះដ៏លាង ព្រះមហាមន្ទីរ ដែលខ្ញុំបាននាំយកមកដល់ មកចុះកង
 សៀវភៅនេះ ទុកជូនឲ្យបានជ្រាបស្រាប់ហើយ គឺត្រូវធ្វើតាម សម្លេង
 ឬឡើងដូច្នោះ នោះ ឲ្យរួច ១ ពេលមុនសិន ទើបនិមន្តព្រះសង្ឃមក
 ចំរើនព្រះបរិត្តឲ្យពរជ័យជាខាងក្រោយ ។

ឧទាហរណ៍៖ ដូចជាយើងឡើងដូច្នោះ ពីព្រឹក ៧ - ៧ ព្រឹក ៧ ព្រឹក ៧
 (យប់) ទើបយើងនិមន្តព្រះសង្ឃមកចំរើនព្រះពុទ្ធមន្ត រួចលៀងភ្លៀវ ។

ដែលខ្ញុំជូនសេចក្តីព្រឹត្តិនេះ មកពីខ្ញុំបានឃើញលោក-អ្នកខ្លះធ្វើខុស
 និងប្រពៃណីខ្លាំងពេក ។ ដូចជាមានវត្តខ្លះ មានកិច្ច សម្លេង ព្រះវិហារ
 ហើយប្រារព្ធអោធិញ្ញស្តុច សម្លេងព្រះប្រមុខរដ្ឋ ជាព្រះបិតាជាតិ
 ស្តេចយាងជាព្រះរាជាធិបតី កាត់ចំណាងយូរ ដែលជាខិមត្តរូប សំរាប់
 សំគាល់ថា៖ “ ព្រះវិហារនេះសម្លេងរួចហើយ ” ការគិតនេះ
 ល្អណាស់, ត្រូវណាស់, ប្រសើរណាស់ តែត្រូវអោយស្តេច

ព្រះអង្គព្រះរាជទានសិរីមង្គលនេះមុនគេបង្កើត មិនមែនលោក-អ្នករាល់គ្នា
 ទៅនាំគ្នាមិនលោកសូត្រព្រះពុទ្ធមុន, ទេសទា. ជា, ឆាន់ ៥-៣ ថ្ងៃ រួច
 ទៅហើយ ។ បានអញ្ជើញស្តេច ព្រះអង្គ សម្តេច ជាខាងក្រោយនោះ
 ទេ ។ ត្រូវសូមព្រះរាជទាន កាត់ចំណង់ប្តូរ បើកទ្វារជាមុន
 យើងរាល់គ្នាបំពេញកិច្ចផ្សេងៗ ជាខាងក្រោយ, ធ្វើយ៉ាងនេះ ទើបត្រឹម
 ត្រូវពេញតាមលក្ខណៈ ហៅថា ដើរតាមក្រោយសម្តេច ឌី ដើរតាម
 ក្រោយព្រះប្រិយមហាក្សត្រិយ៍របស់ខ្លួន ។

ខ្ញុំពាលរៀបរាប់មកនេះ លោក-អ្នក កុំប្រឡំមិនកាត់បូសសីមា
 ឱ្យសោះ, ព្រោះបុណ្យ “បញ្ចុះសីមា, កាត់បូសសីមា” ជា
 បុណ្យមួយដ៏មហោឡារិក ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ។ បុរាណបារមីមែន
 តែងតែទុកសីមា កិល ថ្វាយព្រះមហាក្សត្រិយ៍កាត់ ឬ ទុកជូន វេរជន
 ណាមួយ ដែលគេគោរពដ៏កើងជានឹងជនសាមញ្ញទូទៅ ។

ដូចជាបុណ្យណា បទ កំចូរនេះ សោតទៀត បើព្រះមហា-
 ក្សត្រិយ៍ ស្តេចយាងព្រះរាជទានកើង ដល់សតបុគ្គលណាមួយនោះ។
 បណ្តាញាតិមិត្តនៃសព មិនត្រូវដាក់ផ្កាស្នា លាទោសមុនព្រះមហា-
 ក្សត្រិយ៍ទេ ត្រូវតែរើចាំតាមហោងខាងក្រោយជាដរាប ។ ចុះបើជា
 ព្រះរាជតិណា ជំរិញ នោះក៏ត្រូវធ្វើដូចគ្នាដែរ ។

❖ ❖
 ❖

កិច្ចសន្យាបុត្រអញ្ជើញ ក្រៀម

របៀបការងារផ្ទះកូនស្រី សម្រាប់វេននៃលមាសឋាននុរសក្តិ

អាវាហមន្តល^(១)

(២)

ឧតញ្ជ័រាមហាមន្តិ ញឹក-ទូច ឧតញ្ជ័រា (ចារ) និង (នាម)

និងភរិយា^(៣)

និងភរិយា

បាទិហ្វាន្តិក្រម្មព្រះរាជមន្ទិរ^(៤)

នាយករិយាល័យ ក្រសួង

ទូលបង្គំ - ខ្ញុំបាទ

ព្រមទាំងភរិយា

ដឹងទៀបមង្គល ការ

កូនប្រុសនាម . . .

- ជាតូនិង -

កូនស្រីនាម . . .

កំណត់ចំរើនព្រះបរិត្ត នៅថ្ងៃទី . . . ខែ . . . ឆ្នាំ . . . នេះ,

ព្រឹកឡើងសំពះទទួលស្វាពរជាសូរពេ ។

(៥)

សូមអញ្ជើញស្តេច-ទ្រង់, អញ្ជើញឯកទត្តម-លោក-អ្នក ទៅជាកិត្តិ-

យស ចំរើនសិរីវ័យមង្គលដល់សាមីខ្លួនការប្តីទាំងពីរ និងសោយ-ពិសា

លៀងក្រយាហារ^(៦) នៅគោកស្ពានខាងស្រី ផ្ទះលេខ . . . ផ្លូវ . . .

ក្រុងភ្នំពេញ នៅថ្ងៃទី . . . ខែ . . . គ. ស. ១៩៦៥ វេលាម៉ោង១៧ ។

សូមមើលសេចក្តីពន្យល់ខាងក្រោម

ខ្ញុំមិនសមរម័យនឹងធ្វើគំរូសំបុត្រអញ្ជើញភ្ញៀវនេះសោះ តែមកពីបាន
ទទួលសំបុត្រអញ្ជើញពីអស់លោក អ្នកទាំងឡាយខ្លះ មានសេចក្តីនិង
ពាក្យឆ្លងជាច្រើនកន្លែង បានជាខ្ញុំកែឡើង,

(១) ពាក្យថា “ អាវាហម ង្គ័ល ” ត្រូវប្រើតែកាលណាយើង
រៀបមង្គលការ នៅផ្ទះខាងស្រី ។

សេចក្តីពន្យល់

ការនាំកូនប្រុសទៅការខាងលំនៅកូនស្រី ហៅថា : “ អាវាហា
ឬ អាពាហ៍ ” ។

ការនាំកូនស្រីទៅការខាងលំនៅកូនប្រុស ហៅថា : “ វិវាហា
ឬ តិពាហ៍ ” ។

បើគេធ្វើនៅទីណា ១ ក្រៅពីលំនៅកូនស្រី - ប្រុស ហៅថា :
“ អាវាហាវិវាហ ឬថា អាពាហ៍តិពាហ៍ ” ។

(២) ពាក្យថា “ លោក ” ភាសាខ្មែរគេមិនដែលប្រើហៅខ្លួន
ឯងថាលោកទេ ពាក្យនេះសំរាប់ហៅតែអ្នកដទៃឯទៀត ។ បើសំរាប់
ខ្លួន គេប្រើ “ យើង ” ថា “ ខ្ញុំន... យុន... ហ្នឹង . ត្រា...
ឧកញ៉ា ” ... ។ បើគុំចង់ប្រើនិរាការទេ គេថា, ដូច្នេះទាហោណ៍តទៅ :

ទុកញ៉ាមហាមន្ត្រីញ៉ាតា-នូវ ឬ ញ៉ាតា-នូវ តែម្តងក៏បាន។

(៣) ចំណែកប្រពន្ធទៀត មិនត្រូវសរសេរថា លោកស្រីទេ, ត្រូវថា “ ភរិយា ” ជាភារត្ថ ហើយពីរោះស្តាប់ផង ។

(៤) គួរតែដាក់មុខក្រសួង ឬ អាសយដ្ឋានរបស់ខ្លួនឲ្យច្បាស់លាស់ ព្រោះជាប្រយោជន៍ដល់ភ្ញៀវដែលមានចុះផាយឆ្លើយមក ឬ ធ្វើចំណងវែង មក ។

(៥) ត្រូវប្រើថា “ អញ្ជើញទៅជាតិភ័ក្តិយស ” មិនត្រូវថា អញ្ជើញទៅថា “ អធិបតី ” ទេ ព្រោះពាក្យថា “ អធិបតី ” នេះ គេ សំរាប់ជូនទៅបុគ្គលតែ “ ម្នាក់ ” ទេ, គេមិនដែលអញ្ជើញភ្ញៀវរាប់រយ នាក់ ឲ្យទៅធ្វើថា “ អធិបតី ” ទាំងអស់គ្នាទេ ។ បើអញ្ជើញ ទៅថា “ ភ័ក្តិយស ” នោះ សមណាស់ ហើយត្រឹមត្រូវផង ។

(៦) ថា “ ពិសាលៀងក្រយាហារ ” យ៉ាងនេះ ទើបត្រូវ មានសំបុត្រខ្លះ, សរសេរថា “ អញ្ជើញទៅជាតិភ័ក្តិយស ក្នុងទុក្ខសាលៀងក្រយាហារ ” យ៉ាងនេះ, បានសេចក្តីថា : “ គេឥតហៅយើងឲ្យទៅទទួលលៀងទេ ” គេលៀងភ្ញៀវឯទៀតទេតើ ។ ចំណែកខាងយើង “ គេគ្រាន់តែអញ្ជើញទៅជាតិភ័ក្តិយស ឲ្យអង្គុយមើលមាត់ រតតប៉ុណ្ណោះទេ ” នេះបើគិតយកតាមន័យសេចក្តីដែលសរសេរនោះ ។

ក្រសួងប្រក្រតីវិទ្យាសាស្ត្រ និង វិទ្យាសាស្ត្រ សេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ

អាណាមាស្ត្រលក្ខណៈ

នីតិប្រតិបត្តិករ

នីតិប្រតិបត្តិករ

លេខ ១៧៦ រក្សាសេចក្តីចុះ ក្រសួង

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ (ក្រសួង)

ទិសប្រកាស-មូលដ្ឋាន

នីតិប្រតិបត្តិករ

ប្រកាស និង ក្រសួង

- ក្រសួង -

ប្រកាស និង ក្រសួង

កំណត់ចំណុចប្រកាស រក្សាសេចក្តីចុះ ២០០០ គ្រឹះស្ថាន ២០០០ គ្រឹះស្ថាន ២០០០ គ្រឹះស្ថាន ២០០០ គ្រឹះស្ថាន ២០០០ គ្រឹះស្ថាន

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ... ។ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ... ។

សូមអញ្ជើញ

ស្តេច ទ្រង់, ឯកឧត្តម លោក-អ្នក ទៅដាក់ក្តីយស
និងសោយ-ពិសា ខាងនិយោជន៍យោបាទ នៅថ្ងៃទី...
ខែ... ឆ្នាំ... វេលាម៉ោង... នៅភ្នំពេញ...
ឬ កោដិជានិយោជន៍... ដោយមេត្រីភាព ។

គំរូសំបុត្រ « អញ្ជើញត្រៀមវិសាល្យដ៍ » គូបនេះ គេ
សម្រាប់យកទៅចងក្លាប់និងក្បាលសំបុត្រអារាមណ្ឌលការ ខាងលើនេះ ។

× ×
×

ពេលាមន្តលក្សារ

គំរូសេចក្តីសម្រាប់សរសេរដាក់ក្នុងពេលាវាសី

សុភមង្គល វរមង្គលា ជយាតិរេក ជាឯកទុត្តមសមគួរ
ជាគូក្នុងកាលវដ្តសិរិ ប្រកបហត្ថិ អស្ស គោរណា មហិសិរិ មារតូច-ធំ
ទាំងទាំងសា ជាយសបរិវារ មីរមកជួបជុំ សមជាពេលាវាសី ចេកមាស
ឧភាស ត្រសាយត្រសុំ សមណ្ឌប្រពៃ ។

ថ្ងៃ ១ ៗ ៤ ឆ្នាំកុរុញស័ក ព.ស. ២២៧០ ត្រូវនឹងថ្ងៃ ៤
១១ ខែមេសា គ.ស. ១៧២៨ ។

អ្នកទុកញ៉ា " ដារ " .. (ឆាម និង តោត្រ) និងអ្នកស្រី
" ឆាម និង តោត្រ " ទាំងនៅ ៗ សង្កាត់លេខ ... ក្រុងភ្នំពេញ ។

សូមធ្វើជាពេលាចេកមាស បុត្រប្រុស-ស្រី ជំរកជួនអ្នកទុកញ៉ា
" ដារ " ... ឆាម និង តោត្រ " ឆាយមន្តិក្រសួង ... និងអ្នកស្រី
" ឆាម និង តោត្រ " ខ្ញុំរលាកមេថា ទុកញ៉ាពញាព្រះ
ត្រកូលរៀមជ្រុង បុត្រប្រុស-ស្រី ទាំងប៉ុន្មាន សូមទានជ្រាប។

ដ្បិតខ្ញុំបានរកអាចារ្យ និងគូរូបក្សពារកសីបេកមាស ឆាយ . . .

“ ឆាយ នឹង តោត្រ ” ជាកូនខ្ញុំ កើតឆ្នាំកុរ អាយុ ២៥ ឆ្នាំហើយ ។
បេកមាសធ្លាប់បើកនៅថ្ងៃអាទិត្យ, ខែបើកនៅពុធ, ថ្ងៃបើកនៅអាទិត្យ ។

ឯកូនស្រីលោក មេចា ឈ្មោះ ឆាយ . . . [ឆាយ នឹង តោត្រ]
កើតឆ្នាំមម អាយុ ១៧ ឆ្នាំ ។ បេកមាសធ្លាប់បើកនៅអាទិត្យ, ខែបើកនៅ
សុក្រ, ថ្ងៃបើកនៅព្រហស្បតិ៍ ។

ក្នុងខែផល្គុន ត្រូវនិរតនៅទិសបស្ចឹម, កន្ទុយនៅទិសបូព៌ា, ផ្ទះនៅ
ទិសឧត្តរ, ខ្នងនៅទិសទក្សិណ, ពិសានៅទិសពាយ័ព្យ ។

ថ្ងៃអាទិត្យដើររស់នៅទិសឧត្តរ, ដើរម្តាប់ នៅទិសទក្សិណ,
ទៅតានៅទិសបូព៌ា, សូលម្រិត្យនៅទិសបស្ចឹម - អាគ្នេយ៍ ចាក់ទៅទិស
ពាយ័ព្យ ។

ត្រូវនិរតនៅទិសឦសាន, វិទ្ធិព្រះដ៏ទ្រូពីទិសបូព៌ា មានកាលលុច័យ
១ ជាង ៦ រសៀល, សង់ពេនតម្កល់ផ្កាស្វានៅទិសបស្ចឹម ជីកគុកចង្រ្កាន
នៅទិសឧត្តរ, គ្រាលកន្ទុលសំពះទទួលពេល ត្រូវឱ្យឈមមុខទៅទិស
អាគ្នេយ៍, រៀបអង្គុយពីទិសទក្សិណ. ពេលល្ងាចបើកបាននៅម៉ោង ៧
និង ១៤ ភាគីព្រឹក ។

សូមអញ្ជើញអស់លោកមេតា ភ្នំញាតិឲ្យពរចងវែងបុត្រប្រុស-ស្រី
ជាសិរីសួស្តីជ័យមង្គលមហាប្រសើរជាសូរចប់វិបូណិហោង ។

គួរពុំភ្នំសូមជាស្តានមេត្រីតរៀងទៅ

ពេលរោងមង្គលការជ័យសួស្តី ចប់តែប៉ុណ្ណោះ

× ×
×

ក្រដាសសរសេរពេល គេត្រូវប្រើក្រដាស ក្រហមតែមួយសន្លឹក សរសេរឲ្យបានចប់
សេចក្តីនៅលើទំព័រ ១ (ក្រដាសទំហំ ៣៥ ស.ម. x ២៧ ស.ម.) ឈ្មួញសរសេរអក្សរ
ឲ្យបានច្រើនបន្តិច ឲ្យមនុស្សចាស់ងាយមើលឃើញផង ។

កំរិតចង្រៃ កងវេលាសែន

បទពាក្យ

ថ្ងៃនេះថ្ងៃជា មេបាគ្រប់គ្នា ចូលមកគ្រៀមគ្រា ជាអធិបតី ក្នុង
 មន្ទីលការ ឲ្យបានសុខា ដល់បុត្រជៀងជាក់ ។ លោកអើយពាក្យពា
 គិពេសាទរ រុងរឿងសិទ្ធិសក្តិ ខ្ញុំនឹងថ្វាយថ្ងៃ ចារចងដោយថ្នាក់ ដោយ
 បទជៀងជាក់ ជួបបង់វាចារ ។ អម្បោះសសម គួរតាប់ទុក្ខម ដូចល្អស
 សុរណា កតាន់លើកឡើង ថ្កល់ថ្កើងថ្ងៃថ្ងា ចូលចងហត្ថា ឲ្យអ្នកសុខ-
 សាន្ត ។ ឲ្យអ្នកបានទី ខ្ពង់ខ្ពស់ប្លែង បរិបូណ៌ថ្កើងក្តាន អាយុយំនយូរ
 កបត្តបុណ្យ មួយយេឆ្នាំបាន ចៀសចាកពេតា ។ និរទុក្ខំ ខោម-
 នស្សំ ទបទ្ធា មីរសោភេ កេតពាតា ស្វាមីភិយា ហោនសុខំ ។
 ធនធនា ទាសីទាសា ធនធនំ អស្សធនោ តោតោទុក្ខម បរិសុខ
 ពហុយសា ។ ក្រែបាលី ខ្ញុំនឹងស្រងី សរសើរពារំ ចៀសចាកទុក្ខ
 សោត ចង្រៃនាទា អស់ទាំងពេតា កុំបំដកដល់ ។ កើតសេះដីរី កើតខ្ញុំ
 ប្រុសស្រី ទ្រព្យធនស្តបស្តល់ កើតយសសក្តិសែន ចិញ្ចែងសោតសល់
 មានទាំងរេហ៍ពល បំរើសព្វថ្ងៃ ។ អស់លោកចាស់ខ្ញុំ អញ្ជើញមកដុំ
 ចូលមកឲ្យជ័យ កូនចៅដោយស្ម័គ្រ ប្រញាប់វៃ ។ ប្អូនចងដៃ សូរថ

ហើយហោង ។ លោកអើយពាក្យពរ ពីរោះសាទរ ប្រសើរកន្លង
ដូចទឹកពោក គង្គិញ្ចាវង ឲ្យអ្នកនាងត្រង លុបលាបកត្តា ។ បំបាត់
ចង្រៃ បំបាត់ទុក្ខភ័យ ជម្ងឺរោគា ត្រជាក់ត្រជុំ សុខសមផងគ្នា ដូច
ពាក្យពណ៌នា យើងខ្ញុំសូមជ័យ,

ដ៏យលោង “ដ៏យ”

សួស្តីលោង “សួស្តី”

សុខលោង “សុខ”

សុខពិតប្រាកដ ដូចមាត់ខ្ញុំជា មែនលោង “មែន”

យកអ្វីជាបង្គាប់ យកហោងៗ ។ (វាយឃ្លោះ)

ពរនេះជាពាក្យចាស់បុរាណ - ទាញរាជក្តី សុខ - ជម ពាយផ្នែកដំព្រះរាជប្រព្វ
ចេះចាំឲ្យបញ្ច ។

កំរិតរចនាដៃកូនស្រី-ប្រុសវេលាដើម

បទ កា គ ត តិ

សូមពរគេដៈ ព្រះអាទិត្យរឿងរះ តំបូព៌ាទិសា រស្មីឆ្លុះឡើង រុនរឿង
លក្ខណា អស់ទាំងមេបា ត្រកូលរៀមច្បង ។ រៀបការកូនចៅ
អញ្ជើញញាតិដៅ ជួបជុំមកចង ដៃមាត់ឲ្យពរ សាទរអធិកង ភ្លេងភ្លាត់
រំពង អញ្ជើញទេវតា ។ ឥន្ទ្រព្រហ្មយមកាល ចតុលោកបាល នៅ
អស់អ្នកតា ព្រះកូមិព្រះស្រុក ការកូនទេវ សូមលោកជួយជា បន្ទាល់
សាក្សី ។ ដ្បិតអស់យើងខ្ញុំ អញ្ជើញភ្ញៀវដុំ ការកូនប្រុសស្រី ឲ្យសា-
ធុការ ពរជ័យសួស្តី ពេលវាសី ល្អល្អៗជ្រះថ្លា ។ ពេលលើកហោង
អ្នកនាងត្រេកត្រង់ ទេអង្គផ្តើមគ្នា លើកហត្ថប្រណាម្យ បង្គំវត្តា ជួញ
ជិតសិរសា សំពះសូមពរ ។ ព្រះពុទ្ធរក្សា ព្រះធម៌ធានា ព្រះសង្ឃ
សាទរ ព្រះឥន្ទ្រឲ្យជ័យ ព្រហ្មវត្ថុឲ្យពរ អស់ទេពនិករ អឲ្យសួស្តី ។
បពិត្រសន្តាន ញាតិសាច់ព្រៀងលាន ទាំងប៉ុន្មានក្តី សូមជួយឲ្យពរ
ដល់កូនប្រុសស្រី ពរនេះប្រពៃ ល្អល្អៗស្រួចស្រស់ ។ ចោះទាំងមេបា
ក្មេងចាស់កញ្ញា ក្រមុំកម្លោះ ចោះទាំងព្រៀងលាន សន្តានក្រៅស្មោះ
ជួយបាប់អប្សោះ ឲ្យពរចងវែង ។ សូមបុណ្យគេដៈ អម្បោះឲ្យឈ្នះ

វៃមួយសរសៃ ទុកស្មើល្អសមាស គ្រវាសវិព បណ្តាញព័ទ្រ មា-
 មានចេញទៅ ។ ឲ្យមានស្នូស្តី ដល់កូនប្រុសស្រី ទាំងពីរអ្នកនៅ
 យើងឲ្យពរអ្នក ដាក់អម្បោះទៅ មានទាំងសំរៅ ចូលមកចងវែង ។
 ឲ្យអ្នកទាំងពីរ សុខសមរម្យ រាយយើងយូរ មូលនៅកូនទៅ ញាតិដៅ
 មេត្រី ចេញចូលច្រើនគ្រែ បរិបូណ៌សុខា ។ ចំរើនយសសក្តិ ចំរើន
 មាសប្រាក់ គោត្តព្រាណា មានខ្ញុំភ័យ ចិត្តព្រហ្មសា បានសុខ-
 សាមគ្គី មានជ័យស្នូស្តី !

- (សូរ) ជ័យហោង (ឆ្លើយ) ជ័យ ។
  - (សូរ) ស្នូស្តីហោង (ឆ្លើយ) ស្នូស្តី ។
  - (សូរ) សុខហោង (ឆ្លើយ) សុខ ។
  - (សូរ) ទានអ្វីធ្វើបណ្តាល (ឆ្លើយ) យកហោង
- (វាយឃ្មោះ) ។

នេះជាពាក្យចាស់បុរាណ - ទក្សត្រីកណ្តី សុខ - ជិម តាមផ្នែកនៃព្រះរាជប្រាជ្ញា
 ចេះចាំឱ្យមក ។

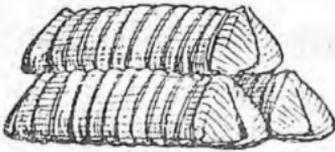

និទ្ទេសបុរាណ

ពីបុរាណកាល ទៅឥឡូវនេះ រៀបចំឲ្យកូនប្រុសស្រីមានប្តីប្រពន្ធ គាំដៃ
តែពីនិយាយចែង រហូតទៅទល់គ្នា ទើបសំពះស្វាពរ បង្កើតកិច្ច គេនាំគ្នា
ធ្វើដូចមានគេទៅនេះ ៖

- ១ - និកឈ្មួត
- ២ - និកប
- ៣ - និកបត់ ឬ និកឈ្មួត
- ៤ - និកត្រូង
- ៥ - និកឡូ
- ៦ - និកដំឡើង
- ៧ - និកត្រាត្រាញ
- ៨ - និកឃ្មោះ
- ៩ - និកម្លប់រំពេក
- ១០ - និកសំបុត្រចាប
- ១១ - និកដំ

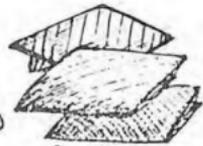
ប្រើជាចំនួនសក្តិការបុរាណការ ក្នុងពេលចែង ១១ ទទួលអំណរ
លើកស្វា - ស៊ីស្វាភំណត់ . . . ។
X X X

ទឹកឆ្មារ

ទឹកប

ទឹកបត់
ឬទឹកឆ្មែង

ទឹកផ្តិត

ទឹកខ្លី

ទឹកង្កៀន

ទឹកជ្រូកវាញ

ទឹកឃ្មោះ

ទឹកអង្ករចេក

ទឹកស្រកចាប

ទឹករឹង

ក្រៅពីទាំងនេះគេប្រើចេកទុំចូលផងជាដកបតុដែលខាន ។

នៅពេលលើកស្ទា និងស៊ុកណាត់ មានផ្លែឈើខ្លះ, បន្លែខ្លះ, សាច់ជ្រូក

និងមាន់ខ្លះទៀតផង ។

សីលធម៌

ធម៌ដែលស្វាមីភិយាត្រូវតែចេះចាំគ្រប់គ្នា

ស្វាមីត្រូវសង្រ្គោះភិយាដោយស្ថាន៥យ៉ាង

១- រាប់អាទភិយា ដោយប្រើសីល១៦ផ្អែមទៅកាន់ភិយា (មិនត្រូវប្រើពាក្យគំរោះគំរើយទៅកាន់ភិយាឡើយ) ។

២- មិនបៀតបៀន និងមិនមើលងាយភិយាដូចជាសីតាសា ។

៣- មិនប្រព្រឹត្តកន្ទួងចិត្តភិយា (គឺជាមិនក្បត់ចិត្តភិយា) ។

៤- ប្រគល់វត្ថុស្សរិយស គឺកិច្ចការសព្វយ៉ាងនៅក្នុងផ្ទះ ឲ្យទៅភិយាកាន់តាម ។

៥- ផ្គត់ផ្គង់គ្រឿងសំលៀកបំពាក់ . គ្រឿងអលង្ការ តាមកម្លាំងធនធានដែលខ្លួនរកបាន ឲ្យបានសមគួរដល់ភិយា ។

កិរិយាត្រូវប្រតិបត្តិចំពោះស្វាមីវិញ

ដោយស្ថាន ៥ យ៉ាងគឺ៖

១- ចាត់ចែងការងារក្នុងផ្ទះ-ក្រៅផ្ទះ មានធានាជាក់លាក់ដើមដោយ
ផ្គត់ផ្គង់ ឲ្យបានទៀងទាត់តាមពេលវេលា ។

២- សង្គ្រោះដល់ញាតិខាងស្វាមីនិងញាតិខាងខ្លួន ឲ្យបានស្មើមុខ
គ្នា (កុំឲ្យធ្ងន់ស្រាលប្លាង ។) ។

៣- ចេះរឹបចាំទុកដាក់ទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលស្វាមីរកបានមក ។

៤ មិនប្រព្រឹត្តកន្លងចិត្តស្វាមី (គឺជាមិនក្បត់ចិត្តស្វាមី) ។

៥- ឈ្មោះស្រី, មិនខ្ជិលច្រអូសក្នុងកិច្ចគ្រប់យ៉ាង ។

ស្រង់ពីលិខិតលោកវិទ្យាស្ថាន

រដ្ឋ ឈ. ប៊ុន

ពាក្យកែតម្រូវ

១- នៅការម្តង ខាងលើ ទំព័រទី ២ (១) - បន្ទាត់ខាងចុង ត្រង់.

ពាក្យថា: "បច្ច័យវ័យ" សូមកែថា: "បច្ច័យវ័យ" វិញ ។

២- នៅទំព័រ ១៨ - ត្រង់ពាក្យថា "លោកជំទាវ - លោក" សូមកែ.

ថា: លោកជំទាវ - លោកស្រីវិញ ។

៣- នៅទំព័រ ៧២ - បន្ទាត់ទី ២ - ត្រង់ពាក្យថា: "សំពះទៀន

ពេលា" សូមកែថា: សំពះរាងពេលាវិញ ។

៤- នៅទំព័រ ១៥២ - បន្ទាត់ទី ២ និងទី ៣ សូមកែថា: ម្ត ៣៧

សន្ធិត, ផ្ទៃស្នា ៣៧ ផ្ទៃវិញ ។

៥- នៅទំព័រ ១៧៧ - នៅបន្ទាត់ខាងក្រោម - ត្រង់ពាក្យថា: ប្រើជា

ដំនូសភ័ស្តុភារបណ្តាភារ សូមកែថា: "ប្រើជាដំនូនភ័ស្តុភារ

បណ្តា ភារ" វិញ ។

បញ្ជីសៀវភៅរបស់ខ្ញុំដែលបានបោះពុម្ព
 ជួយជូនញាតិមិត្តរួមគ្នាហើយ

១-ប្រជុំលិខិតិ- ជាគំរូសំបុត្រចុកហ្មាយគ្រប់បែប ។

២-ទម្លាប់ទំនៀម- ជាពាក្យខ្លាចខ្លាញ់ជំនុំសូត្រ គូរ
 សមទៅពេលប្រជុំជន (មានភាគ ១ និង ភាគ ២) ។

៣-ច្បាប់ក្រុមបរិយាយ- គំរូយកសម្រាប់ក្រុម
 ចាស់ជាសុភាសិតបុព្វលាភល្អ មកស្រាយជា
 បរិយាយតន្ត្រីល្អឆ្ងាយស្តាប់ ។

៤-វាយ្យាករណ៍ខែរ- ជាក្បួនសរសេរអក្សរខ្មែរ
 បានត្រឹមត្រូវ ហើយងាយយល់ផង ។

ក្បួនទាំងនេះមានលក់នៅបណ្ណាគារ ប៊ុត-នាង ខាងកើតផ្សារថ្មី
 ផ្ទះលេខ ១៧៦ វិថីទេវកូមិន្ទ ក្រុងភ្នំពេញ ។

ខ្ញុំសរសេរក្បួននេះឡើង កុំឱ្យបច្ច័យគាត់នបត្តាសថា ចាស់ចោល
 ទៀត ឥតខានយោងមិនសរសេរក្បួនច្បាប់ទុកឱ្យជំនីផង ។

